

IZSÁK VÁROS
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK ÉS
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

Készítette: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	3
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	6
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	6
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	8
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)8	
1.2.2 Kapcsolódás Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához.....	10
1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás. 13	
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	16
1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai.....	20
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	21
1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai	21
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	21
1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	22
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	22
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	22
1.7. A település társadalma	26
1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	26
1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	37
1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek)	39
1.8. A település humán infrastruktúrája	44
1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)	44
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	51
1.9. A település gazdasága	54
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	54
1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői.....	55
1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	59
1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F).....	60
1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	62
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere.....	65
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	65
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	67

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	70
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai	71
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás	72
1.10.6. Intézményfenntartás.....	73
1.10.7. Energiagazdálkodás	74
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások.....	75
1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata	77
1.12.1. Természeti adottságok	77
1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet.....	78
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek	81
1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata.....	85
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei	85
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	85
1.14. Az épített környezet vizsgálata.....	86
1.14.1. A településszerkezet vizsgálata	86
1.14.2. Önkormányzati tulajdon kataszter.....	89
1.14.3. Az épített környezet értékei	91
1.14.4. Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	93
1.15. Közlekedés.....	94
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	94
1.15.2. Közúti közlekedés.....	96
1.15.3. Közösségi közlekedés.....	106
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	107
1.15.5. Parkolás	110
1.16. Közművesítés	112
1.16.1. Víziközművek	112
1.16.2. Energia	116
1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)	117
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés).....	119
1.17.1. Talaj	119
1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek.....	119
1.17.3. Levegőtisztaság és védelme	121
1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés.....	123
1.17.5. Hulladékkezelés	123
1.17.6. Vizuális környezetterhelés	125
1.17.7. Árvízvédelem.....	125
1.17.8. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	125
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	126
1.18.1. Vízrajzi veszélyeztetettség.....	126
1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely, városi klíma	128
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ: A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE	129

2.1 A település társadalma és humán infrastruktúrája.....	129
2.2. A település gazdasága	129
2.3 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere, településüzemeltetési szolgáltatások.....	130
2.4 Táj- és természeti adottságok, éghajlat	130
2.5 Zöldfelületi rendszer és az épített környezet vizsgálata	131
2.6 Közlekedés.....	131
2.7 Közművesítés, környezetvédelem és katasztrófavédelem	132
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ.....	133
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis.....	133
3.1.1. A folyamatok értékelése.....	133
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	135
3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata.....	139
3.2. Problématérkép/értéktérkép.....	140
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	142
3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	142
3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek).....	147
3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	152
FELHASZNÁLT IRODALOM	153
Könyvek, tanulmányok	153
Területfejlesztési- és rendezési dokumentumok	153
Jogszabályok	154
Internetes források.....	155
ÁBRÁK JEGYZÉKE	156
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	159

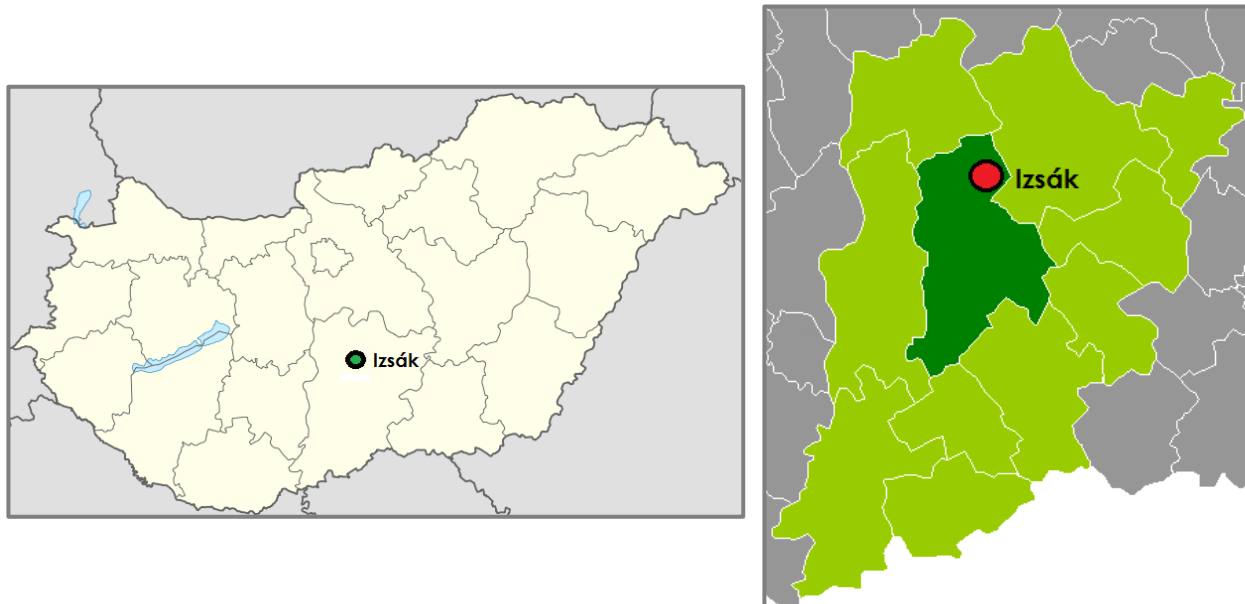
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

Izsák a Dél-Alföldi régióban, Bács-Kiskun megye északi részén fekszik. A település a Duna-Tisza közti síkvidék Kiskunsági-homokhát kistáján található, a Duna-Tisza közti Homokhátság része. Közigazgatási szempontból Bács-Kiskun megye Kiskőrösi járásához tartozik. Területén található a Kiskunsági Nemzeti Park részét képező, szigorúan védett Kolon-tó északi része.

A város lakosság száma a KSH adatai szerint 2016. jan. 1-jén 5.617 fő, ezzel a megye alacsonyabb lélekszámú városai közé tartozik (Bács-Kiskun megye 21 városi jogállású települése közül csak négy rendelkezik ennél alacsonyabb népességszámmal). Nem egészen 50 fő/km²-es népsűrűségével rurális térségnek számít¹. A település belterülete két részre tagolódik: központi belterületre és a tőle északnyugatra elhelyezkedő Kisizsákra, közöttük 3,5 km hosszan beépítetlen területek találhatók. A város valamivel kevesebb mint 11.500 hektáros területén belül túlsúlyban van a mezőgazdasági külterület, a belterület aránya nem éri el a 7%-ot sem. Izsákot északon és délen a kivezető utak mentén ipari és mezőgazdasági üzemek, telephelyek határolják.

1. ábra: Izsák elhelyezkedése Magyarországon és a Kiskőrösi járásban

Forrás: wikipedia.org alaptérképei saját szerkesztés (2016)

¹A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) definíciója szerint, melyet 2004-be az Európai Bizottság is átvett, rurálisnak számít egy település, amennyiben népsűrűsége nem éri el a 150 fő/km²-t.

Izsák városa a Kiskőrösi járásban található, annak északi részén. A 15 településből álló járás székhelye Kiskőrös, lélekszámát tekintve Izsák a negyedik legnagyobb települése, nála népesebb városok a járásszékhely mellett Soltvadkert és Kecel. A járást további 11 község alkotja: Akasztó, Bócsa, Császártöltés, Csengőd, Fülöpszállás, Imrehegy, Kaskantyú, Páhi, Soltszentimre, Tabdi, Tázlár.

A VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. (VÁTI) 2009-ben két vizsgálatot végzett a magyarországi településhierarchia feltérképezése érdekében, melyeket Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója ismertet. A funkcionális városi térségek kialakítását megalapozó vizsgálatban a településeket meglévő közigazgatási és közszolgálati funkcióik alapján sorolták kategóriákba. Ezen ismérvek szerint Izsák „részleges központi funkcióval rendelkező település”.

A VÁTI másik, hálózati potenciállal kapcsolatos vizsgálatának tárgya, hogy egy-egy településről különböző közfunkciók elérhetősége (beleértve az országos, illetve regionális funkciókat) mennyi időt vesz igénybe, Izsák „magas hálózati potenciállal rendelkező településként” definiálható.

A város településhálózatban elfoglalt helyét jelentősen meghatározza más városok relatív közelsége. Izsák közúti távolsága Budapesttől 111 km, míg a megyeszékhely Kecskemété nem egészen 30 km. A város 30 km-es körzetében található még a járásközpont Kiskőrösön kívül további két város: Kerekegyháza és Szabadszállás.

Szintén meghatározó fontossággal bírnak a térségi súly alakulásában a város közlekedési kapcsolatai. A település közigazgatási határán halad el északon a Kecskemétet Dunaföldvárral összekötő 52. sz. főút. A településen vasútvonal halad át, de a MÁV személyszállítást nem szervez rajta. A távolsági buszközlekedés jól szervezett és megfelelő gyakoriságú a megyeszékhely Kecskemét irányába. A járásszékhely Kiskőrös is átszállás nélkül elérhető, de jóval kevesebb járat közlekedik ezen a vonalon.

1.2. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.2.1 KAPCSOLÓDÁS AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓHOZ (OFTK)

Az OFTK azzal került elfogadásra, hogy „a Konceptió integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–2020-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja, valamint az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégiához és a Nemzeti Reform Programhoz vállalásaihoz illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg Magyarország számára”. Az OFTK-ban lefektetett elveket és irányokat a fejlesztéspolitika minden szintjén érvényesíteni szükséges, beleértve jelen dokumentumot, és az ezen alapuló ITS-t is.

Az OFTK négy horizontális szempontot jelöl ki, ezek a következők:

1. Befogadás – társadalmi felzárkózás,
2. Esélyegyenlőség megteremtése nemzetiségi identitás erősítése,
3. Fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés,
4. Értékmegőrzés és intelligens növekedés.

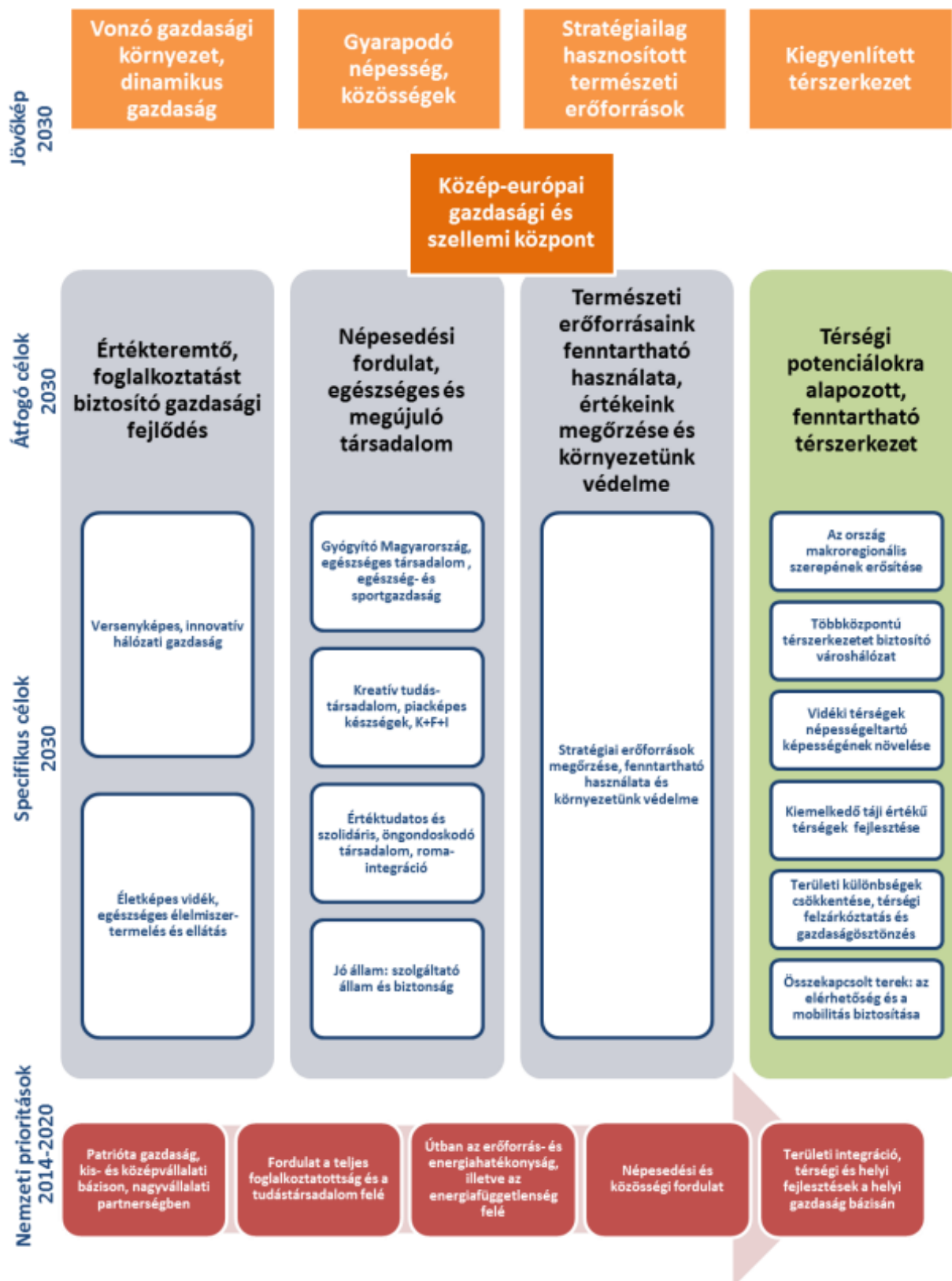
A 2030-ig elérni tervezett jövőkép teljesítése érdekében az OFTK átfogó célokat, specifikus célokat és nemzeti prioritásokat határoz meg. Izsák számára a város adottságai és lehetőségei szempontjából kiemelten fontos specifikus célkitűzések:

1. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
2. Vidéki népességeltartó képességének növelése
3. Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat

A felsoroltak közül az első két célhoz való kapcsolódás a város mezőgazdasági hagyományaiából ered. A „Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat” célkitűzés a város „részleges központi funkciókkal rendelkező település” mivolta miatt fontos.

2. ábra: Az OFTK célrendszere

Forrás: OFTK

1.2.2 KAPCSOLÓDÁS BÁCS-KISKUN MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁHOZ ÉS PROGRAMJÁHOZ

A Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptiót a 60/2013. (XI.29.) Kgy. határozattal fogadta el a Megyei Közgyűlés. A Javaslattervő fázis dokumentuma a Helyzetelemzés eredményeit alapul véve fekteti le a Bács-Kiskun megye 2030-ra vonatkozó jövőképét, a megye fejlesztésének legfőbb alapelveit, melyek a következők:

- Időtáv
- Partnerség
- Integrált szemlélet
- Helyi erőforrások hatékony használata
- Területileg kiegyenlített fejlődés
- Programozás
- Területi szemlélet

A jövőkép elérésnek érdekében átfogó, tematikus és területi célokat fogalmaz meg. Négy, fejlesztési szempontból speciális igényű területet (körzetet) határol le a megyén belül, ezek a Homokhátság, a Dunamenti Fejlesztési Körzet, a Határmenti Fejlesztési Körzet és a Kecskeméti Fejlesztési Körzet. Ezen kívül horizontális célokat jelöl ki, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál egyaránt következetesen érvényesíteni kell.

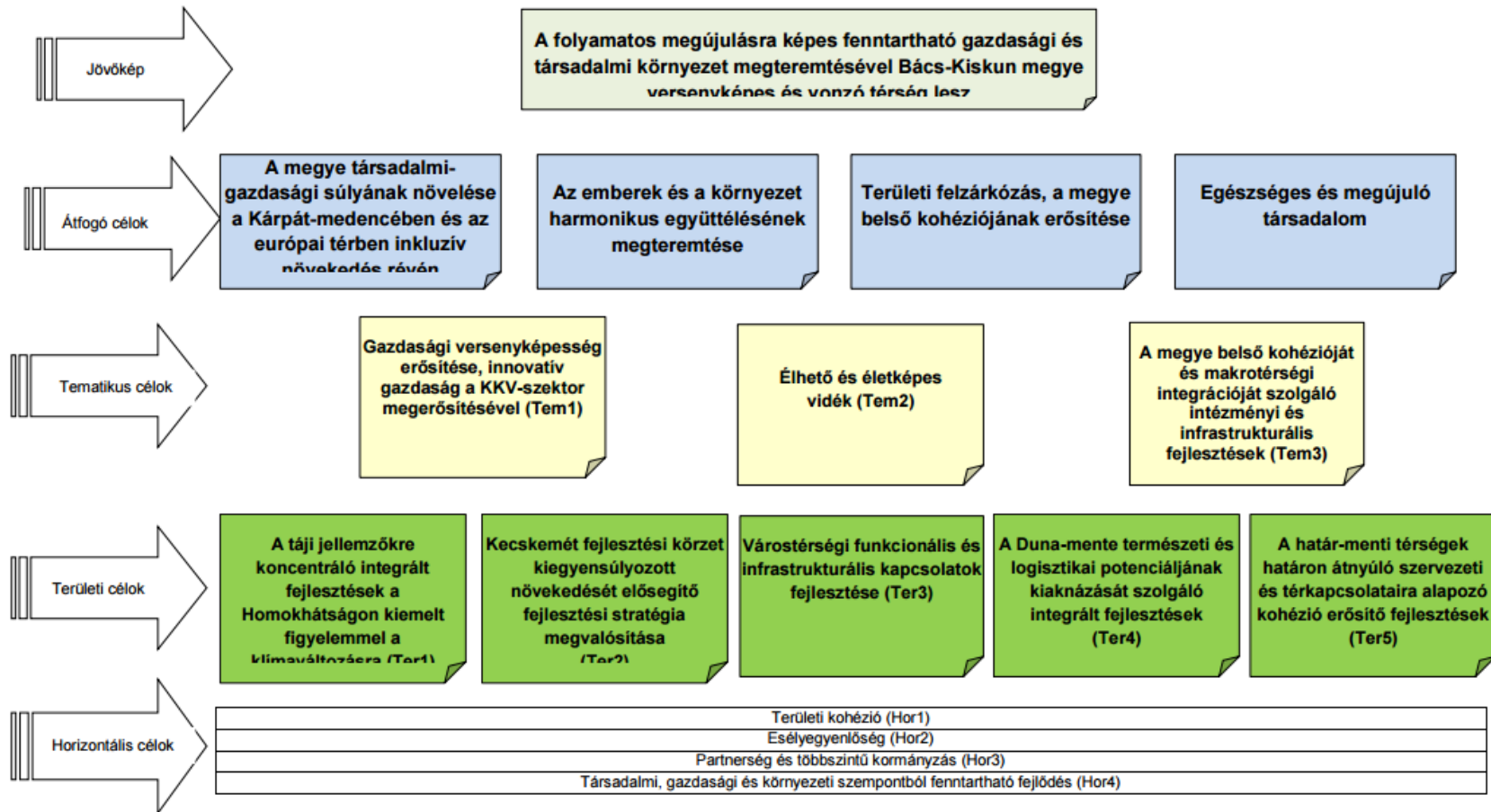
A dokumentum területi célkitűzései közül kettő kiemelt fontossággal bír Izsák számára:

Ter 3. Várostérségi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése a népességmegtartó - képesség javítása érdekében	
Tartalma	A cél megerősíteni a megye hatékony közszolgáltatásra és funkcionális központ szerepre alkalmas településeit, figyelemmel mindazokra a feltételekre (szervezési, közlekedési, kommunikációs), melyek a szolgáltatások igénybe vevői szempontjából a megfelelő elérést és szolgáltatási minőséget garantálják a város-vidék kapcsolat harmonizálása érdekében. A városok sokoldalú szolgáltató és intézményi struktúráját, épített örökségét további kitörési pontként értelmezve szükséges a fejlesztés az oktatás, egészségipar, örökségturizmus, rekreáció területén, úgy, hogy a vidékkel való szerves kapcsolatát ezeken a területeken megerősítse (pl. egészséges, biztonságos élelmiszerek, szabadtéri rekreációs formák, hagyományokra alapuló rendezvények, fesztiválok) A funkciók fejlesztése során enyhíteni kell az egyenlőtlen intézményi infrastrukturális feltételeket az oktatási, egészségügyi és szociális területeken.
Beavatkozási területek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Várostérségi integrált és komplex programok kidolgozása és megvalósítása 2. Esélyteremtés: a nevelés-oktatás módszertanának, személyi és infrastrukturális feltételeinek, valamint hozzáféréseinek javításával és a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi-gazdasági integrációjával 3. A sokoldalú szolgáltató-és intézményrendszerre épülő kitörési pontokra alapuló fejlesztések (design, egészségipar, rekreáció, interaktív élményközpontok stb.)

Ter 1. A táji jellemzőkre koncentrált integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra

<p>Tartalma</p>	<p>A cél fókusza a klímaváltozással leginkább érintett Homokhátság gazdasági, társadalmi, környezeti leszakadásának visszafordítása, a hatások mérséklése, valamint a szélsőséges időjárási körülményekből fakadó kockázatok (pl. árvizek) csökkentése. Ennek keretében orvosolni kell a megfelelő térségi vízgazdálkodást lehetővé tevő infrastruktúra rossz állapotát és hiányosságait, és fokozott figyelmet fordítani a vízmegtartást, a vízfelhasználás racionalizálását szem előtt tartó, valamint a felszíni és felszín alatti vizeink minőségjavítására irányuló fejlesztésekre. A cél eléréséhez a klímaváltozás kapcsán érintettek közötti kooperáció változatos kereteit szükséges használni a megye- és országhatáron átnyúló formáktól a transznacionális együttműködésekig.</p>
<p>Beavatkozási területek</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Energetikai beruházások, energiateljesítmény racionalizálása és az ezt szolgáló beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában 2. Vízügyi beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában, vízmegtartást megvalósító vízgazdálkodás 3. A Homokhátság problémáinak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése 4. Szemléletformáló akciók támogatása 5. Kutatás-fejlesztés- innováció támogatása a Homokhátságon 6. Alternatív, fenntartható, környezettudatos gazdálkodási formák és termékportfóliók fejlesztése

3. ábra: A Bács-Kiskun Megyei Terülefejlesztési Konceptió Javaslattevő részének célrendszere

Forrás: Bács-Kiskun Megye Terülefejlesztési Program II: Javaslattevő fázis

A 54/2014. (IX.26.) Kgy. határozattal elfogadott Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja c. dokumentum a lépcsőzetes megyei tervezés következő lépése, már kimondottan a 2014-2020-as időszakra vonatkozik. A program első, stratégiai része a Javaslattervő fázis dokumentumában megfogalmazott, általános, hosszútávra szóló célokat 7 fő prioritásba rendezi.

1. Gazdaság- és foglalkoztatás élénkítés
2. A vidék fenntartható fejlesztése
3. A megyeszékhely integrált fejlesztése
4. Környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
5. Komplex megyei gazdaságfejlesztési menedzsment és marketing tevékenység megszervezése
6. Községek önszervező, öngondoskodó és együttműködési készségeinek kibontakoztatása
7. Térségi elérhetőség és mobilitás

A város homokhátsági elhelyezkedése révén lényeges a jelen megalapozó vizsgálat és a ráépülő Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) illeszkedésének biztosítása a „2. A vidék fenntartható fejlesztése” és a „4. Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás” prioritásokhoz.

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programban (KEHOP) megvalósítani tervezett fejlesztések között is megjelenik a „A Homokhátság és a Felső-Bácska kulcsfontosságú vízgazdálkodási fejlesztéseinek megvalósítása”, míg a Vidékfejlesztési Programban (VP) megvalósítani tervezett fejlesztések között a „Zöld Homokhátság Projektcsomag - A klímaváltozáshoz alkalmazkodni képes gazdaságok fejlesztése” projektcsomagok. A „Homokhátság területfejlesztési programja” pedig a több ágazati operatív programot érintő komplex fejlesztések között kerül meghatározásra, a következő fejlesztési irányokkal:

- A Duna-Tisza közti Homokhátság vízháztartási viszonyainak javítása komplex vízgazdálkodási beavatkozásokkal
- Speciális vidékfejlesztési feladatot jelentő térségek (tanyás térségek) fejlesztése
- A Homokhátság öntözési kultúrájának fejlesztése
- Szemléletformálásra alapozott differenciált beavatkozások a Homokhátságon

1.2.3 EGYÉB TÉRSÉGI FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓKHOZ, PROGRAMOKHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS

Bács-Kiskun Megye Integrált Területi Programja

Bács-Kiskun Megye Integrált Területi Programjának (ITP) legutolsó változatát a 70/2016. (XI.25.) Kgy. határozattal hagyta jóvá Bács-Kiskun Megye Közgyűlése. Az ITP a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) rendelkezésre álló megyei forráskerének nagyságát, és ütemezését határozza meg a 2014-2020-as költségvetési időszakra vonatkozóan, összhangban a helyi igényekkel. Rendelkezik továbbá arról is, hogy megyei szinten milyen indikátorok teljesítendőek az időszak végére. Tartalmazza a Megyei Közgyűlés által összeállított

Területi Kiválasztási Kritérium Rendszert, mely a TOP-os pályázati felhívások területspecifikus mellékletében értékelési szempontok formájában köszön vissza.

Az ITP két kiemelt fejlesztési célterületet határoz meg: szabad vállalkozási zónák és Homokhátság, melyekre összesen 4 milliárd Ft-ot különít el a TOP 1. prioritásának forrásaiból, a következő három intézkedésben:

- 1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése
- 1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- 1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés

A 2014-2020-as időszakban Izsák Város Önkormányzata számára előreláthatólag a TOP által allokált uniós támogatások jelentik majd a településfejlesztés egyik jelentős pénzügyi forrását. Ennek megfelelően már jelen dokumentum és az ITS elkészítésekor és a konkrét fejlesztési elképzelések kimunkálása során egyaránt kiemelt figyelmet kell fordítani a Bács-Kiskun Megyei ITP-re.

Bács-Kiskun Megye Turizmusfejlesztési Terve

Bács-Kiskun Megye Turizmusfejlesztési Tervét 2016. nov. 25-én hagyta jóvá Bács-Kiskun Megye Közgyűlése a 71/2016. (XI.25.) Kgy. határozattal. Izsák több ponton is kapcsolódik a megyét érintő fejlesztési elképzelésekhez, ezek a következők:

- Kiskunsági Nemzeti Park: Kolon-tó
- Lovas turizmus: fogathajtó világversenyek, Turcsán Tanya, El Bronco Ranch
- Borturizmus: izsáki sárfehér borok, Varga Birtok
- Pálinkaturizmus: Izsáki Pálinkamúzeum
- Rendezvények: Izsáki Sárfehér Napok

Izsák Város 2015-2019. Évi Gazdasági Programja

Az izsáki képviselő-testület a 15/2015. (II.24.) önkormányzati határozattal hagyta jóvá Gazdasági Programját. Jelen megalapozó vizsgálat 1.10. fejezete mutatja be az önkormányzat működését, de az többi fejezetben is megjelenik Izsák Város Önkormányzata, mint a városfejlesztés fő szereplője és a köz- és közösségi szolgáltatások biztosítója. Az összes ilyen dokumentumrész a Gazdasági Program figyelembevételével, az általa beazonosított külső és belső negatívumokra és pozitívumokra reflektálva készül.

Izsák Város Környezetvédelmi Programja

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben foglaltak alapján a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatai között szerepel a Települési Környezetvédelmi Program kidolgozása. A törvény iránymutatásai alapján Izsák Város

Önkormányzat 2011-ben fogadta el környezetvédelmi programját, felülvizsgálata a 2018-as évben esedékes.

A dokumentum a következő, jelen megalapozó vizsgálatnak is tárgyát képező tématerületeken határoz meg célokat és feladatokat:

- Levegőtisztaság védelme
- Talaj- és talajvíz védelem, csapadékvíz-elvezetés
- Kommunális hulladékkezelés,- gyűjtés, hulladékgazdálkodás
- Lakossági és közszolgáltatási (vendéglátás, településüzemeltetés, kiskereskedelem) eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem
- Közlekedés – átmenő forgalom miatti levegőtisztaság javítás, védelme
- Ivóvízellátás - vízminőség-védelem
- Energiagazdálkodás
- Szennyvízelvezetés
- Zöldterület –gazdálkodás- zöldterületek védelme
- Természet. és tájvédelem

Izsák Város Bűnmegelőzési- és Ifjúságvédelmi Stratégiája

Izsák Város Önkormányzatának képviselő-testülete a 60/2016. (VIII.30.) sz. határozatával hagyta jóvá a város Bűnmegelőzési és Ifjúságvédelmi Stratégiáját, mely a következő, A Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiájában is szereplő prioritásokat és beavatkozási területeket azonosítja:

1. táblázat: Izsák Város Bűnmegelőzési- és Ifjúságvédelmi Stratégiájának prioritásai és beavatkozási területei

Prioritások	Beavatkozási területek
<ul style="list-style-type: none"> • A gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése és csökkentése • A városok biztonságának fokozása • Családon belüli erőszak megelőzése • Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés, az áldozat kompenzációja • A bűnisméltés megelőzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Rendőrségi és büntető igazságszolgáltatási rendszer • Állami szervek, hatóságok szoros ágazati együttműködése • Helyi és a tágabb közösség tevékenysége

Forrás: Izsák Város Bűnmegelőzési- és Ifjúságvédelmi Stratégiája

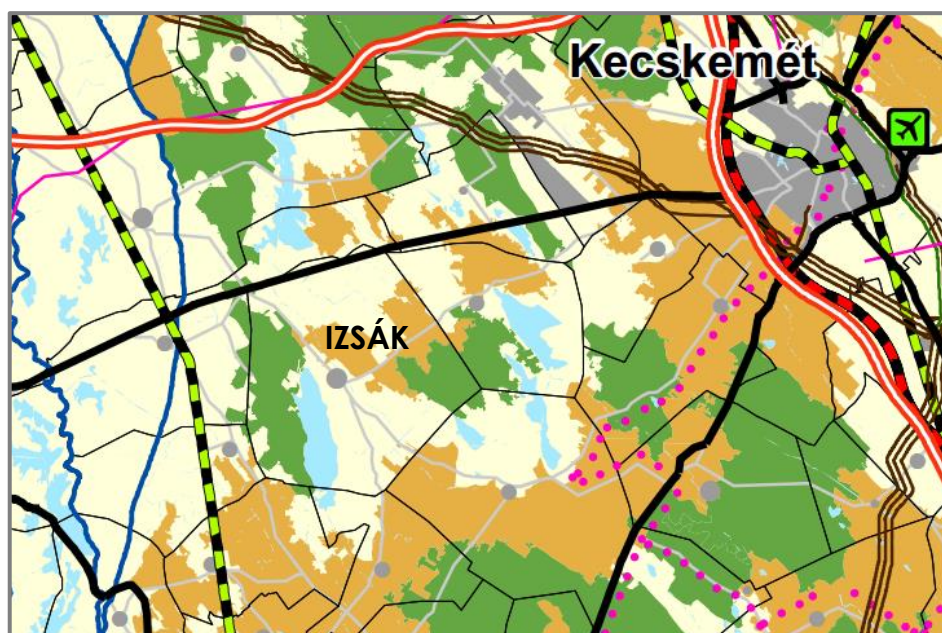

1.3. A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

Izsák város közigazgatási területét érinti az Országos Területrendezési Terv (OTrT) és Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényt (OTrT törvény) az Országgyűlés 2003-ban fogadta el. A törvény első átfogó módosítására 2008-ban került sor. Az OTrT törvény 29. §-a úgy rendelkezik, hogy a terv felülvizsgálatát legalább 5 évente el kell végezni. Ennek megfelelően a törvény soron következő módosítása 2013-ban megtörtént, így az Országgyűlés a módosító javaslatot 2013. december 9-én elfogadta, a törvény 2014. január 1-jén hatályba lépett.

4. ábra OTrT 2. sz. melléklet, 2014

Forrás: www.njt.hu

Az OTrT Izsák területét érintő szerkezeti elemek az alábbiak:

- Az országos területfelhasználási kategóriák közül a település területének a települési térségen kívüli legnagyobb része mezőgazdasági térség, jelentős továbbá az erdőgazdálkodási térség, kisebb arányban megjelenik vegyes területfelhasználású térség, illetve vízgazdálkodási térség.
- A főúthálózat elemei:
  - 52. sz. főút: Kecskemét (M5) – Solt – Dunaföldvár (6. sz. főút)

Az OTrT Izsák területét is érintő övezetei:

- országos ökológiai hálózat (3/1. sz. melléklet)
- jó termőhelyi adottságú szántóterület (3/3. sz. melléklet)
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület (3/4. sz. melléklet)
- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület (3/5. sz. melléklet)

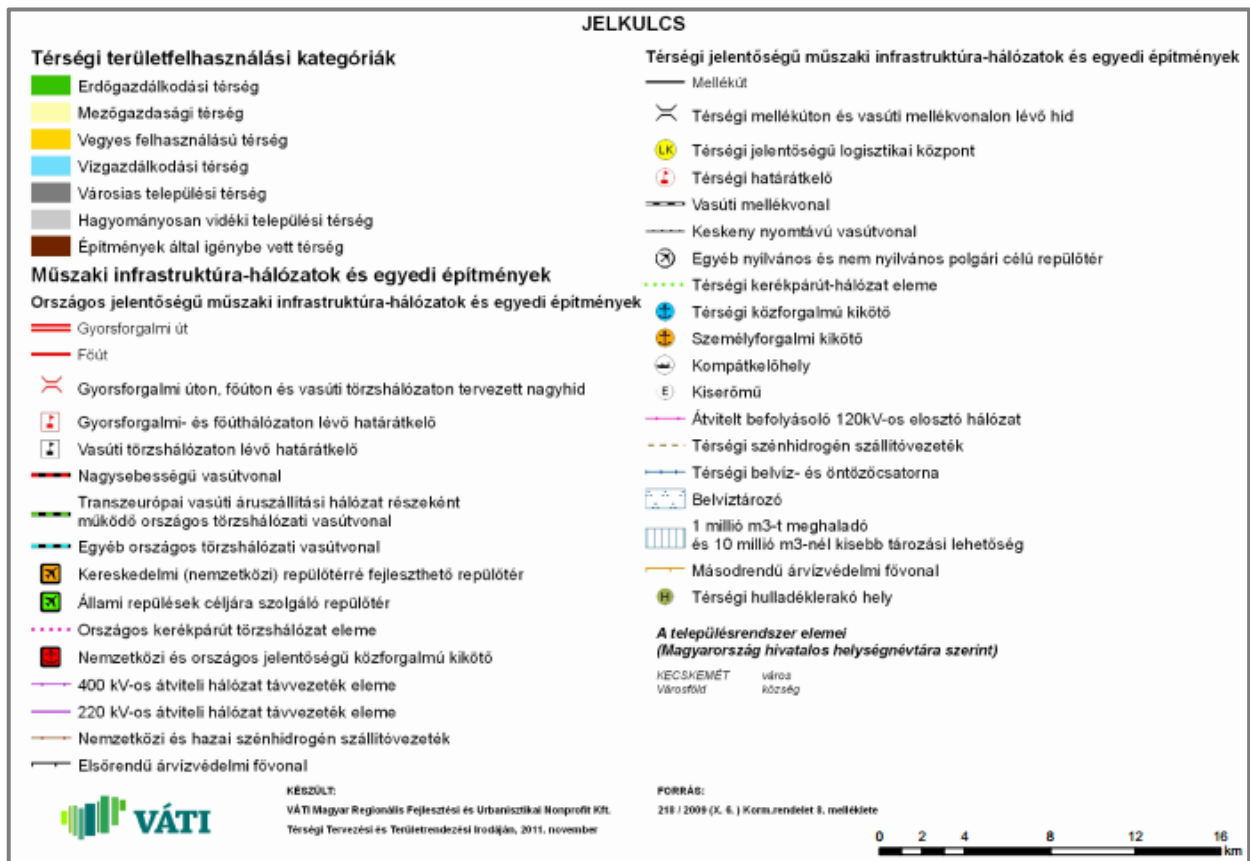
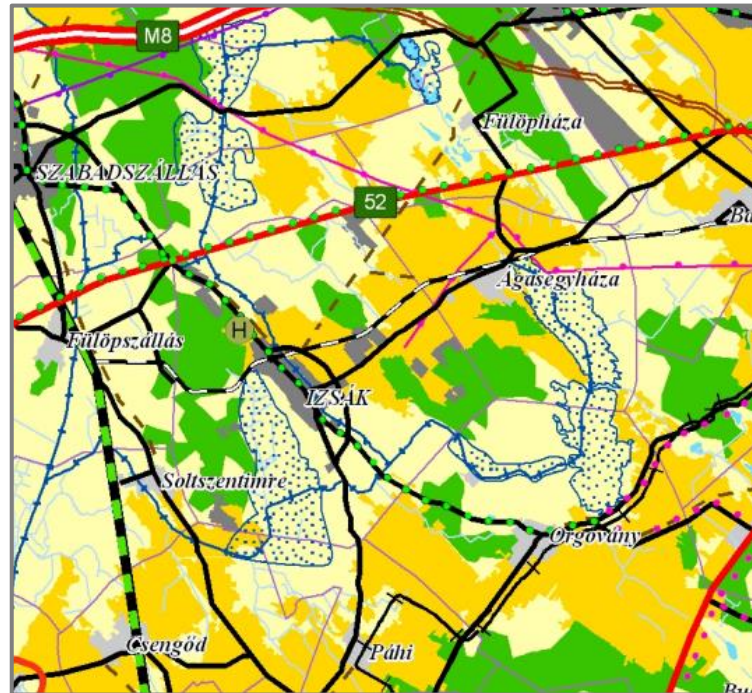
- országos vízminőség-védelmi terület övezete (3/7. sz. melléklet)

Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve (BKMTTr) Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendeletével és Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozatával került elfogadásra.

Határozattal elfogadásra került egy további megyei övezet a „Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület” övezete. Az övezet lehatárolásának elsődleges célja, hogy orientálja a szélerőművek területi kijelölését, elkerülendő azokat a területeket, amelyeken védelmi szempontok miatt az nem kívánatos.

BKMTTr-ről szóló rendelet célja, hogy meghatározza a megye egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok és egyedi építmények összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturáli adottságok, értékek megőrzésére, illetve az erőforrások védelmére.

5. ábra: BKMTrT 2. sz. melléklet 2011.

Forrás: <https://bacskiskun.hu>

2. táblázat: A település térségi területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlása

Megnevezés	Kiterjedés (hektár)	Kiterjedés (%)
Erdőgazdálkodási térség	2.506	22,0
Mezőgazdasági térség	5.614	49,3
Vegyes területfelhasználású térség	2.140	18,8
Városias területfelhasználású térség	1.114	9,8
Hagyományosan vidéki települési térség	0	0,0
Vízgazdálkodási térség	3	0,0
Építmények által igénybe vett térség	0	0,0

Forrás: BKMTTrT 1/2. számú melléklete

Izsák térségi övezetekkel való érintettsége:

- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület (126 ha)
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület (404 ha)
- Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület (3.646 ha)
- Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület (98 ha)
- Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület
- Magterület (3.365 ha)
- Ökológiai folyosó (451 ha)
- Pufferterület (739 ha)
- Erdőtelepítésre alkalmas terület (796 ha)
- Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület (36 ha)
- Rendszeresen belvízjárt terület (2.172 ha)
- Szélerózióknak kitett terület

A rendelet mellékletei tartalmazzák az országos és térségi jelentőségű infrastrukturális elemeket, melyek megegyeznek az OTrT-hez jelöltekkel.

1.4. A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK - AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ - VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

3. táblázat: Izsák közigazgatási területével határos Bács-Kiskun megyei települések településrendezési tervei

Település neve	Terv címe	Rendelet, határozat szám	Elfogadás dátuma
Ágasegyháza	Ágasegyháza, településszerkezeti-, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás 2011	43/2011. (VII. 12.) határozat	2011.07
	Ágasegyháza, településszerkezeti terv	15/2005 (III.29.) határozat	2005.03
Csengőd	Csengőd, településszerkezeti terv módosítása	74/2006 (VI.27.) határozat	2006.06
	Csengőd, településszerkezeti terv	33/2005 (IV. 26.) határozat	2005.04
	Csengőd, településszerkezeti terv módosítás - 2010	19/2010 (III.22.) határozat	2010.03
Fülöpszállás	n.a		
Orgovány	Orgovány, településszerkezeti terv	74/2012. (X. 25.) határozat	2012.10
	Orgovány, településszerkezeti terv	30/2007 (III.29.) határozat	2007.03
Páhi	Páhi, településszerkezeti terv - módosítás (teljes tervlap)	55/2008 (X.22.) határozat	2008.10
	Páhi, településszerkezeti terv - 2004	46/2004. (XI. 29.) határozat	2004.11
	Páhi, településszerkezeti terv - módosítás	1/2007 (II. 1.) határozat	2007.02
Soltszentimre	Soltszentimre, településszerkezeti terv	68/2006 (XII.15.) határozat	2006.12

Forrás: Teir Terv ellátottság lekérdezése alapján saját szerkesztés (2016)

Izsák és szomszédos településeinek közigazgatási határai mentén konfliktust eredményező fejlesztések nem ismertek.

1.5. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

1.5.1. A HATÁLYOS FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ, INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

Izsák Városa jelenleg nem rendelkezik sem településfejlesztési koncepcióval, sem ITS-sel. Ezen dokumentumok elkészítésére 2017-ben kerül sor jelen megalapozó vizsgálat alapján, várhatóan a 2016-ban a TOP-2.1.2-15 „Zöld város kialakítása” pályázati felhívásra benyújtott, TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00005 azonosítószámú, „A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása” c. pályázat keretében.

1.5.2. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉSEK

Izsák Város Önkormányzata nem rendelkezik hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződéssel.

1.6. A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.6.1. A HATÁLYBAN LÉVŐ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Izsák város településszerkezeti tervének jóváhagyásáról szól Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 92 / 2012. (12.18.) számú határozata, mely módosult a 90/2015 (XI.10) határozattal.

2/2009. (II.04.) Ktr. számú rendelettel került elfogadásra Izsák Város Rendezési terve és Építésügyi Szabályzata, mely módosult a 18/2012.(XII.18.) önkormányzati rendelettel és a 16/2015.(XI.10.) önkormányzati rendelettel.

1.6.2. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV MEGÁLLAPÍTÁSAI, MEGVALÓSULT ELEMELK

A településszerkezeti terv az egész települést lefedi.

Beépítésre szánt területek az alábbiak szerint jelennek meg a településszerkezeti terven.

- Lakóterületek
- Vegyes területek
- Intézményi területek
- Gazdasági területek
- Különleges területek

Izsák közigazgatási területén beépítésre szánt területek a központi belterület és Kisizsák belterülete mellett külterületen is találhatóak:

- Külső ipari gazdasági, mezőgazdasági üzemi és kereskedelmi- szolgáltató gazdasági területek:
  - Kecskeméti út É-i oldalán a pezsgőgyár meglévő területe és környéke
  - Kiskőrösi út Ny-i oldalán a meglévő majorsági területek
  - Orgoványi út K-i oldalán, a meglévő majorsági területek és környezetükben kijelölt ipari gazdasági terület
- Különleges honvédelmi, katonai célú terület az Uzovics birtok területén
- Turisztikai célú gazdasági területek a tanyasűrűsödések térségében (összesen tizennyolc elkülönülő terület):
  - 52. sz. út és a K-i közigazgatási határ közelében a Gedeon dűlőn,
  - Szajori dűlőn (négy területen),
  - horgásztó környezetében,
  - B. Szabó tanya környezetében,
  - Iskola dűlő térségében (öt területen),
  - Matyóban (öt területen).
- Mezőgazdasági termeléshez kötődő gazdasági területek (összesen hat terület):
  - Matyóban kettő területen (egyik a vasút közelében, másik az erdőségek között), a vasút és a hulladéklerakó közötti területen,
  - Gedeon dűlőben a vasútvonal és az ágasegyházi határ közelében,
  - Kecskeméti út közelében,

- Kiskőrösi úttól keletre, az orgoványi határ közelében
- „különleges mezőgazdasági üzemi terület” a K. Szabó tanya területén (a belterülettől K-re és a vasúttól É-ra).
- Különleges területek

A település kialakult lakóterületeinek nagy része falusias beépítési jellegű. Kertvárosias jelleggel elszórtan épültek emeletes épületek a Kossuth L. u. két oldalán valamint a II. Övcsatorna mellett az újabb beépítésű területeken. Kisvárosias jellegű beépítés a város központjában és a Kecskeméti úton alakult ki.

A településrendezési tervben fejlesztésre kijelölt lakóterületek:

- Falusias jelleggel:
  - Kisizsáki út két oldalán speciális – kúria jellegű beépítéssel
  - Kecskeméti úttól délre, a II. Övcsatornától keletre, a külterületen kialakult tanyasűrűsödés térségében
  - Belterület Dny -i részén a fogathajtó pálya közelében
- Kertvárosias jelleggel a II. Övcsatorna partján
- Kecskeméti út D-i oldalán kialakult falusias jellegű beépítés, mely a meglévő K-i belterületi határ kiterjesztésével a belterülethez kapcsolódik

A településközponti vegyes terület olyan intenzívebb beépítést is megengedő terület, ahol lakó és intézményi épületek egyaránt létesíthetőek. Jellemzően ezek a település központjában, a kialakult intézmények térségében vagy a főutak mentén kerültek kijelölésre.

Intézményi területek azon a részen lettek kijelölve, melyek a településközponti vegyes területhez közvetlenül nem kapcsolódnak, mint például a Kecskeméti úton a csatorna keleti oldalán meglévő oktatási intézmény vagy a városi sportcsarnok telke. Kereskedelmi, szolgáltató területek jellemzően lakóterületeken helyezkednek el. Tervezett kereskedelmi, szolgáltató területet a településszerkezeti terv az alábbi helyeken jelöl:

- Kisizsáki út Ny-i oldalán, a vasúttól É-ra lévő terület
- Kecskeméti út D-i oldalán, a volt Tsz major Ny-i oldalához kapcsolódó gazdasági területek
- Kecskeméti úttól É-ra, az Úttörő utca K-i oldalán (tésztagyár bővítési területe)
- Kisizsák É-i belterületi határához kapcsolódó kisebb kereskedelmi- szolgáltató gazdasági terület

Ipari besorolású területek jellemzően a volt majorsági területeken alakultak ki, valamint az országos főutak jelenleg külterületre eső szakasza mentén.

Meglévő különleges területek:

- Temető területe:
  - Kisizsáki út mellett, a vasút É-i oldalán
  - Orgoványi út mellett
  - Kiskőrösi út mellett

- Sport és rekreációs területek:
  - strand és gyógyfürdő területe és a sportpálya területe a Mező Imre úton
  - fogathajtó pálya területe a belterület Ny-i határa mellett
- Kommunális létesítmények területei:
  - vízmű területe a Mező Imre utcában
  - szennyvíztisztító telep területe a Kiszsáki úttól keletre
  - regionális hulladéklerakó területe a Kiszsáki úttól nyugatra, az erdő melletti területen
  - szennyvízleürítő terület a Kecskeméti út mellett
  - szennyvízáttemelő területe a II. Övcsatorna K-i oldalán, a sportcsarnok területétől É-ra
- Meglévő különleges területek bővítési területei:
  - vasút melletti temető bővítése K-i irányban
  - sportpálya és strand területének bővítése Ny-i irányban
  - fogathajtó pálya területe D-i irányban
  - regionális hulladéklerakó tervezett távlati bővítési területe

A településszerkezeti tervben fejlesztési területként kijelölt különleges területek:

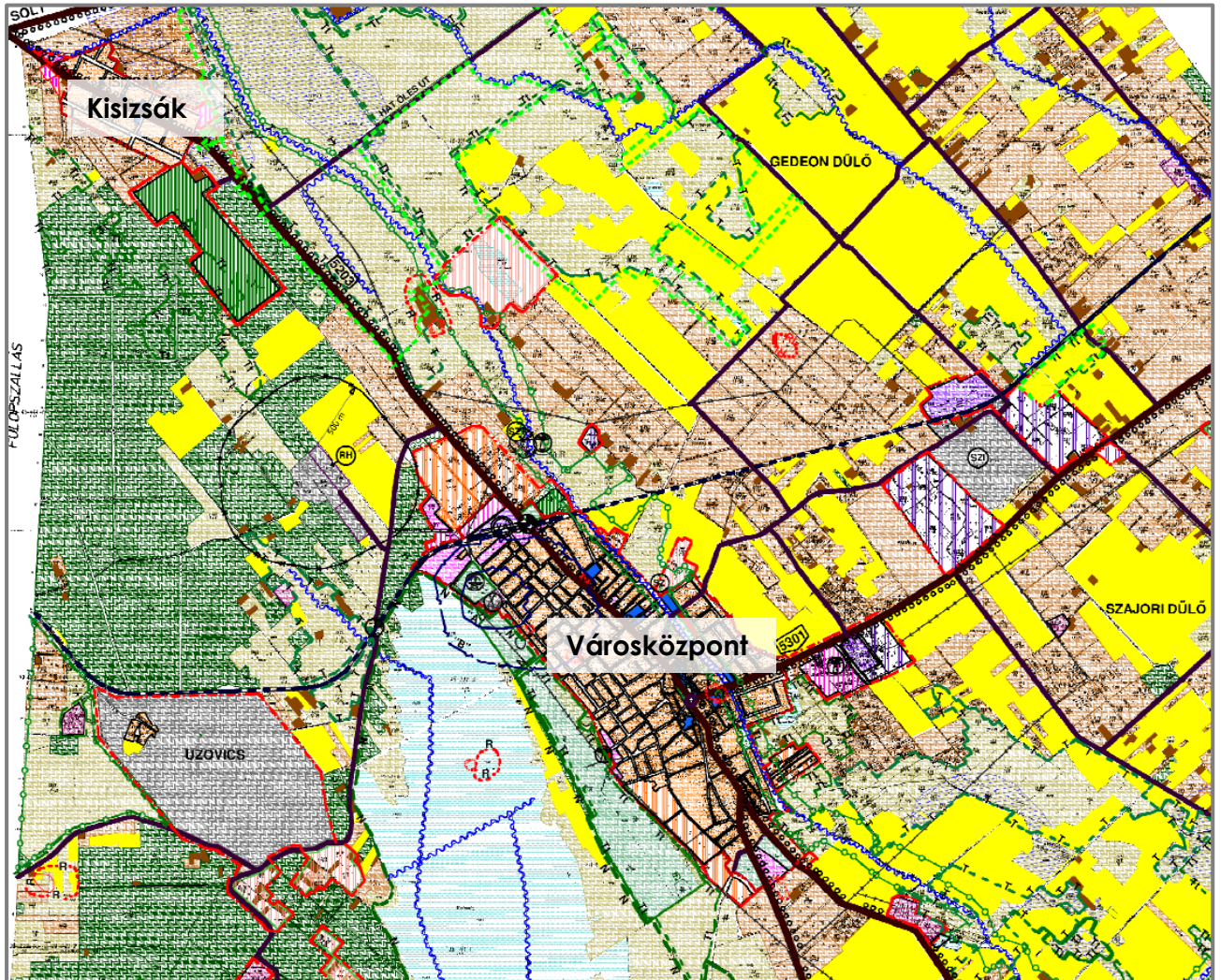
- gyógyfürdő komplexum területe Kiszsák területéhez D-re kapcsolódva
- honvédelmi, katonai célú terület - az Uzovics birtokon

Beépítésre nem szánt területek az alábbiak szerint jelennek meg a településszerkezeti tervben:

- Zöldterületek
- Közlekedési, közműelhelyezési és hírközlési területek
- Mezőgazdasági területek
- Erdőterületek
- Vízgazdálkodási területek
- Védőterületek, védett területek

6. ábra: Kivonat az érvényes településszerkezeti tervből

Forrás: 90/2015. (XI.10.) sz. határozattal módosított, 92/2012. (XII.18.) sz. határozattal elfogadott szerkezeti terv

A település főútvonalra szerveződően alakult ki, mely két teljesen elkülönülő városrészre tagolódik (Izsák központja és Kisizsák).

Fontos még megemlíteni, hogy a településszerkezeti terv a beépítésre szánt terület mértékét jelentősen kívánja bővíteni elsődlegesen ipari, kereskedelmi szolgáltató gazdasági és különleges területtel, megjelenik azonban lakóterület bővítés is. Ezek kedvezően hatnak a fejlesztési lehetőségekre, mert a nagymennyiségű terület tartalék újabb területfejlesztési igényeket generál.

1.7. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

1.7.1. DEMOGRÁFIA, NÉPESESSÉG, NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL, KÉPZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG

Izsák állandó népességének száma² csökkent a két népszámlálás között eltelt 10 év alatt, azonban az azt követő időszakban növekedésnek indult. A lakónépesség száma³ ezzel szemben folyamatos csökkenést mutat, amely tendencia a megyei és országos átlaggal megegyezik. A települési átlagértékek a megyei és az országos átlag alatt vannak, annak ellenére, hogy járási, megyei és országos szinten is évek óta folyamatos népességfogyás mutatkozik.

4. táblázat: Izsák népességszám változása (2001,2011,2015)

Adattípus	2001	2011	2015	Lakónépesség 2011/2001 (%)	Lakónépesség 2015/2011 (%)
Állandó népesség (város)	6 279	6 063	6 620	96,56	109,18
Lakónépesség (város)	6 187	5 754	5 617	93	97,77
Lakónépesség (megye)	545 989	521 852	511 419	95,58	98
Lakónépesség (ország)	10 174 853	9 931 925	9 830 485	97,61	98,98

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

Izsák város közigazgatási területe: 11.376 ha. A település népsűrűsége a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 49,7 fő/km², ami 2001-hez képest (53,6 fő/km²) csökkenést mutat. A település népsűrűségi értékei alacsonyabbak, mint a megyei átlagértékek. (Mind a megye, mind a város népsűrűsége csökkent az adott időszakban.)

5. táblázat: Népsűrűségi mutatók

Adattípus	2001	2011
Népsűrűség: Izsák	53,6	49,7
Népsűrűség: Kiskőrösi járás	52,1	48,3
Népsűrűség: Bács-Kiskun megye	64,7	61,6

Forrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés (2017)

A település folyamatos népességvesztéséhez hozzájárul a természetes fogyás és a csökkenő vándorlási egyenleg egyaránt. Az élve születések száma a 2001 és 2011 közötti intervallumban

² Az állandó népességbe tartoznak azok a személyek, akik az adott területen bejelentett lakóhellyel rendelkeznek (állandó lakással), függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakás). Ide sorolhatók azok a személyek is, akik átmenetileg máshol (akár más országban) tartózkodnak, de bejelentett lakcímük az adott területen van.

³ A lakónépességbe azok a személyek tartoznak, akiknek egyetlen lakóhelyük van az adott területen, továbbá másutt tartózkodási hellyel nem rendelkeznek. Ezen felül azok a személyeket számoljuk a lakónépességbe, akiknek több lakóhelye van azonban életvitelszerű lakóhelyüknek az adott területet tekintik.

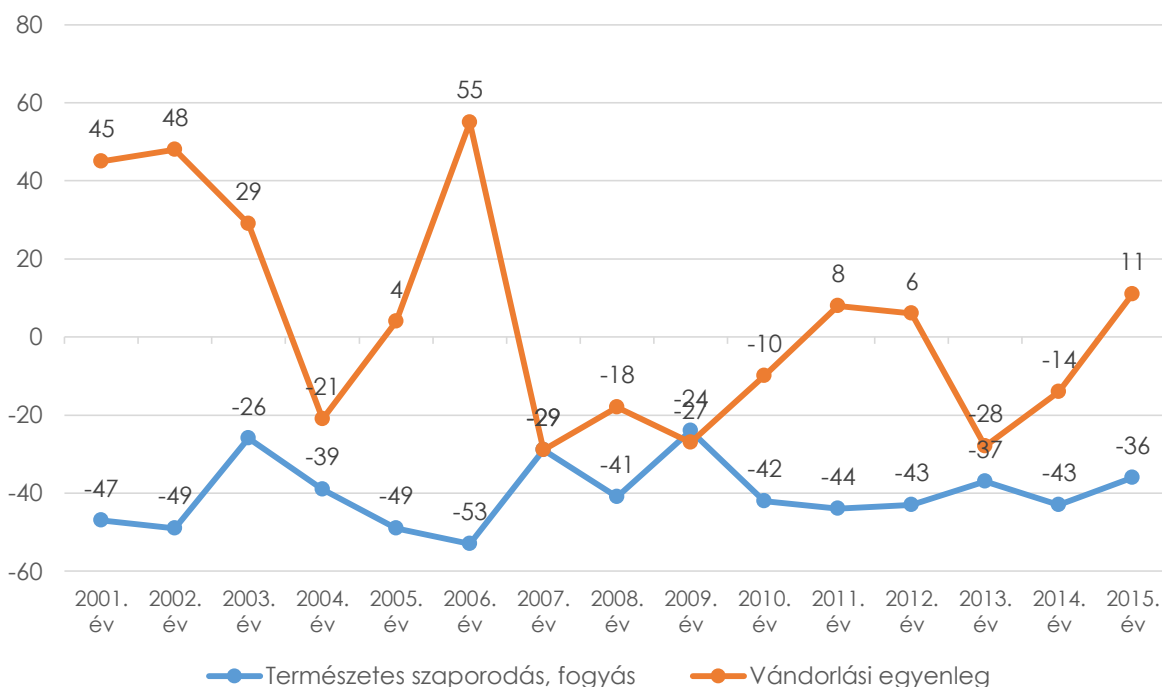
minimálisan nőtt majd újra csökkenést mutatott. Habár a halálozások száma évek óta csökken a településen, a természetes szaporodás mutatójának értékei így is negatívak. A város vándorlási egyenlege a tíz éves intervallum alatt jelentősen ingadozott, de összességében romlott.

6. táblázat: Izsák város népmozgalmi adatai (2001-2013)

Adattípus	2001	2011	2013
Élve születések száma (fő)	51	53	51
Halálozások száma (fő)	98	97	87
Természetes szaporodás (fő)	-47	-44	-36
Vándorlási egyenleg (fő)	45	8	11
Teljes népmozgalom (tényleges szaporodás) (fő)	-2	-36	-25

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

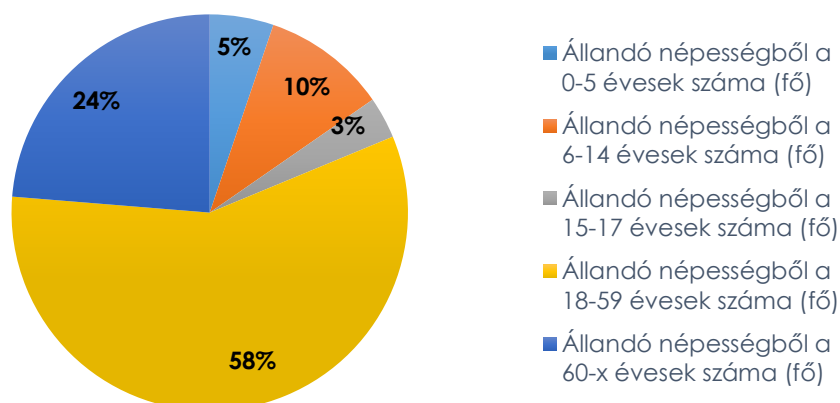
7. ábra: A népmozgalmi adatok grafikus ábrája (2001-2015)

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

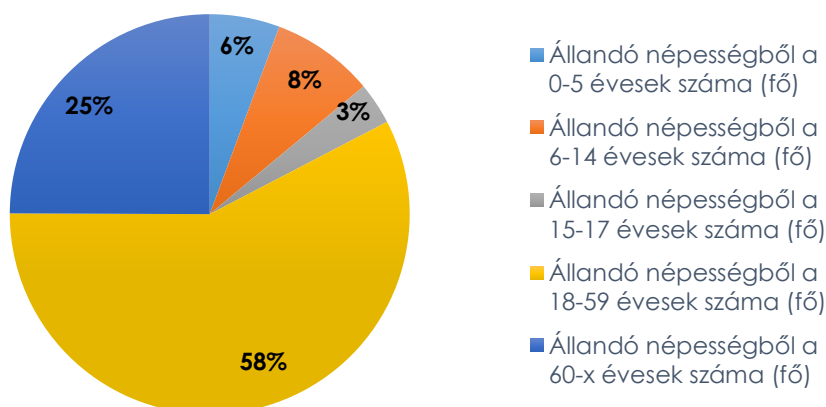
A népesség öregedő tendenciát mutat, a megyei és országos tendenciákkal azonos irányban, de valamelyest visszafogottabb mértékben. A lakosság korcsoportok szerinti megoszlásában bekövetkezett csekélyebb változás illeszkedik a megyei és az országos trendekhez, azaz a fiatal népesség csökkenése, az öregedő népesség növekedése figyelhető meg.

8. ábra: A lakónépesség korösszetétele (2001)

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

9. ábra: A lakónépesség korösszetétele (2001)

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

Az eltartottsági ráta⁴ országosan 61,36%, míg Izsákon ennél kedvezőbb: 42%. A város öregedési indexe⁵ 2001-ben 126,5 %, 2011-re az érték 143,58 %-re változott, mely közel 20 százalékponttal alacsonyabb Bács-Kiskun megye és Magyarország öregedési mutatójánál.

⁴ Eltartottsági ráta: a gyermek- és az idős népesség a 15-64 éves népesség százalékában.

⁵ Öregedési index: az idős népesség (60-X éves) a gyermeknépesség (0-14 éves) százalékában.

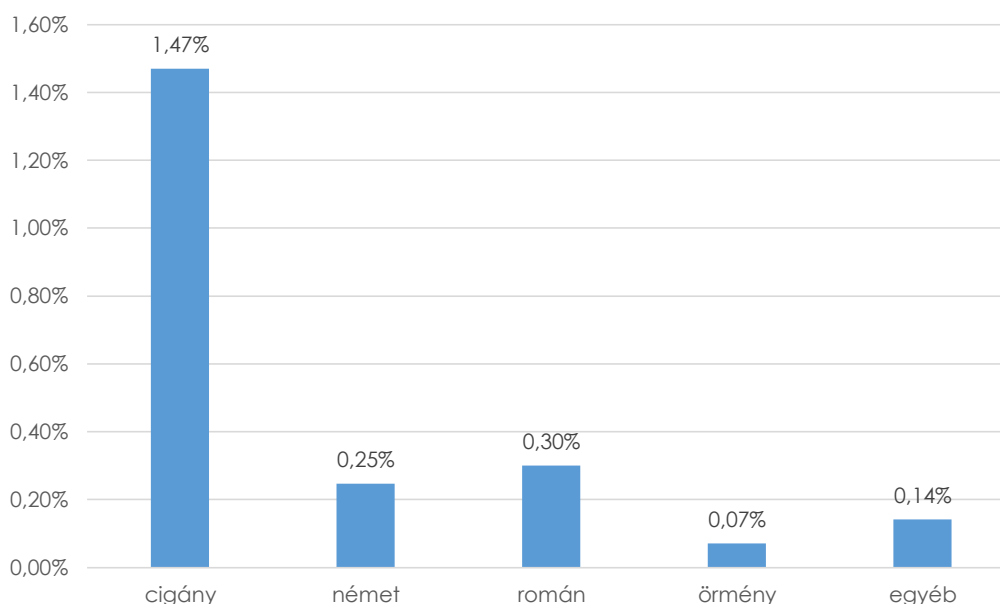
7. táblázat: Eltartott népesség és öregedési index

Izsák városi tendencia	2001	2011
Eltartott népesség rátája	42 %	42 %
Öregedési index	126,50 %	143,58 %
Megyei tendencia	2001	2011
Eltartott népesség rátája	61,23 %	63,37 %
Öregedési index	121,54 %	166,16 %
Magyarországi tendencia	2001	2011
Eltartott népesség rátája	58,81%	61,36 %
Öregedési index	122,81%	161,03 %

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

A településen kiélezett etnikai konfliktus nem áll fenn, a közösségi együttélés szabályait megszegőkkel szemben a hatóság időben megteszi a szükséges intézkedéseket. A 2011. évi népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek: cigány, német, román, örmény. A legmeghatározóbb nemzetiség a cigány kisebbség, számuk a település lakosságának 1,48 %-át teszi ki, vagyis arányuk nagyon alacsony a hasonló nagyságú megyei településekhez képest. A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, mely együttműködik a köznevelési intézményekkel a roma származású gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében.

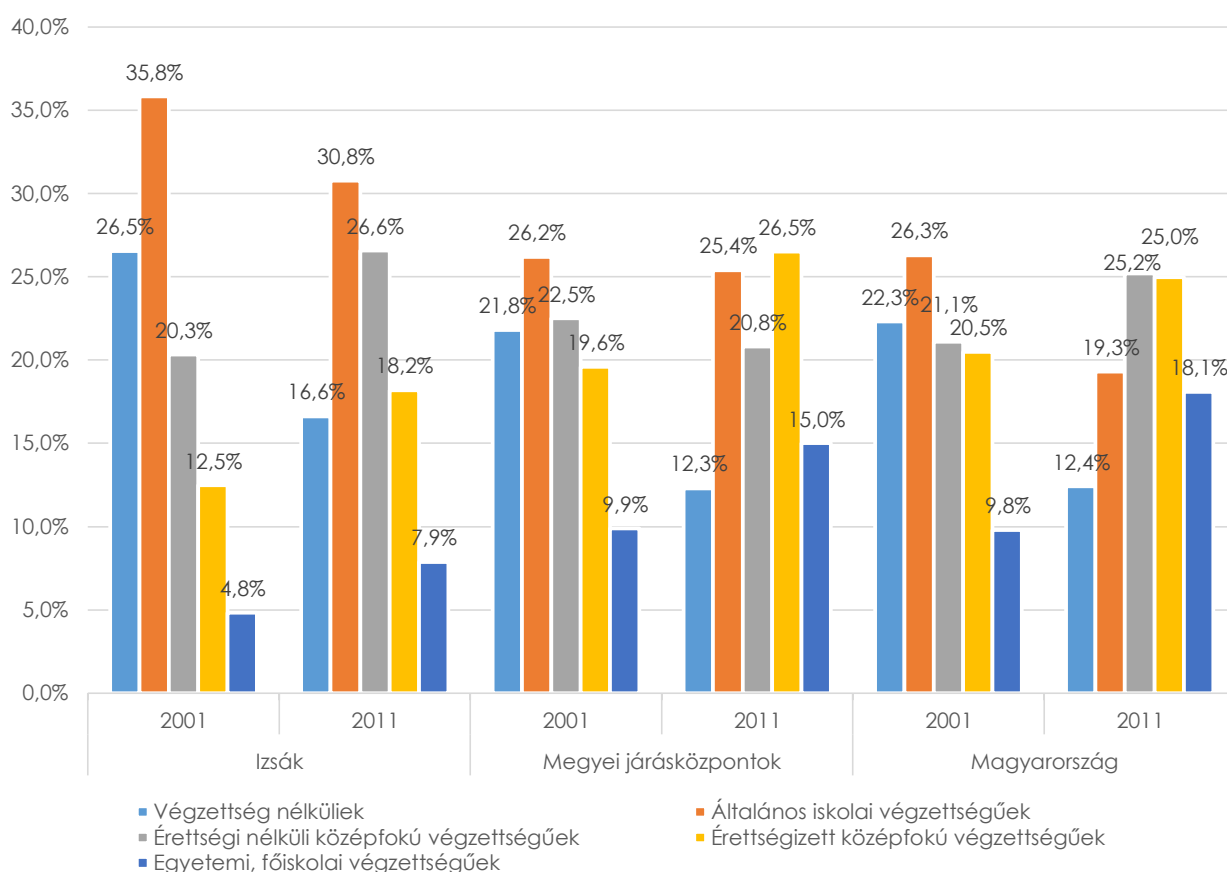
10. ábra: Izsák település nemzetiségeinek aránya (2011)

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

A két népszámlálás közötti időszakban a település lakosságának iskolázottsága számottevően javult, de továbbra is elmarad az országos és a megyei járásközponti átlagtól. Az egyetemi, főiskolai végzettségűek aránya megduplázódott, a végzettség nélküliek száma 2011-re majdnem 10 százalékponttal csökkent Izsákon, amely mindenképpen pozitív változás a lakosság kvalifikáltságának vonatkozásában. A középfokú végzettséggel rendelkezőkön belül nőtt az érettségizettek hányada.

11. ábra: A lakosság iskolai végzettsége (%) (2001, 2011)

Forrás: TeIR ITS adatbázis, KSH 2001. és 2011. évi Népszámlálás alapján saját szerkesztés (2017)

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján Izsák lakosságának 36,2 %-a rendelkezik munkahellyel. A munkanélküliség a teljes lakosság 6,1 %-át érinti. A megye területére jellemző munkanélküliség a vizsgált évben valamivel alacsonyabb, 5,8 %.

8. táblázat: Izsák népességének megoszlása gazdasági aktivitás szerint (2011)

Adattípus	Izsák	
	fő	megoszlás (%)
Foglalkoztatott	2045	36,2
Munkanélküli	344	6,1
Inaktív kereső⁶	1954	34,6
Eltartott⁷	1307	23,1
Összesen	5650	100

Forrás: KSH 2011. évi Népszámlálás alapján saját szerkesztés (2017)

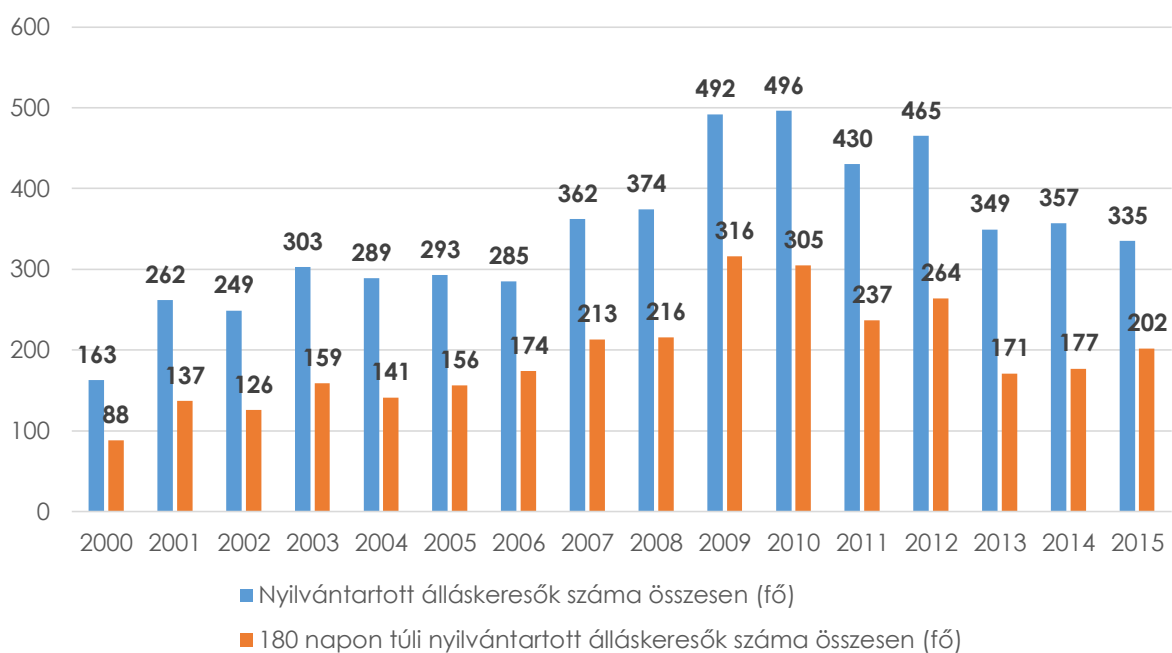
A gazdaságilag nem aktív népesség két fő csoportból tevődik össze, az inaktív keresőkből és az eltartottakból. A településen nagyon magas az inaktív keresők és az eltartottak aránya, majdnem megegyezik a foglalkoztatottak arányával.

A nyilvántartott álláskeresők számának változását ez elmúlt 15 évben az alábbi diagram szemlélteti. Számuk folyamatosan változott, de összességében a vizsgált időszak kezdetéhez képest nagyjából a kétszeresére emelkedett a diagram által szemléltetett időszakban. A településen 2009 és 2012 között kerestek legtöbben állást, amely a gazdasági válságnak tudható be.

⁶Inaktív keresők azok a személyek, akik a Népszámlálás időpontjában kereső tevékenységet nem folytattak, de keresettel, jövedelemmel rendelkeztek és a vagyonukból vagy egyéb, nem munkával kapcsolatos jövedelemből élők.

⁷Eltartottak közé azokat a személyeket soroljuk, akik önálló keresettel, jövedelemmel nem rendelkeznek.

12. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma

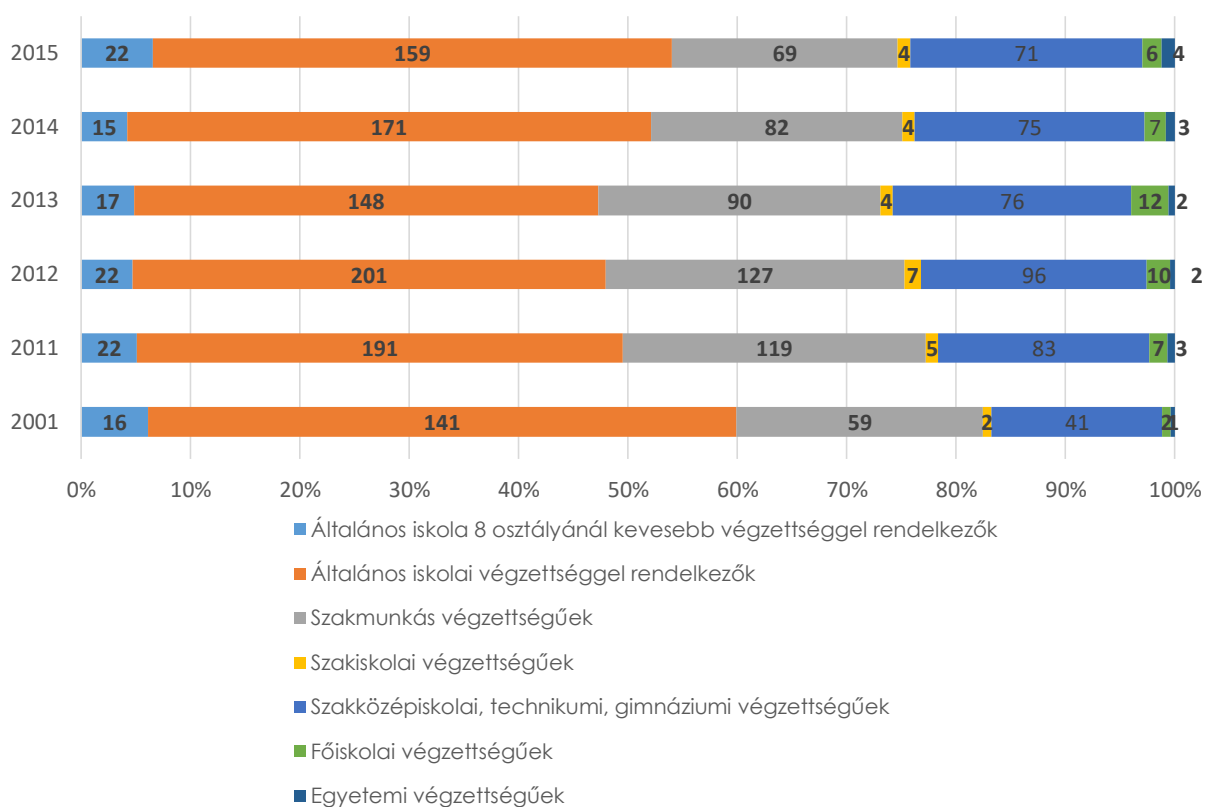

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

Számottevő az álláskeresők végzettség szerinti megoszlása is. Belső arányuk a vizsgált években jelentősen nem változott a KSH adatai szerint, jellemzően az alacsonyabb iskolai végzettségekkel rendelkezők tartoznak ide. Ez alapján elmondható, hogy a magasabb iskolai végzettség előnyt jelent a munkaerő piacon.

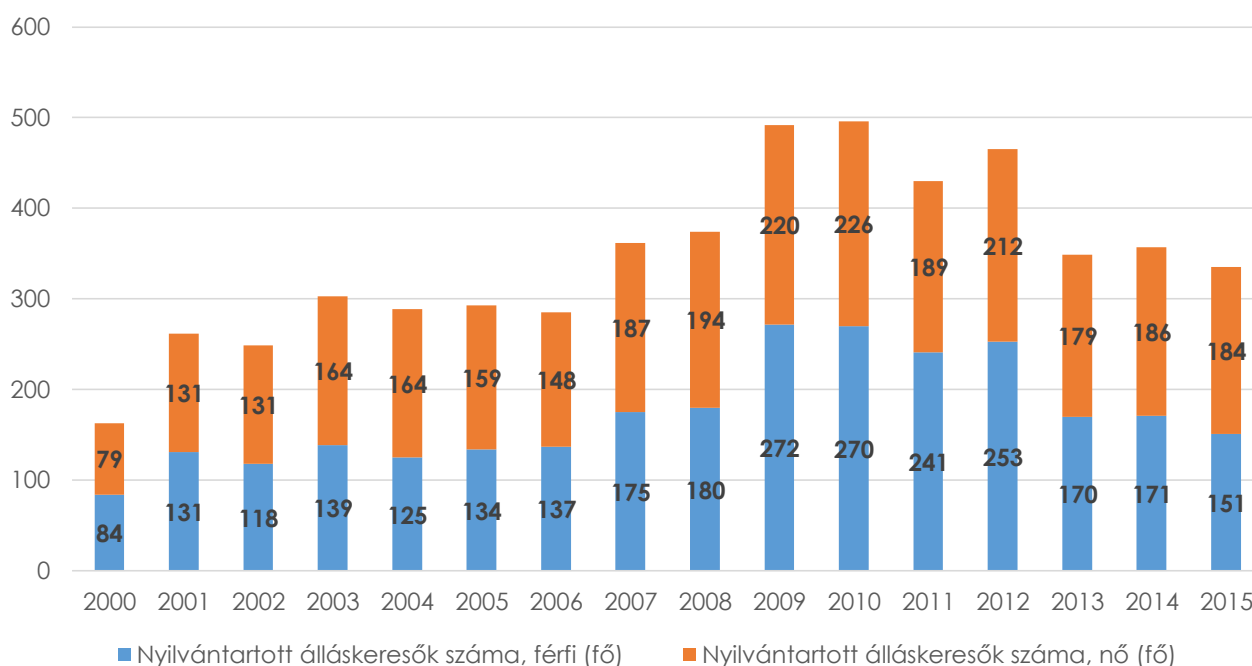
13. ábra: Az álláskeresők végzettség szerinti eloszlása évenként (fő)

Forrás: KSH statinfo adatbázis saját szerkesztés (2016)

A munkanélküliség mind két nemet érinti ugyan, de a férfiak aránya érzékelhetően nagyobb.

14. ábra: Az álláskeresők nemek szerinti eloszlása

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

A településen jelen lévő vállalkozók, termelők és vállalkozások 10 év adatait megvizsgálva megállapítható, hogy a foglalkoztatási és a jövedelemtermelési adatok kissé negatív irányban változtak. A 2001-es adatokhoz viszonyítva mind az egyéni vállalkozók száma, mind az őstermelők, mind a társas vállalkozások száma csökkent. A mezőgazdaságban dolgozók aránya igen magas a településen, amit a térség szőlő- és borkultúrája is alátámaszt.

9. táblázat: Egyéni vállalkozók, őstermelők és társas vállalkozások számának alakulása Izsákon

	2001	2011	2015
Működő egyéni vállalkozók darabszáma	223	117	153
Regisztrált őstermelők darabszáma	n.a.	566	496
Működő társas vállalkozás darabszáma	87	121	n.a.

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

A segélyek egyes típusaiban részesítettek számának és az esetek számának változására jellemző, hogy a segélytípusok többségénél 2011-hez képest 2015-ben nőtt a segélyben részesítettek és az esetek száma.

10. táblázat: Segélyezés esetei Izsákon (2011, 2015)

	2011	2015
Átmeneti segélyezés esetei (pénzbeni és természetbeni) (eset)	157	304
Átmeneti segélyezésben részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	108	171
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (fő)	123	92
Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma (fő)	13	10
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (fő)	222	153
Lakásfenntartási támogatás esetei (pénzbeni és természetbeni) (eset)	n.a.	2189
Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	447	357
Óvodáztatási támogatásban részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	6	7
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás esetei (pénzbeni és természetbeni) (eset)	121	0
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	100	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma (fő)	528	416
Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma (rendelkezésre állási támogatásban részesülők adatai nélkül) (fő)	52	32
Temetési segélyben részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	n.a.	4
Temetési segélyezés eseteinek száma (pénzbeni és természetbeni) (eset)	n.a.	4
Ápolási díjban részesítettek átlagos száma (fő)	65	44
Súlyosan mozgáskorlátozott személyek közlekedési támogatásában részesültek száma (fő)	50	n.a.

Forrás: KSH statinfo adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

2015. március 1-jétől jelentős jogszabályi változások történtek a szociális segélyezés terén. Az önkormányzatok által nyújtott segélyek neve egységesen települési támogatás. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2015. március 1. napjától hatályos 45. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerint települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen:

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A kiutalt települési támogatások összege Izsákon 2015. március 1-jétől az év végéig meghaladta a 4 millió Ft-ot, a részesültek száma 317.

A település halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinek száma 160 főről 84 főre csökkent az utóbbi időszakban.

Az emberek életminőségét komolyan meghatározza, hogy milyen komfortfokozatú és felszereltségű lakásban élnek. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint Izsákon 2.755 db lakás volt, amelynek 34,38%-a volt összkomfortos. A 2001. évi adatokkal összehasonlítva arányaiban sokat fejlődtek a településen élők lakhatási körülményei. Az összkomfortos és komfortos lakások száma növekedett, ám az izsáki lakások komfortfokozata sajnos még így is elmarad a megyei aránytól és az országos aránytól is.

A lakások felszereltségét tekintve már jobb a helyzet, a fejlődés szemmel látható az arányszámok változásában. Nagy előrelépés történt a két népszámlálás közötti időszakban mind a hálózati vízvezetékekkel, mind a közcsatornával, mind a vízöblítéses WC-vel ellátott lakások tekintetében. Az adatok jelen tanulmány készítésének időpontjáig szintén pozitív irányban változtak, mivel a település részt vett a 2011-ben indult „Kék-víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Programban, mely összesen 30 település együttműködésével az ivóvízhálózatuk fejlesztését és a települési vízművek kiépítését valósította meg. Jelenleg is folyamatban van a projekt II. szakasza.

11. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2001, 2011)

	2001	2011		
	Izsák	Izsák	Bács-Kiskun Megye	Magyarország
	az összes háztartás %-ában			
Háztartások összesen (db)	2 885	2 755	239 193	4 390 302
Háztartások a lakás komfortossága szerint				
• összkomfortos	26,72 %	34,55 %	46,00%	59,38%
• komfortos	34,38 %	48,05 %	40,30%	31,31%
• félkomfortos	10,64 %	5,4 %	4,20%	2,92%
• komfort nélküli	21,66 %	11,6 %	8,80%	5,76%
• szükség- és egyéb lakás	6,58 %	0,32%	0,60%	0,63%
Háztartások a lakás felszereltsége szerint				
• hálózati vízvezetékekkel	67,83 %	84,14 %	85,60%	94,32%
• házi vízvezetékekkel	10,46 %	7,25 %	9,20%	2,37%
• meleg folyóvízzel	74,90 %	86,49 %	89,40%	93,04%
• közcsatornával	4,61 %	76,58 %	54,10%	76,21%
• házi csatornával	73,76 %	14,80 %	40,80%	20,48%
• központi fűtéssel	30,67 %	n.a.	47,00%	60,34%
• vízöblítéses wc-vel ellátott	66,16 %	84,46 %	88,83%	92,97%

Forrás: TeIR ITS adatbázis, KSH 2001., 2011. évi Népszámlálás alapján saját szerkesztés (2017)

1.7.2. TÉRBELI-TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS, KONFLIKTUSOK, ÉRDEKVISZONYOK

Az eddigiekben érintettünk számos olyan témát, amely társadalmi konfliktushelyzetet hordoz magában. Ilyen a megyei és országos szintektől valamelyest elmaradó életminőség, a munkanélküliség, vagy a lakosság folyamatos előregedése, mely a munkaképes korú, gyakran magasan képzett fiatalok nagyarányú elvándorlásával párosulva a szociális rendszer túlterheltségéhez vezethet.

Térben is jelentkeznek és társadalmi konfliktus veszélyét hordozzák magukban a településen zajló szegregációs folyamatok. A KSH két szegregációval érintett területet határolt le Izsákon, a város belterületének északi és déli peremén.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében foglaltak szerint a szegregátum 200 főnél nagyobb lélekszámú település esetén olyan 50 főnél népesebb tömb⁸, ahol a szegregációs mutató, vagyis a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri vagy meghaladja az adott településtípusra meghatározott értéket.

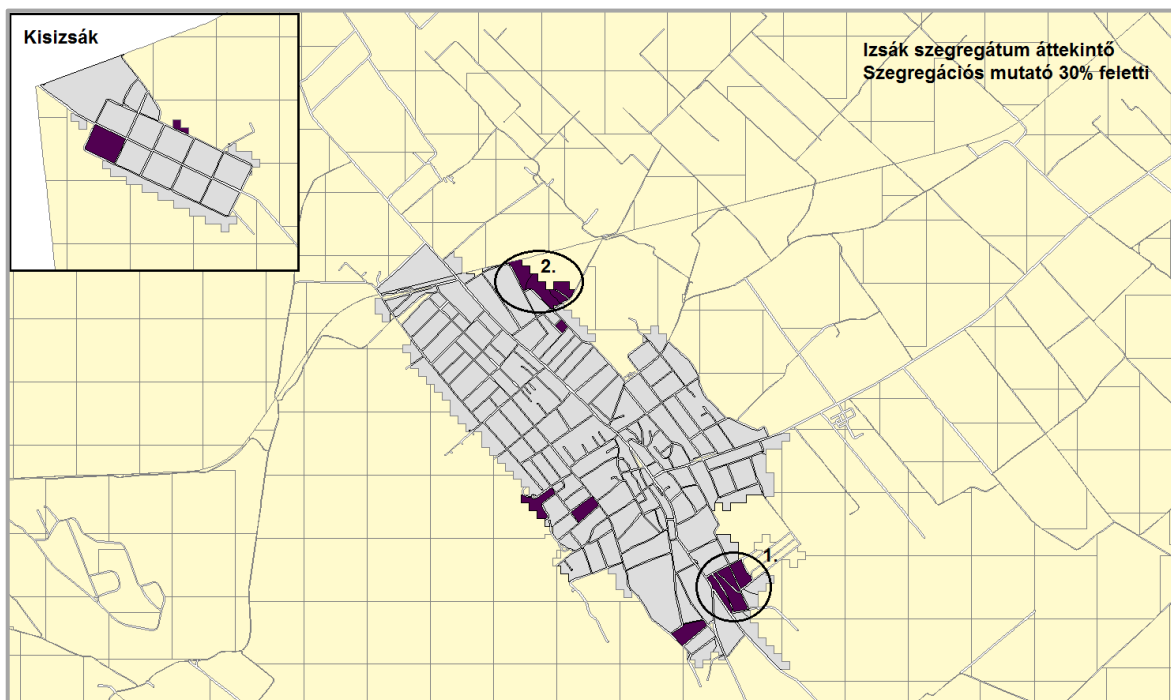
Izsák mint 2.000 főnél népesebb, nem járásszékhely település esetén szegregált terület az a tömb, ahol a mutató 35% vagy afeletti, szegregációval veszélyeztetett pedig a 30-35% közötti szegregációs mutatóval bíró tömb. A KSH által lehatárolt három szegregátum közül kettő az előbbi kategóriába tartozik, 35% feletti szegregációs mutatóval szegregált területnek minősül⁹, míg a harmadik szegregációval veszélyeztetett terület. (A településen található olyan további tömbök is, melyek szegregációs mutatója eléri ugyan a küszöbértéket, azonban a lakosságszáma 50 fő alatti.) A következő oldalon található térképen látható a két belterületi szegregátum elhelyezkedése. A harmadik szegregátum Szajordúlon, külterületen helyezkedik el, így a KSH ezt térképen nem ábrázolja.

Ezen szegregátumok közös ismérve, hogy a város peremterületein, az elérhető közszolgáltatásoktól távol találhatóak, az itt élők jelentős része alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, ebből kifolyólag magas a munkanélküliség, a háztartások többsége foglalkoztatott nélküli. A szegregátumok épületállománya többnyire rossz állapotú, alacsony komfortfokozatú és szobaszámú lakóegységekből áll. A szegregált városrészek külön-külön történő, részletes bemutatása jelen megalapozó vizsgálat 3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek) c. alfejezetében található.

⁸ Népszámlálási célra létrehozott, közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

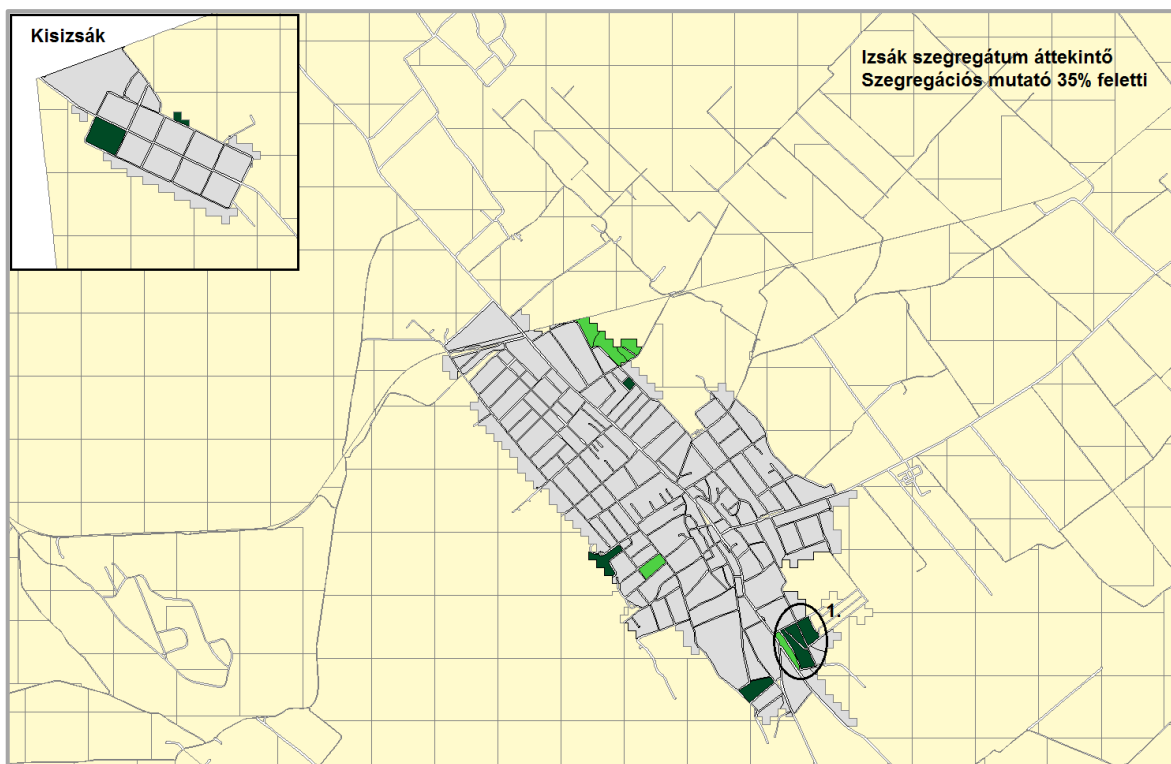
⁹ Az 1. sz. és 2. sz. szegregált terület kibővíve szegregációval veszélyeztetett területként is megjelenik az adatszolgáltatásban.

15. ábra: 30 % feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek Izsák belterületén

Forrás: KSH szegregációs adatszolgáltatás

16. ábra: 35 % feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek Izsák belterületén

Forrás: KSH szegregációs adatszolgáltatás

1.7.3. TELEPÜLÉSI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ TÉNYEZŐK (TÖRTÉNETI ÉS KULTURÁLIS ADOTTSÁGOK, TÁRSADALMI ÉLET, SZOKÁSOK, HAGYOMÁNYOK, NEMZETISÉGI KÖTŐDÉS, CIVIL SZERVEZŐDÉSEK, VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK)

Történeti és kulturális adottságok

Izsák mai területén már az őskorban is éltek, melynek tényét régészeti leletek tanúsítják. A Kolon-tavi tőzeglányászat során a kőkorszakból (i.e. 4-3000-ból) származó marokkővet, kőbaltát és szárított agyagedény maradványokat találtak. A Kolon-tó biztosította rét, legelő alkalmas és vonzó élőhelyet jelentett a vándorló, pásztorkodó népek számára. A későbbiek során az avarok megtelepedésének bizonyítékai is felszínre kerültek.

Izsák területének első írásos említése a Tihanyi apátság alapítólevelében (1055-ben) található meg, ahol Culun Aqua néven az apátság birtokrészeként írták le a város nyugati határán fekvő Kolon-tavat. 1279-ben IV. (Kun) László király -kunoknak kiváltságot adományozó- oklevelében birtokként (prosessioként) szerepel, Isak néven. 1426-ban Izsákegyházaként már mint templomos települést tartották nyilván. Az Izsák elnevezéssel egy 1474-ben keltezett egyházi feljegyzésben találkozunk először. Az 1633-34-es török kincstári adólajstromban a kecskeméti járás községei között tartották nyilván négy házzal. A törököt 1660-ban űzték ki a községből. A település 1716-ban 24, 1720-ban 40 adóköteles háztartással szerepel az összeírásban. Az 1784-es első népszámláláskor 2.475 fő lakta.

1794-ben megépült a mai református templom (maga a református egyházközség 1652-ben alakult). A templom megépítéséig a reformátusok is a katolikusok 1694-ben emelt körtemplomát használták (ez azonban nem azonos a mai katolikus templommal). Egy 1792-es adat szerint a katolikusok száma 1256, a reformátusoké 1226 fő. 1807-ben kezdték építeni a mai katolikus templomot. 1816-tól Izsák mezőváros, mely rangját az 1876-os közigazgatási átszervezéskor elveszítette. 1822-24-ig a katolikus iskolában tanított Táncsics Mihály, aki itteni működése alatt vezette be az egységes olvasókönyvet. 1832-ben Izsákon született Ádám Gerzon irodalomtörténész, '48-as nemzetőr, 1836-ban Szily Kálmán természettudós, s 1840-ben Madarassy László író, Amerika-kutató. 1880-ban Izsák lakosainak száma már 3.454 fő.

Izsákot a „Sárfehér hazájaként” is emlegetik. A névadó helyi szőlőfajtát a hagyomány szerint az 1800-as évek utolsó harmadában szelektálta Szélesi József vincellér egy kadarka táblában. A fajta igen jó talajra talált az ottani homokon, s virágzó szőlőtáblák alakultak ki belőle, tisztas megélhetést nyújtva az izsákiaknak.

A község területén az 1800-as évektől katolikus, református és polgári iskolák működtek. 1907 és 1949 között létrehozták a tanyai iskolákat Kisizsákon, Majláth-telepen, Külső-Matyóban, Gedeonban, Szajorban. 1915-ben létesült az első mozi a községben, majd a KALOT és a KIE is székházat épített magának. 1924-ben megépítették a ma is látható I. világháborús emlékművet.

1950-ben alakult meg a községi tanács. Az államosítások 1949-ben kezdődtek (iskolák, mozi, művelődési ház, gyógyszertár), és megindultak az első TÉESZ-szervezések, majd 1952-ben létrehozták az állami gazdaságot. A szocializmus időszakában zömmel a mezőgazdaságban,

kisebb mértékben ezek ipari melléküzemágaiban, valamint a szolgáltatásban, kereskedelemben dolgoztak az izsákiak. Az erőszakos téveszesítés miatt sokan kerestek munkát (főleg a fiatalabbak) a közeli és távolabbi városokban. E miatt a '60-as évtizedben jelentősen csökkent a község lakosság száma. A helyben maradók viszont –jórészt önerős hozzájárulással- igyekeztek mind komfortosabbá, lakhatóbbá tenni a települést, ezért előbb a vezetékes vízhálózatot, majd a földgázhálózatot és a crossbár telefonhálózatot is kiépítették, majd megkezdték a kábeltévé hálózat kiépítését, s több utca kapott szilárd burkolatot. 1971-ben Izsákot nagyközségi rangra emelték.

Az 1989-es rendszerváltást követően Izsákon is létrejött a tanácsot felváltó önkormányzat, megalakultak a pártok helyi szervezetei. A mezőgazdasági nagyüzemek megszűntek, a földek visszaadása megtörtént. A rendszerváltás utáni másfél évtized átformálta a település gazdaságát és arculatát. A zömében parlagként visszakapott földeken kisebb arányú mezőgazdálkodás folyik a korábbiakhoz képest. Szaporodik viszont az ipari és szolgáltató jellegű munkahelyek száma. A település arculata, infrastrukturális ellátottsága is komoly fejlődésnek indult. A '90-es évek elején megszépült a Kossuth tér, majd üzletház és posta épült a Szabadság téren, '94-ben elkészült a sportcsarnok. 1998 és 2002 között megvalósult több komoly beruházás, köztük a három települést ellátó szennyvízhálózat és tisztítómű, valamint a regionális hulladéklerakó, felújításra került a Szabadság tér régi posta előtti része, belterületi- és külterületi utak épültek, 2005-ben átadásra került a negyven férőhelyes idősek otthona.

Civil szerveződések

Sokszínű és sokrétű civil szerveződés jellemző Izsák városára, amit jól reprezentál az aktív civil szervezetek száma. A szervezetek a közösségi élet szinte minden területét lefedően megtalálhatóak a városban, legnagyobb számban a sport, kultúra, szabadidős tevékenységek területe emelhető ki.

A legnagyobb népességszámot mozgósító civil szervezetek:

Tegyünk Izsákért Egyesület

A szervezet célja a város és a Kolon-tó szépítése, nevelés és oktatás, ismeret-terjesztés, a kulturális, sport- és szabadidős, valamint a zöld programok szervezése, lebonyolítása. Az egyesület kezdeményezésére és támogatásával, megalakult az Izsáki Civil Kerekasztal, amely a helyi civil szervezetek és önkéntesek számára teremt együttműködési lehetőséget a saját rendezvényeik összehangolásában, tapasztalataik átadásában. Az egyesület szervezeti keretein belül végzi tevékenységét a Kolon Futóklub. Feladatuk a Kolon-Kupa Futóverseny évenkénti megrendezése, a futás, a kerékpározás, a triatlon, a nordic-walking és a tájékoztató futás népszerűsítése. A Tegyük Fülöpszállásért Egyesület, a Tegyük Izsákért Egyesület és a Soltszentimre Ma Közéleti Egyesület a három szomszédos település megismerése, összekapcsolódó turisztikai útvonalak és programok kialakítása, a természeti értékek védelme érdekében szoros kapcsolatot tart egymással és a Kiskunsági Nemzeti Park természetvédelmi őrszolgálatával. Az egyesület a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat, a Favory Lovas Klub és a

Háló Vajdasági Fejlesztési Alapítvány partnerségében vett részt a HUSRB/1203/212/136 „Lovak a magyar–szerb kulturális örökségben” c. projekt megvalósításában a Magyar-Szerb IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében.

Sárfehér Néptánc Egyesület

A több mint 15 éve fennálló egyesület célja a néptánc művészetének népszerűsítése, tanfolyamok, fellépések szervezése. A legfiatalabb tagjai tíz év alattiak, a legidősebb táncos pedig már nyugdíjas korú.

Madárvédelmi Egyesület

A 2001-ben alapított társaság célja az Izsák-Kolon-tavi Madárvárta üzemeltetése együttműködve a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságával.

Ezüst Gólya Nyugdíjas Klub

A klub fogja össze és szervezi meg a település időskorú lakosságának aktív időtöltését, mely kiterjed a rendezvényszervezésen kívül a különböző kulturális előadások lebonyolítására is.

Kolontó Polgárőr Egyesület

A szervezet tevékenységi köre a közrend és közlekedésbiztonság fenntartásában, a bűncselekmények és a balesetek megelőzésében, valamint a gyermek-és ifjúságvédelemben való közreműködés. Az áldozatvédelem, valamint a környezetvédelem érdekében önkéntes társadalmi munkát végez a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjével összhangban.

Arany Sárfehér Bor-és Pezsgőrend Közhasznú Egyesület

A kulturális egyesület célja az izsáki térségben fellelhető szőlészeti és borászati kultúra fenntartása, érdekeinek megőrzése és terjesztése, különös figyelemmel az Arany sárfehér fajtára, illetve az abból előállított termékekre. Kulturális és szakmai rendezvényeken megjelenésével, bemutatókkal és egyéb programokkal az Izsáki körzet szőlő és borkultúrájának bemutatása, jó hírének öregbítése.

További jelentős, a települési közösségi életet befolyásoló szerveződések:

- Arany Sárfehér Kistérségi Vidékfejlesztési Egyesület
- Erdélyi Körök Országos Szövetsége
- Feltámadunk Alapítvány
- Homokhátsági Lovasklub Izsák Egyesület
- Honvéd Érdekvédelmi Egyesület

- Izsák és Környéke Erdélyi Magyarok Közhasznú Egyesület
- Izsák és Környéke Erdőtulajdonosainak Egyesülete
- Izsákért Közalapítvány
- Izsáki Gazdakör
- Izsáki Hegyközség
- Izsáki Hubertus Vadásztársaság
- Izsáki lpartestület
- Izsáki Kertész Gazdakör
- Izsáki Kolon Vadásztársaság
- Izsáki Kostka László Borrend Egyesület
- Izsáki Legeltetési Bizottság és Társulás
- Izsáki Repülő Egyesület
- Izsáki Sárfehér Sportegyesület
- Izsáki Szabadidős Sport és Kultúrális Egyesület
- Izsáki Szent Mihály Közhasznú Alapítvány
- Kisizsák Kápolnájáért Alapítvány
- Kovács Gyula Kiművelt Emberfők Alapítvány
- Patrióta Egyesület
- Postagalambsport Egyesület Szabadszállás-Izsák
- Szféra Premium Academy Izsák Alapítvány
- Tanítók Alapítványa az Izsáki Erdei Iskoláért
- Ügyesvásárló.Hu Alapítvány
- Vállalkozók-Kereskedők Sportegyesület
- VÍZVÁR Vadásztársaság
- Izsáki Mentőállomás Alapítvány.

A szervezetek az önkormányzattal jó kapcsolatot ápolnak, együttműködéseik segítik a település kulturális életének fejlődését.

A település több országos szintű rendezvényt tudhat magáénak, melyek közül a legnagyobb tömeget megmozgató rendezvények az alábbiak:

Sárfehér Napok

2017-ben került megrendezésre a XXXII. rendezvény, melynek célja Izsák mezőgazdasági kötődésének bemutatása, gasztronómiai kiállítások szervezése, Izsák Díszpolgári Cím és az IZSÁKÉRT Emlékérem kitüntetések átadása, kapcsolódó országos vagy nemzetközi lovasrendezvények megtartása. 2017-ben Para-világbajnokság került megrendezésre.

Tavaszi fesztivál

Harmadik éve került megrendezésre 2017-ben a település tavaszváró rendezvénye, kiegészítve a Kolon-tavi futóversenyekkel. Fő célja a helyi művészeti csoportok bemutatása, főzőversenyek szervezése.

Kolon-tavi Madárvárta

A Kiskunsági Nemzeti Park III. számú, Izsák melletti Kolon-tavi törzsterületén 1997-ben hozták létre a Madárvártát. Két matyói tanyaépületet alakítottak át úgy, hogy ott egész évben folyhat madármegfigyelési és gyűrzési munka, valamint ilyen célú táborok is szervezhetők a helyszíneken. A Madárvárta otthont ad a Kolon-tavi madártani, geológiai, botanikai és egyéb kutatásoknak. Munkatársai aktív szerepet vállalnak a Kiskunsági Nemzeti Park oktatási programjában, mely keretében nyílt napokat szerveznek gyűrzési bemutatóval egybekötve. Lehetőséget biztosítanak kis csoportok nomád táborozására, ahol a diákok vezető tanáruk segítségével, a Madárvárta eszközeinek használatával terepi, természetismereti gyakorlatra tehetnek szert.

Izsáki Tészta Majális

2009. május 9-én a Vino étterem udvarában került megrendezésre az első izsáki tészta majális. A Prikkel László és Rácz Sándor ötlete alapján létrehívott programhoz azonnal csatlakoztak az Izsáki Házitészta Kft. családi vállalkozás tulajdonosai, Juhász Sándor, Juhász Sándorné és családjuk. Az első alkalommal az alapanyagot, a tésztát biztosították a főzőknek, majd mint társ főszponzor és rendező társultak Prikkel Lászlóhoz. A rendezvény célja a hagyományos népi gasztronómia értékeinek megőrzése, átadása és népszerűsítése. Az első programon nyolc csapat főzött, majd a következő években akkora érdeklődés támadt, hogy a fesztivált ki kellett vinni a város főterére, mivel évről évre közel száz csapat kívánta megmutatni hagyományos tészta ételeit, s ehhez már a vendéglő udvara szűkösnek bizonyult. A családi hangulatú főzés mellett szórakoztató színpadi programok várják minden alkalommal a felnőtteket és a gyerekeket. Igazi családi rendezvénné vált az Izsáki Tészta Majális, amely minden év májusában kerül megrendezésre.

A település a fentiek mellett hagyományos országos ünnepi megemlékezéseket is szervez Március 15., Augusztus 20 (aratási ünnep-kenyérszenteléssel), Október 23. és Advent alkalmával.

1.8. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1. HUMÁN KÖZSZOLGÁLTATÁSOK (OKTATÁS, EGÉSZSÉGÜGY STB.)

Oktatás, nevelés

A bölcsőde az 1990-es években zárt be, a gyēs bevezetését követően. A 2000-es években családi bölcsődét nyitottak, ahol a családi körülményekhez hasonló napközi ellátását kaptak a gyerekek. Jelenleg is működik a Hét törpe családi napközi, melynek fenntartója az Izsáki Törpikék Nonprofit Bt. A családi napköziben jelenleg 7 férőhelyre van engedély, a bővítés kapcsán engedélyezési eljárás indult.

Az óvoda a Kodály Z. utca 2. szám alatt található, jelenleg hét óvodai csoporttal működik, minden óvodai jelentkező részére biztosítani tudják az intézményi felvételt.

12. táblázat: Izsák város óvodai férőhely kapacitásának alakulása

Év	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma
2011	8	200	1	199	n.a.
2012	8	200	1	197	94
2013	9	200	1	192	84
2014	7	200	1	178	77
2015	7	200	1	170	32

Forrás: KSH adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

13. táblázat: Izsák város óvodájának személyi adottságai

Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	17	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	17	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	1
Dajka/gondozónő	8	0
Kisegítő személyzet	1	1

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013.

Az első iskola 1738-ban épült Izsákon. Ezt és a többi kezdetben az egyházak működtették. 1852-ben a református egyházközség leányiskolát építtetett. Az I. világháború végéig izraelita iskola is volt a településen. 1920-ban a már régtől meglévő elemi iskolai oktatás és az 1911-ben bevezetett iparostanonc oktatás mellett megjelent az első polgári iskola is, amely a 1930-as évekig működött. A 8 tantermes központi általános iskola, tornateremmel együtt, 1959 óta áll fenn. Egy év múlva elkészült a kisegítő iskola. A nagyszámú külterületi lakosság indokolta tanyai

iskolák működtetését is. 1963 és 1969 között a gimnáziumban is tanulhattak a helyi és környékbeli gyerekek, mely 2001 és 2012 között ismét működött.

Jelenleg a gyermekek általános iskolai oktatása két iskolában történik. Az egyik az Izsáki Táncsics Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, a másik az Izsáki Általános Művelődési Központ.

A KSH adatai alapján 2015-ben az iskolába beíratott gyermekek száma 436 fő, közülük alsó tagozatos (1-4 osztályos) 229 fő, míg felső tagozatos (5-8 osztályos) 207 fő. Az általános iskolai osztályok száma 23 osztály, így osztályonkénti átlagos létszám 18,96 fő/osztály. A tanteremek száma 17 darab, aminek eredményeként a tanteremenkénti átlagos tanulói létszám 25,65 fő/tanterem. A településen az általános iskolai főállású pedagógusok száma 43 fő. Az egy osztályra jutó pedagógus létszám 1,86 fő/osztály, míg az egy pedagógusra jutó tanulói létszám 10,01 tanuló/oktató.

14. táblázat: Általános iskolás gyermekek számának alakulása

Mutató	2011	2012	2013	2014	2015
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással) (db)	1	1	2	2	2
Általános iskolai osztályteremek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)	17	17	17	17	17
Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)	23	22	23	23	23
Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	433	436	453	435	436
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) (fő)	29	24	24	24	18
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai előkészítő osztályok tanulóival együtt)	57	64	67	52	65
Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)	157	143	159	159	152
Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	43	39	41	43	43
Általános iskolai leány tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	186	191	208	214	221
Más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	16	13	9	6	9
Általános iskolában tanuló 1-4. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	229	224	237	223	229
Általános iskolában tanuló 5-8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	204	212	216	212	207
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	na	197	167	114	95

Mutató	2011	2012	2013	2014	2015
Általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (db)	2	2	2	3	2

Forrás: KSH adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

A 2015/2016-os tanévben az alapfokú művészeti iskolába 77 tanuló iratkozott be. A tanítás feltételei változatlanok voltak, 7 zenetanár látta el az oktatást. A hangszerórák jellemzően az alsó tagozat termeiben kaptak helyet, kevés kivétellel.

2010. október 11-én adták át a régi és az új iskolákban azokat a kerékpártárolókat, amelyeket uniós támogatással építettek meg. A pályázat lehetőséget nyújtott a tornatermi öltözők felújítására is.

2017-ben fejeződött be az új iskola építése a régi iskola (Kossuth Lajos u.39 (hrsz: 1817) és a környező három lakóház (Kossuth u.37. Gorkij u.2 és 4.) helyére, telekösszevonással az 1817. hrsz. alatt. Nem uniós forrás terhére kerül finanszírozásra a beruházás, hanem önálló kormányzati döntés alapján¹⁰ központi költségvetési forrásból. Az átadásra 2017. szeptemberében került sor. (A jelenlegi iskola épületének hasznosítására is van terve az önkormányzatnak: az ingatlan TOP-forrásból kerülhet felújításra, hogy helyet adjon egy korszerű egészség centrumnak.)

A településen középiskola, szakközépiskola és szakiskola nem működik. A 8. osztályt elvégzett diákok (a 58 fő) Kecskemét, Kiskőrös, Jánoshalma, Szeged, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Dunavecse, Paks és Cegléd városokban tanul tovább, nagy részük (több mint 70%) a felvételi eljárásban első helyen megjelölt tagozaton.

Izsákon sem kollégiumi ellátás, sem felsőoktatási intézmény nem működik.

Egészségügy

A helyi egészségügyi ellátás három háziorvosi körzetre oszlik, melyek mellett egy negyedik, a volt állami gazdasági dolgozók üzemorvosi szolgálata is tovább működik, mint háziorvosi rendelés. Mindegyik orvos külön rendelőben, saját asszisztenciával (körzeti ápolónővel) várja a betegeket. A háziorvosi körzetek közül 3 fő vállalkozási formában, míg egy fő közalkalmazotti helyettesítéssel látja el a feladatát. A rendelők fejlesztését a háziorvosok többnyire uniós pályázaton nyert pályázati pénzekből oldották meg, de volt olyan is, aki saját költségre végeztette el rendelője és várója festési munkáit.

¹⁰ 1723/2014.(XII.5.) Korm határozat a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program keretében megvalósuló izsáki és dunakeszi iskolaépítés egyes kérdéseiről, valamint a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról (Magyar Közlöny 2014. évi 167. szám 18147. oldal)

15. táblázat: Izsák háziorvosai által ellátottak száma körzetenként 2015-ben

Háziorvos neve	felnőtt	19. életév alatt	összesen
Dr. Biró Sándor	1.567 fő	33 fő	1.600 fő
Dr. Rigó József Zsolt	1.424 fő	49 fő	1.473 fő
Dr. Szántó Ágnes	1.094 fő	78 fő	1.172 fő
Dr. Székely Márta	962 fő	20 fő	982 fő
ÖSSZESEN	5.047 fő	180 fő	5.227 fő

Forrás: Előterjesztés a Képviselőtestület 2015. június 30-án tartandó ülésére

Izsákon egy házi gyermekorvos tevékenykedik, körzetéhez 2015-ös települési adatok alapján 464 fő 0-10 év közötti és 377 fő 11-20 év közötti és 2 fő 20 év feletti személy tartozik, összesen 843 fő. Ezzel együtt az ellátottak teljes száma (beleértve a háziorvosok és a házi gyermekorvos által ellátottakat egyaránt) 6.070 fő, ami a település lakónépességéhez viszonyítva azt mutatja, hogy nagy valószínűséggel minden izsáki lakos számára biztosított a szükséges háziorvosi ellátás.

A KSH 2014-es évre vonatkozó adatai alapján a település állandó népességének 26,86 százaléka 60 év feletti, ami azt jelenti, hogy erősíteni kell a háziorvosi szolgálatot, hogy a korábban ismertetett feladatával segítse a város rászoruló lakosainak ellátását. Figyelemre méltó adat azonban, hogy a lakosság 17,46 százaléka a 0-17 éves korosztályhoz tartozik, itt pedig a védőnői szolgálat és a gyermekorvos szerepe a meghatározó az ellátásban.

A településen két fogorvosi körzet került meghatározásra, melyből egy vállalkozás formában működik, míg a második 2015. július 1-től az önkormányzat fenntartásában, közalkalmazott szakdolgozók foglalkoztatásával. A fogorvosi alapellátás beutaló nélkül, a fogászati szakellátás (szájsebészet, fogszabályozás, fogágybetegségek kezelése, stb.) beutalóval vehető igénybe. Az egészségbiztosítás keretében egyes ellátások életkortól függetlenül térítésmentesen járnak, és vannak ellátások, amelyek támogatása a biztosított életkorához igazodik. A tárgyi feltételek javítására központi pályázatból 2006. évben fogászati kezelőegység, 2014-ben gőz-sterilizáló került megvásárlásra.

Helyi laboratórium nincs. Szűrővizsgálatokat biztosítanak heti rendszerességgel történő vérvétellel.

A 2000-es években megszüntették a helyi orvosi ügyeletet, ez időtől Szabadszálláson szervezett körzeti ügyeleti ellátáshoz tartozik Izsák több más településsel, ahol az izsáki orvosok is végeznek ügyeleti szolgálatot.

A védőnői szolgálat keretében két körzet került kialakításra, melyet két védőnő lát el. Az egyik körzet jelenleg betöltetlen, a feladatok helyettesítéssel kerülnek ellátásra. A szűrőprogramok megszervezése, a szolgáltatások bővítése, valamint az iskolai és óvodai egészségügyi problémák orvoslása (rüh, fejtetű, előadások preventív célzattal) érdekében célszerű lenne az üres védőnői státuszt betölteni. A helyettesítések miatt a felnőtt lakosság szűrővizsgálata háttérbe szorult

(szervezett emlő és nőgyógyászati szűrés), de ezen a második állás betöltésével javítani tudnak. A védőnői szolgálat szoros kapcsolatot tart fent a jelzőrendszerrel: gyermekjólét, gyámügy, óvoda, iskola, rendőrség. Évente egy alkalommal szervezett ortopédiai szűrővizsgálat is történik.

A jelenlegi háziorvosi és védőnői rendelők, valamint 2015. július 1. napjától a 2. számú fogorvosi rendelő önkormányzati tulajdonú, térítés nélküli használattal. Állapotuk a Bercsényi utcai rendelők kivételével kimondottan rossz.

A város tervei közt szerepel egy új egészségügyi centrum létrehozása, mely lehetővé tenné a délutáni szakrendelések beiktatását is a hosszú kórházi várólisták miatt. Ilyen lehetne: nőgyógyász, urológus, diabetológus, idegyógyász és reumatológia. A centrum megépítésének érdekében telekvásárlás is történt, azonban a pályázati feltételek nem tették lehetővé a megépítést. Jelenleg felmerült megoldásként a Gorkij utcai jelenlegi iskolában egy centrum kialakításnak a lehetősége, a kivitelezés reális ideje 2017, mivel az új iskola megépítése után szabadul fel az épület. Addig a jelenlegi környezet fenntartása indokolt, minimális ráfordításokkal. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében lehetőségük nyílt a projektjavaslat benyújtására. A projektben 598 m² hasznos alapterülettel 6 orvosi és 2 védőnői rendelő és kapcsolódó helyiségek kerülhetnek kialakításra.

A településen egy gyógyszertár működik a Rákóczi u. 2. szám alatt, hétfőtől péntekig egész napos nyitvatartással.

Szociális közszolgáltatások

A rendszerváltás után az izsáki lakosság vagyoni helyzete átalakult. Néhány nagy vagyonnal rendelkező személy mellett a többség szerény polgári ételszínvonalat tudhat magáénak, de sajnos vannak szegénységben élők is a városban. Nekik az önkormányzat biztosít segélyeket, emellett a családsegítő szolgálat nyújt gyakorlati segítséget is a napi gondok megoldásában. Az idősek gondozására a házi idősgondozó szolgálat és 2005-ben épült, 48 férőhelyes Aranyfürt Időotthon áll rendelkezésre a városban, melyet vállalkozó működtet szociális vállalkozás keretében. A két intézmény egy épületben helyezkedik el, így napi szinten tud együttműködni, és közöttük a jelzőrendszer zökkenőmentes.

Normatív finanszírozási rendszer alapján kötelező alapellátásként működik napközben folyamatosan, 8 órától 15:30-ig a *Gondozási Központ*, ahol a házi segítségnyújtás és az étkeztetés biztosított. Működési felügyeletét Izsák Város Önkormányzat képviselő testülete gyakorolja, két évente beszámolási kötelezettsége van felé. A felügyeleti szervek ellenőrzik a Központ tevékenységét, a működés szakszerűségét és eredményességét. Részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, pénzkezelését az Izsák Város Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Csoportja végzi.

Az intézményben a vezetőn kívül 2 fő főállású gondozó látja el a gondozottakat, valamint közmunkások segítik a tevékenységet. Az intézményvezető társadalmi aktívaként működő laikus segítők bevonására is jogosult, akiknek a munkáját az általa megbízott személy felügyeli.

Az étkeztetés a lakosság igényének megfelelően kiszolgálással, helyben fogyasztással, elvitellel, illetve lakásra szállítással történik. Állandó problémát jelent az ebédszállítás, melyet a házi gondozók kerékpárral is szállítanak az időseknek. A tanyákon élő emberek rossz időben szinte megközelíthetetlenek még autóval is, illetve ők sem tudnak bejönni a városba. Az igénybevevők száma 20 fő körüli, akik vagy saját elvitel vagy gondozónői kihordás által jutnak ebédhez.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében biztosítják az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Az ellátás tartalmazza az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában nyújtják.

Hiányként jelentkezik a korábban működő idősek klubja, mely megoldotta az idősek nappali ellátását, lehetőséget biztosított számukra a társas kapcsolataik ápolását. Azok az idősek, akiknek hiányzik a családi háttér, most ellátatlanul maradnak.

A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat a Polgármesteri Hivatal emeletén helyezkedik el. A tevékenységet 1 fő intézményvezető és 4 fő családsegítő látja el. A mozgáskorlátozott kliensekhez a földszintre lemegy a családgondozó. A családok segítése érdekében veszélyeztetettség és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik a településen.

16. táblázat: Ellátottak számának alakulása

	2014	2015
Alapellátásban történő gondozás	71 fő gyermek	32 fő gyermek
Védelembe vétel	26 fő	46 fő
Szakellátásban nevelt	4 fő	11 fő
ÖSSZESEN	101 fő	89 fő

Forrás: Beszámoló Izsák Város Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálatának 2015. évi működéséről

Közösségi művelődés, kultúra

Civil közösségek már a második világháború előtt szép számban megtalálhatóak voltak a községben. Olvasóköri, egyházi ifjúsági közösségek, kaszinók és egyéb kulturális egyesületek formájában. Az 1920-as évektől a műkedvelő művészeti csoportok folyamatosan jelen vannak Izsák kulturális életében. A református és katolikus ifjúság színjátszói rendszeres bemutatókkal jelentkezték, majd a háború után az FMSZ és az Ipartestület színjátszói ápolták e hagyományt. A 2000-es években az Izsáki Színjátszók Köre aratott sikereket e műfajban.

Az 1990-es években a színjátszók mellett megjelent a Városi Vegyeskar, a Sárfehér Néptánc Együttes, a mazsorett csoport, a Flash társastánc csoport, a DLC7 moderntánc csoport, melyek a városi rendezvények kedvelt szereplői, e mellett hazai és külföldi vendégszerepléseken is sikereket arattak.

A Művelődési ház és a Szily Kálmán Városi Könyvtár várja az érdeklődőket. A művelődési ház épülete közösségi és kiállító tér, amely adottságait kihasználva a sokszínű kulturális élet színtere és egyben funkcióhoz kötődő szolgáltatások működtetője. Az intézmény vezető szerepet tölt be a város közművelődésben a szórakoztató rendezvények, ifjúsági és többgenerációs rendezvények, városi ünnepek, kiállítások, hangversenyek, felnőtt- és gyermek színházi produkciók, nemzeti ünnepek szervezésében. Befogadója tanfolyamoknak, civil szervezeteknek, művészeti csoportoknak, vallási és politikai eseményeknek. Ezen kívül teret biztosít a különböző vendéglátó és kereskedelmi tevékenységeknek és a helyi médiának. A művelődési ház ad helyet a Sárfehér Néptánc Egyesület próbáinak, két jógacsoportnak, az Ezüst Gólya Nyugdíjas Klubnak és a Babamama Klubnak. A település megoldandó feladatnak tekinti a művelődési ház és a könyvtár felújítását.

A könyvtár heti hat napos nyitvatartással települési, közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatot lát el. Közkönyvtárként a településen élő gyermek és felnőtt lakosság tanulási, művelődési, információs és szórakozási igényeinek kielégítését szolgálja. Az iskolai könyvtári feladatokkal kiemelt szerepet tölt be a gyerekek önálló könyv és könyvtárhasználatának felkészítésében, olvasóvá nevelésben. Biztosítja az óvoda és iskola pedagógusai és tanulói részére az oktatáshoz és a tanuláshoz szükséges információhordozókat.

Ezek mellett megjelent a 2000-es évek elején az Izsáki Televízió és az Izsáki Hírek. Utóbbi a helyi események dokumentálásában, könyvek kiadásával is közreműködik.

2005-ben alakult az Arany Sárfehér Bor- és Pevzsgőrend Közhasznú Egyesület. Vállalt feladata, az izsáki térségben fellelhető szőlészeti és borászati kultúra fenntartása, értékeinek megőrzése és terjesztése különös figyelemmel az Arany sárfehér, illetve az abból előállított termékekre.

Az iskolai énekkar a 2015/2016-os tanévben 20 fővel működött, feladatuk az iskolai és városi ünnepeken való részvétel, különböző helyi és területi bemutatón való szereplés.

Sport

A rendszerváltás utáni időszak helyi sportélete alapvetően továbbra is elsősorban a futball köré szerveződött, de más sportágak művelői is komoly eredményeket értek el. A leány és felnőtt női röplabdások országos sikereket arattak. A felnőttek NB II-ben is játszottak, a leánykorosztály szintén országos bajnokságok sikeres szereplője volt. A fogathajtó szakág versenyzői ugyancsak országos bajnokságok sikeres szereplői voltak. A repülősportban az Izsáki Repülő Egyesület sportolói többször lettek a könnyűrepülő szakág országos bajnokai. Az iskolai sport terén a fiú tornászok folyamatosan a sportág élvonalában szerepelnek a megyei és országos versenyeken. A helyi futballcsapat gyakorlatilag a megyei első osztályban játszott folyamatosan, sőt két

szezonban az NB III-ban is helytálltak. A szereplések anyagi háttérét az önkormányzat és magánszemélyek biztosították hosszú időn át.

Az iskolában választható sportolási lehetőségek: aerobic, kölyökatléтика, labdarúgás, torna, kézilabda, kosárlabda. Úszásoktatás a Kiskőrösi Thermál és Strandfürdő tanuszodájában zajlik.

Rendszeres sportesemények vannak a városban. A labdarúgócsapat a Megyei II. osztály bajnoki rendszerében játszik. Az iskola a Bozsik programban vesz részt, területi bajnokságban. A magyar röplabda utánpótlás válogatott edzőtáborra Izsákon van, és rendszeresen itt edzenek külföldi válogatottak is (pl. portugál, finn stb.) Továbbá vannak időszakos tornaversenyek is a településen.

1.8.2. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

Izsák Város Önkormányzat 47/2013. (07.09.) határozattal fogadta el Izsák Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

17. táblázat: A Helyi Esélyegyenlőségi Program főbb következtetései

Célcsoport	Következtetések	
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Komoly megélhetési gondok, élelmiszeradományokra való fokozott igény	Adományozók körének szélesítése, vállalkozók megkeresése
	Társadalmi kirekesztettség	Társadalmi érzékenyítés, közös kulturális programok szervezése, integráció elősegítése
	Alacsony foglalkoztatottság	Foglalkoztatást elősegítő programok felderítése, álláskeresés további támogatása
Gyermekek	Prevenációs programok forráshiány miatt csak korlátozott számban valósulhatnak meg az oktatási intézményekben	Komplex prevenációs program kidolgozása az óvodában és az általános iskolában, azok anyagi fedezetére pályázati és egyéb források felkutatása
	Esélyegyenlőségi szakember hiánya az oktatási intézményekben	Esélyegyenlőségi szakember képzése, bekapcsolása az iskola IPR programjába, preventív programok kidolgozásába, napi jelenléte az intézményi munkában
	Pedagógusok továbbképzése az esélyegyenlőség jegyében hiányos	Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elveinek folyamatos érvényesítése, pedagógus továbbképzések megszervezése, szemléletformálás
	A hh és hhh gyermekek aránya a párhuzamos csoportok és feladatellátási helyek vonatkozásában kiegyenlítetlen	A gyermekek iskolai sikerességének javítása, kiegyensúlyozott csoportszervezés, szegregáció elkerülése
	Esélyegyenlőséggel kapcsolatos statisztikai adatok azonnali lekérdezhetőségének hiánya, pontatlanságok a nyilvántartásokban	A feladatra szakember kijelölése, a nyilvántartásra alkalmas számítógépes program kidolgozása

Célcsoport	Következtetések	
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
	Szükségterekben is folyik oktatás	A minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása a szükséges infrastruktúra megteremtésével.
Nők	A családdal és a háztartással kapcsolatos feladatok - a nőknél gyakrabban, mint a férfiaknál megakadályozzák a karrierépítéshez szükséges szakképzettség vagy szakmai tapasztalat megszerzését.	Családbarát munkahelyek támogatása, szakképzési lehetőségek kiaknázása, workshopok szervezése a Munkaügyi Szervezettel közösen.
	A szakképzetlen nők számára komoly segítség volt a településünkön működő cipőfelsőrész készítő üzemegység, ahol hivatali munkaidő szerint dolgozhattak, mellette gyermekét nevelhették, de ez a lehetőség megszűnt. A nőknek nem mindig van elegendő bátorsága ahhoz, hogy saját vállalkozásba kezdjen, így igen nagy számú munkanélküli nő él Izsákon.	Nők nagy csoportját foglalkoztató vállalkozások támogatása, lehetőségek feltérképezése annak érdekében, hogy munkahelyteremtő vállalkozások települjenek városunkba. Kiseb vállalkozások támogatása, mentori segítség a vállalkozások beindításához, falusi turizmus fellendítése. Ugyanakkor a túlzó remények és hamis illúziók eloszlátása fontos feladat!
	Megszűntek a nőket érintő, kampányszerű szűrővizsgálatok, nőgyógyászati problémáikkal a nők más településekre kénytelenek utazni.	Szűrővizsgálatok fontosságának hangsúlyozása, propagálása, azok megszervezése településünkön preventív céllal (nőgyógyászati szűrések). Nőgyógyász szakorvos rendszeres jelenlétének (magánrendelés) támogatása erre alkalmas helység biztosításával. Egészségközpont kulcsszerepének hangsúlyozása!
Idősek	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, tanyagondnok, nyugdíjas klub hiánya	A kialakításhoz szükséges pályázati-és egyéb források felkutatása
	Támogató Szolgálat hiánya	A létrehozáshoz szükséges pályázati források felderítése
	Házi segítségnyújtásban csak korlátozott számú idős részesülhet, mivel az igények meghaladják a gondozási központ kapacitását.	Gondozási központ szakmai létszámának növelése, szociális vállalkozás ösztönzése
	Idősellátásra szakosodott non profit, civil szervezetek hiánya a városban	Kapcsolatfelvétel civil szervezetekkel, azok munkájának támogatása, jó gyakorlatok elsajátítása
Fogyatékkal élők	Sztereotípiák a fogyatékosokkal kapcsolatosan.	Az élet minden területén küzdelem a fogyatékosokkal élő személyekkel kapcsolatos sztereotípiák, előítéletek és ártalmas gyakorlatok ellen, beleértve a nemmel és életkorral kapcsolatosakat is, elő kell segíteni a fogyatékosokkal élő személyek jogainak és méltóságának tiszteletét.

Célcsoport	Következtetések	
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
	Megkérdőjelezzik a munkáltatók a fogyatékossgal élő személyek képességeit, így nem is alkalmazzák őket. A társadalom szereplői úgymond „leírják”, hasznavehetetlennek gondolják a fogyatékos embereket.	Társadalmi tudatosság fomálását célzó kampányok kezdeményezése és támogatása.
	Akadálymentesítés hiánya a közintézményeknél, a közlekedési útvonalakon.	A fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelének és az élet valamennyi területén történő teljes körű részvételének lehetővé tétele. A fizikai környezethez, a közlekedéshez, az információhoz és kommunikációhoz, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat és rendszereket, valamint más, nyilvánosan hozzáférhető vagy rendelkezésre álló lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Ezek az intézkedések magukban foglalják a hozzáférési akadályok és korlátok beazonosítását és felszámolását.
	Védett munkahelyek, rehabilitációs munkahelyek hiánya.	A fogyatékossgal élő személyek szakértelmének, érdemeinek, képességei, valamint a munkahelyi és a munkaerő-piaci hozzájárulásuk elismerésének elősegítése, védett munkahelyek létesítése, fogyatékos emberek alkalmazása közintézményekben is. Az önfoglalkoztatás, a vállalkozás, a szövetkezetek fejlesztésének és az egyéni vállalkozás elindításának támogatása.
	Közművelődési intézmények, az egészségügyi ellátás intézményei, gyógyszertár akadálymentesítésének hiánya.	A mindenki számára nyújtott közösségi szolgáltatások és létesítmények azonos alapon hozzáférhetőek a fogyatékossgal élő személyek számára is, és igényeikhez igazítottak
	Mentorhálózat, támogatószolgálat hiánya. Civil szervezetek, for-profit szervezetek, társadalmi összefogás hiánya.	Személyes segítség biztosítása, mely a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, valamint a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzése céljából szükséges. Társadalmi kezdeményezések, civil szervezetek támogatása. A fogyatékossgal élő személyek elhelyezkedési és előrelépési lehetőségeinek előmozdítása a munkaerőpiacon, valamint segítségnyújtás a munkahely felkutatása, megszerzése, megtartása és a munkához való visszatérés során a mentorhálózatba bekapcsolódással.

Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013.

1.9. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

1.9.1. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGI SÚLYA, SZEREPKÖRE

Izsák területén már a honfoglalás előtti időkből maradtak fent régészeti leletek, melyek a terület korai gazdasági hasznosításáról árulkodnak. A mocsaras vidék legelői kedvező feltételeket biztosítottak a vándorló pásztorkodó népek számára. A magyarság bejövetelét követően a Kolon-tó nyugati részén fekvő terület állandó művelés alá került, így biztosítva az itt letelepedők megélhetését.

A X-XV. század közötti időszak a település gazdasági életét tekintve stabilitásban telt, a térség előbb apátsági- majd később kun birtokként volt nyilvántartva. A török uralom időszakát azonban Izsák lakossága is megszenvedte. A hódoltság éveit követően lassú gyarapodás indult meg, a lakosság száma a XVIII. század végére elérte a 2.500 főt.

A település a XIX. században mezővárosi rangot kapott, melyet azonban a közigazgatási átszervezések miatt 1876-ban elveszített. Korabeli leírások alapján a szántóföldi gazdálkodás mellett szőlőműveléssel és csekély mértékben marhatenyésztéssel foglalkoztak a térség lakói. Emellett a század folyamán megnőtt a település kézműveseinek száma, viszont feldolgozóipari kapacitással ekkor még nem bírt.

A XX. század első felének háborúi és világgazdasági válsága Izsákon is visszavetették a gazdasági fejlődést és a lakosságszám gyarapodását. A vármegyék országos címtárának 1931/1932-es összeírásából kapunk képet a térség gazdálkodási viszonyairól, a bővülő ipari-szolgáltatói kör mellett (kézművesek, kereskedők, mozi, pénzintézetek stb.) a területen folytatott jelentős rozs-, szőlő-, barack- és meggytermesztés került említésre.

A század második felében, a szocializmus térnyerésével Izsákon is termelőszövetkezeti keretek között szerveződő gazdasági egységek jelentek meg a gazdálkodás új helyszínéeként. A lakosság továbbra is zömmel a mezőgazdaságban tevékenykedett, ezen felül a gazdálkodáshoz kapcsolódó feldolgozóipari üzemekben, illetve kereskedelmi-szolgáltató egységekben voltak foglalkoztatva.

Utolsó jelentős gazdaságszerkezeti átalakulásként a rendszerváltást követő paradigmaváltás jegyezhető fel, mely megalapozta a település mai gazdasági berendezkedését is. A város (1997-től kapta vissza rangját) infrastrukturális kiépítettségének fejlődése, az ipari és szolgáltató vállalkozások és munkahelyek további bővülése a globális folyamatokat követve zajlott Izsákon, azonban a település gazdálkodó öröksége és hagyományai továbbra is fontos pillérét képezik a helyi gazdaságnak.

A Kiskőrösi járás egyik centrumaként Izsák városa jelentős helyi gazdasági súllyal bír. A település a járásközpont Kiskőröstől északra 25 km-nyire, Kecskeméttől nyugatra 30 km-nyire helyezkedik el. Közvetlen környezetében megtalálhatóak további jelentős települések, hasonló lakosságszámú városok a térségében Szabadszállás (15 km), Soltvadkert (35 km) és Kerekegyháza (30 km).

A települések gazdasági teljesítményének mérésére szolgáló „egy főre jutó bruttó hozzáadott érték” és „egy főre jutó nettó jövedelem” mutatószámok alapján reális kép rajzolódik ki a vizsgált területi szereplők gazdasági helyzetéről. Az egyes városok munkaerő-megtartó képessége szintén fontos jellemzője gazdasági potenciáljuknak, melyre a „naponta ingázó foglalkoztatottak arányából” lehet érdemi következtetéseket levonni.

Izsák város a vizsgált mutatók összevetésében a térség nagyobb vonzáskörzettel rendelkező településeitől (Kecskemét, Kiskőrös) elmarad. Ez a megállapítás az elemzésbe bevont többi kisvárosra is igaz, ezen települések közül a hozzáadott értéket tekintve Szabadszállás jelentősen elmarad, míg Soltvadkert a térség nagyobb városaihoz közelítő értékkel teljesít. Kisebb szórás mutatkozik az egy főre jutó nettó jövedelem eloszlásában, a járásközpontok kivételével 475-550 ezer Ft közötti értékek jellemzőek. Szintén a nagyobb lélekszámú városok érnek el jobb értékeket az ingázók arányának összevetésekor. Kecskemét és Kiskőrös (Soltvadkerttel kiegészülve) foglalkoztatottai 80-90%-ának képes helyben megfelelő munkahelyet biztosítani, a kisebb városok munkavállalóinak azonban már több mint egyharmada hagyja el napi szinten a települést munkája elvégzésének érdekében.

18. táblázat: Izsák és más települések gazdasági súlya statisztikai mutatókkal kifejezve (2016)

Település	Járás	Lakónépesség száma (fő)	Egy főre jutó bruttó hozzáadott érték (ezer Ft)	Egy főre jutó nettó jövedelem (Ft/év)	Naponta ingázó foglalkoztatottak aránya (%)
Kecskemét	Kecskeméti	112 071	2 416	806 851	10
Kiskőrös	Kiskőrösi	14 171	1 204	570 194	15
Izsák	Kiskőrösi	5 655	807	475 588	36,1
Szabadszállás	Kunszentmiklósi	6 186	432	550 435	38,9
Soltvadkert	Kiskőrösi	7 510	1 137	490 298	19,1
Kerekegyháza	Kecskeméti	6 330	815	551 017	39,4

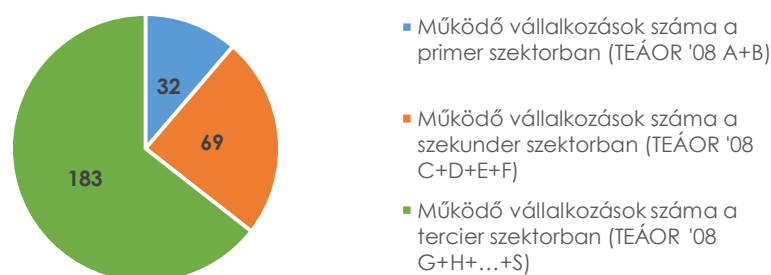
Forrás: TEIR és KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2017)

1.9.2. A TELEPÜLÉS FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI

A gazdasági ágazatok szektorális besorolása alapján megkülönböztetünk primer (nyersanyag kitermeléssel foglalkozó), szekunder (nyersanyag feldolgozással foglalkozó) illetve terciér (szolgáltató) szektorokban érdekelt vállalkozásokat. Az ipari forradalom hatására az egyes szektorok közötti arányok eltolódtak, előbb a feldolgozóipari vállalkozások nyertek teret a primer szektor vállalataival szemben, majd a szolgáltatások tömeges elterjedése szorította háttérbe a nyersanyagigényes ágazatokat. A gazdaság átrendeződésének folyamata a különböző helyeken eltérő időben és intenzitással zajlott le és zajlik jelenleg is.

Izsákon a jelenkori gazdaságszerkezetet alapvetően két folyamat befolyásolja: egyrészt az előzőekben ismertetett globális tendenciák hatására az ipari- és szolgáltató szektor vállalatainak térnyerése figyelhető meg, ma már a működő vállalkozások közel 90%-a (a 2014-ben nyilvántartott 284 db működő vállalkozásból 252 db) a szekunder és tercier ágazatokban érdekelt. Másrészt a gazdálkodási hagyományok továbbélésének köszönhetően máig jelentős mezőgazdasági tevékenység folyik, elsősorban a település jelentős kiterjedésű külterületi részein.

17. ábra: Működő vállalkozások szektoriális megoszlása Izsákon (2014)

Forrás: KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

Mezőgazdaság

A primer szektor gazdasági potenciáljának jelenkori visszaszorulása ellenére Izsákon továbbra is jelentős, komoly értékkel bíró mezőgazdasági vállalkozások működnek. A rendszerváltást követően a gazdálkodás keretei megváltoztak: az államosított nagyüzemi termelés helyett a magánkézbe került földterületeken kisebb volumenű, kevesebb főt foglalkoztató vállalkozások alakultak. Ez az átszerveződés a mai napig visszatükröződik a primer szektor vállalati demográfiáját megvizsgálva, a térség gazdálkodói többnyire egyéni vállalkozóként (2014-ben 494 darab regisztrált őstermelő) vagy mikrovállalkozások formájában működnek.

Izsákon a legjellemzőbb termesztett gabonafélék a búza, árpa, tritikálé és kukorica. A zöldségtermesztés nem jellemző a településen. A gyümölcsök közül a legmeghatározóbb az alma és a szőlő. Kiemelt kulturális és gazdasági jelentőséggel bír az izsáki arany sárfehér szőlő és a kiemelkedő nemzeti értéként nyilvántartott izsáki arany sárfehér bor. Hasonló módon szerves része a helyi identitásnak a térség lovaskultúrája, a település lovaspályával, több lovardával és megközelítőleg 70-80 darabot számláló lóállománnyal büszkélkedhet. Másik fontos, nagyobb számban tenyésztett haszonállat Izsákon a házijuh.

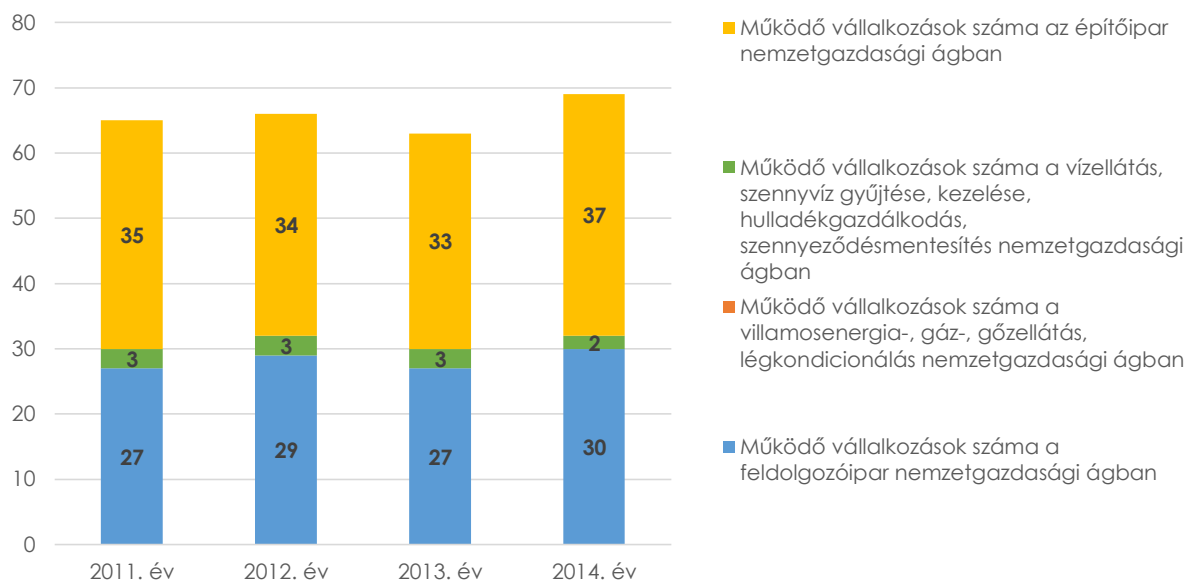
Ipar

A település ipari szektora az alföldi sajátosságok szerint formálódott, ásványkincs lelőhelyek hiányában döntőrészt gazdálkodásra alapozott feldolgozóipari, azon belül is élelmiszeripari vállalatok tudták helyben megvetni a lábukat. A település legnagyobb volumenű vállalkozásai

közül is számos ebben az ágazatban tevékenykedik, köztük a Royalsekt Zrt., az Alföldi Garabonciás Kft. és az Izsáki Házításza Kft.

18. ábra: Ipari tevékenységet végző működő vállalkozások számának alakulása Izsákon (db) (2011-2014)

Forrás: KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

A szektor másik húzóágazata az építőipar (jelentősebb képviselői például a Futibau Építőipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a Beke és Beke 2000 Kft és a VIDIBeton Kft.), a vizsgált években a feldolgozóipari vállalatokkal együttes arányuk stabilan 95% feletti értéket mutat a szektoron belüli működő vállalkozásokat tekintve.

A húzóágazatokon kívüli gazdasági szereplők közül említést érdemel még az Izsák-Kom Nonprofit Kft., mely a térség 22 településének hulladék elszállítását végzi.

Szolgáltatások

A globális és országos trendeknek megfelelően az utóbbi években Izsákon is a terciér szektor erősödése figyelhető meg, a működő vállalkozások közel kétharmada szolgáltatóként van jelen a piacon. A vizsgált időszakban a szektor vállalatának száma a 2012-es értéken látszik stabilizálódni, a világgazdasági válság időben megkésett begyűrésére (2011-2012), majd konszolidálódása látszik visszatükröződni az alábbi adatsoron.

19. táblázat: A terciér szektorban működő izsáki vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági áganként (db)

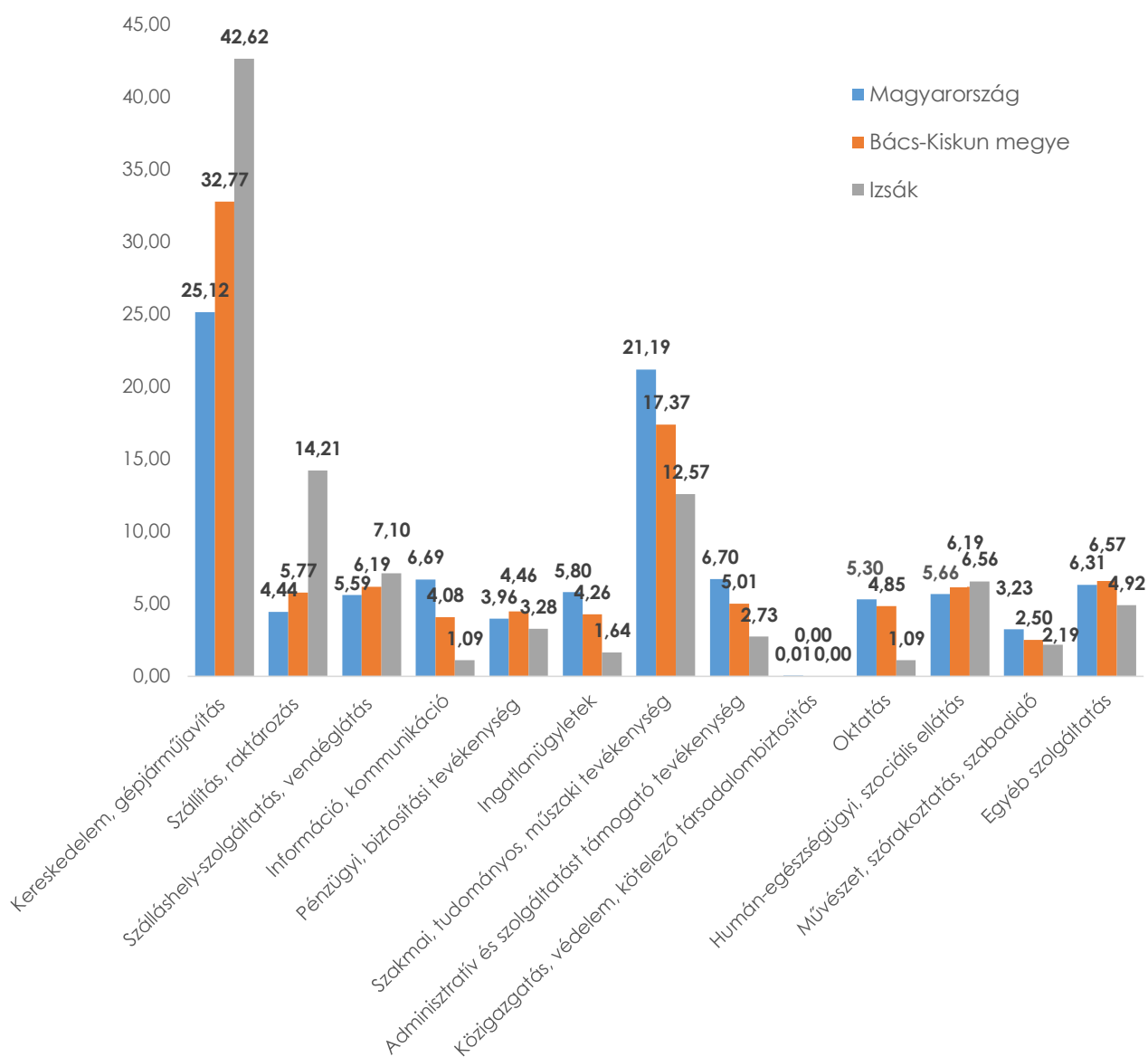
	Időszak			
	2011	2012	2013	2014
Kereskedelem, gépjárműjavítás	88	74	76	78

	Időszak			
	2011	2012	2013	2014
Szállítás, raktározás	22	21	25	26
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	14	16	14	13
Információ, kommunikáció	3	3	3	2
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	13	6	6	6
Ingtatlanügyletek	5	5	5	3
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	24	25	24	23
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	7	4	6	5
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	0	0	0	0
Oktatás	2	3	2	2
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	11	12	10	12
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	5	5	5	4
Egyéb szolgáltatás	11	8	8	9
ÖSSZESEN	205	182	184	183

Forrás: KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

A települési szolgáltatók szakágazatok szerinti megoszlásának sajátosságait nagyobb területegységekkel való összevetésükkor tárhatjuk fel. Abszolút értékben és százalékos arányában is kiemelkedik a kereskedelem, gépjárműjavítás tevékenységi körbe tartozó vállalkozások mutatója Izsákon, mely a megyei és országos értékekhez képest is nagyobb részaránnyal bír (42,6%). Hasonló tendencia figyelhető meg a szállítás, raktározás ágazatban, illetve kisebb mértékben, de a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás vállalkozásainál is kiemelkedő az izsáki mutató. Ezekkel a nagyrészt ipari és gazdasági szereplőket kiszolgáló, materializált termékekhez kötődő egységekkel ellentétben a szolgáltató szektorból kinövő, információs gazdaságra épülő vállalkozások még nem vetették meg a lábukat a térségben. Komoly elmaradás látszik az országos adatokhoz képest többek között a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység; az információ, kommunikáció és az ingatlanügyletek ágazatokban.

19. ábra: A szolgáltató szektorban működő ágazatok százalékos megoszlásának területi összehasonlítása (2014)

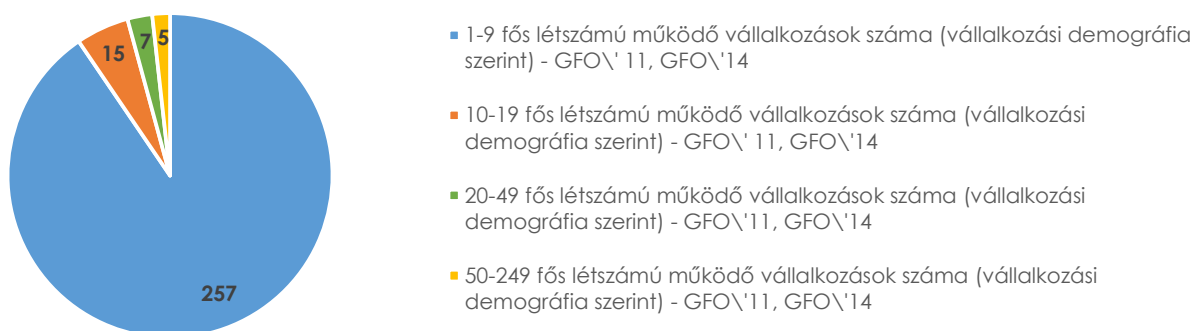
Forrás: KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

1.9.3. A GAZDASÁGI SZERVEZETEK JELLEMZŐI, FONTOSABB BERUHÁZÁSAI TELEPÜLÉST ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSE

Izsák vállalkozásainak ágazati megoszlása mellett a működési viszonyaik szerinti, illetve létszám-kategóriánkénti besorolásuk is lényegi pontokat világít meg a település gazdasági versenyképességét illetően. 2014-es adatok alapján a városban 1.142 regisztrált vállalkozást tartottak nyilván, melyek közül arányaiban nagyon kevés, 284 db számított működőnek (volt árbevétele és foglalkoztatottja) az adott évben. Ezeknek kevesebb mint a fele, 129 darab volt

jogi személyiségűként regisztrálva, 155 jogi személyiség nélküli vállalkozás formájában működött. A működő vállalkozásoknak nem egészen felét teszik ki a társas vállalkozások, míg a maradék 153 db egyéni vállalkozó. A működő vállalkozások túlnyomó többsége, 90%-a (257 darab) 1-9 fős létszámú mikrovállalkozás, 5%-a 10-19 fős. Összesen tizenkettő vállalkozás haladja meg a 20 fős létszámot, közülük is csak öt vállalkozás számít középvállalkozásnak. A KKV-k mellett Izsákon nem találunk 250 fős létszám feletti nagyvállalatot.

20. ábra: Működő vállalkozások megoszlása létszám-kategóriánként

Forrás: KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

A település legjelentősebb vállalkozásai az élelmiszeripar területén tevékenykednek. A Royalekt Zrt-nek szeszesital (bor, pezsgő), a Drinkfutár Kft-nek üdítő-és gyártás és palackozás a fő profilja, és egy tulajdonosi körbe tartoznak. Az elmúlt évek egyik legjelentősebb beruházása Royalekt Zrt. nevéhez köthető, mely a 2011-2012-ben mintegy 130 millió Ft-ból egy raktárcsarnokot épített fel, kiegészítve egy flakonfúvó gép beszerzésével. A beruházás összköltségének fele a Dél-Alföldi Reginális Operatív Program felhívására benyújtott nyertes pályázatból került finanszírozásra.

Az Izsáki Házitészta Kft. egy másik, a település életében jelentős részt vállaló középvállalkozás. Egy logisztikai csarnokot épített az üzemmel szemben 2013-ban, a 2011. évben pedig gépbeszerzéseket eszközöl. Mindkt beruházás részben uniós támogatásból valósult meg.

Az Izsák-Kom önkormányzatok tulajdonát képező hulladékgyűjtési cég, ahol törvényi kötelezettségből eredően átszervezés várható, elsősorban finanszírozási és tevékenységi körben.

1.9.4. A GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK (ELÉRHETŐSÉG, MUNKAERŐ KÉPZETTSÉGE, K+F)

Izsák a kedvező földrajzi fekvése és közlekedési adottságai miatt mind logisztikai, mind munkaerő-mobilitási szempontból vonzó lehet a betelepülni kívánó vállalkozásoknak. Az 52. sz. főút, mely Kecskemétet Dunaföldvárral köti össze, érinti Kisizsákot, de nem halad át a településtesten. A megyeszékhely Kecskemét leggyorsabb megközelítése mégsem ezen, hanem az 5301. j. úton, Ágasegyházaán keresztül lehetséges. Ugyanezen úton, Páhi felé közelíthető meg a járásszékhely Kiskőrös is. Az elérhetőségi idők 2008 és 2015 között a járásközpont viszonylatában számottevően nem változott, míg Kecskemét irányába nőtt, a főváros elérése, amely

legrövidebben Kecskeméten keresztül lehetséges, 2008 óta mintegy 4 perccel rövidült. A menetrend szerinti távolsági buszközlekedés kielégíti az igényeket. A településen vasúti közlekedés nem elérhető.

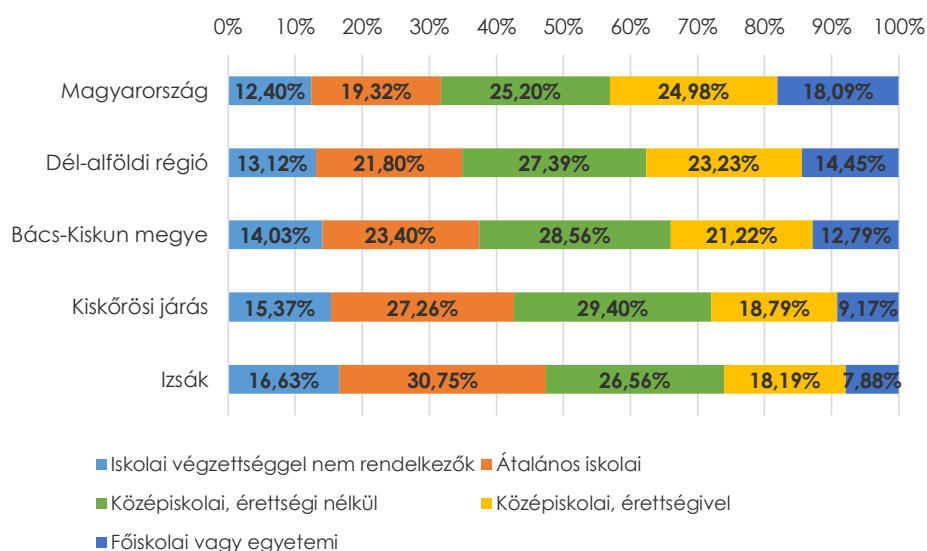
20. táblázat: Izsák elérhetőségi mutatói

Elérhetőségi mutató	2008	2015
Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza percben a kistérség-/járásközpontig	22,75	23,18
Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza percben a megyeszékhelyig	30,58	34,39
Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza percben Budapestig	91,05	86,99

Forrás: Forrás: TEIR Interaktív Elemző, GeoX Kft. adatai alapján saját szerkesztés (2016)

Meghatározó tényező lehet a vállalkozások telephelyválasztási döntésében a magasan képzett, vagy megfelelő szakképesítéssel rendelkező munkaerő. Ebben a tekintetben Izsák messze elmarad az összes magasabb területi szint átlagától. A városban majd minden második 7 éves vagy idősebb lakosról elmondható, hogy legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Az érettségizettek és egyetemet/főiskolát végzettek együttes aránya alulról közelíti az országos és a járási aggregált érték kétharmadát. Bács-Kiskun megye átlagához viszonyítva a város lemaradása valamivel kisebb.

21. ábra: A 7 éves és idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása 2011-ben (%)

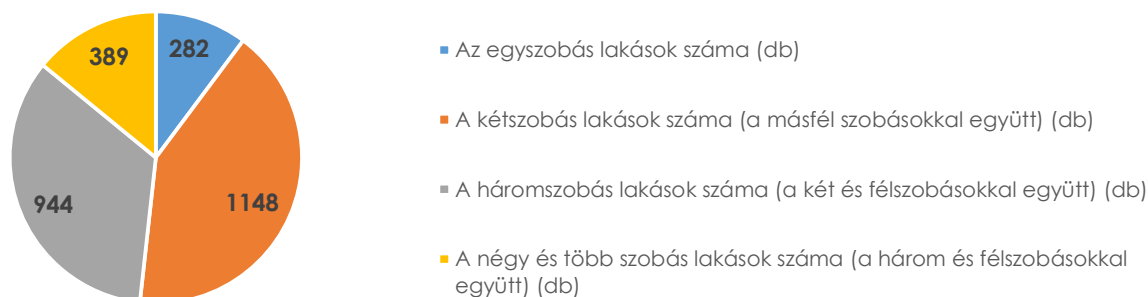
Forrás: KSH 2011. évi népszámlás adatai alapján saját szerkesztés (2016)

Izsákon sem felsőoktatási intézmény, sem kutatóhely nem található, így K+F+I tevékenység alapvetően a vállalkozásokon belül, esetleg a Kecskeméti Főiskola bevonásával valósulhatna meg. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala TEIR-en elérhető adatai szerint az elmúlt hat évben egyetlen bejelentett, engedélyezett szabadalom köthető a városhoz, bejelentői részarányát tekintve harmadrészben.

1.9.5. INGATLANPIACI VISZONYOK (KERESLET-KÍNÁLAT)

Az elmúlt másfél évtizedben Izsákon a lakáspiaci kínálat zsugorodott, 2001 és 2015 között a KSH-nál nyilvántartott lakásállomány 2.881 db-ról 2.763 db-ra csökkent. A lakáskínálat szűkülése az utóbbi néhány évben megállni látszik, a lakásállomány az elmúlt 4 évben stagnált. A meglévő lakások mintegy háromnegyede kettő- vagy háromszobás, 14%-a négy- vagy annál több szobás, és csak minden tizedik lakóegység egyszobás. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a településen 17,4%.

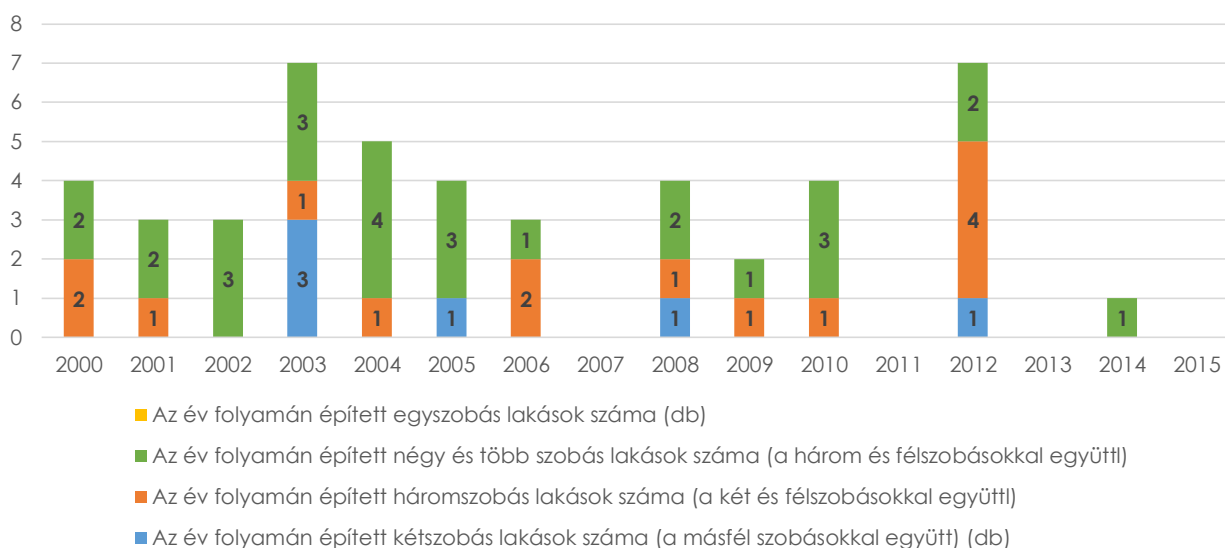
22. ábra: Az izsáki lakásállomány szobaszám szerinti megoszlása (2015)

Forrás: KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

Ahogy a lakásállomány számának alakulásából sejthető, a lakásépítések száma meglehetősen alacsony volt az elmúlt másfél évtized nagy részében. A legtöbb lakóegység, szám szerint 7 db 2003-ban és 2012-ben épült. Akkor sem tévedünk nagyot, ha lakások helyett lakóházakról beszélünk, ugyanis az újonnan keletkezett lakóegységek mindegyike családi házas formában épült, közművesítettek és túlnyomó részük három vagy annál több szobával rendelkezik.

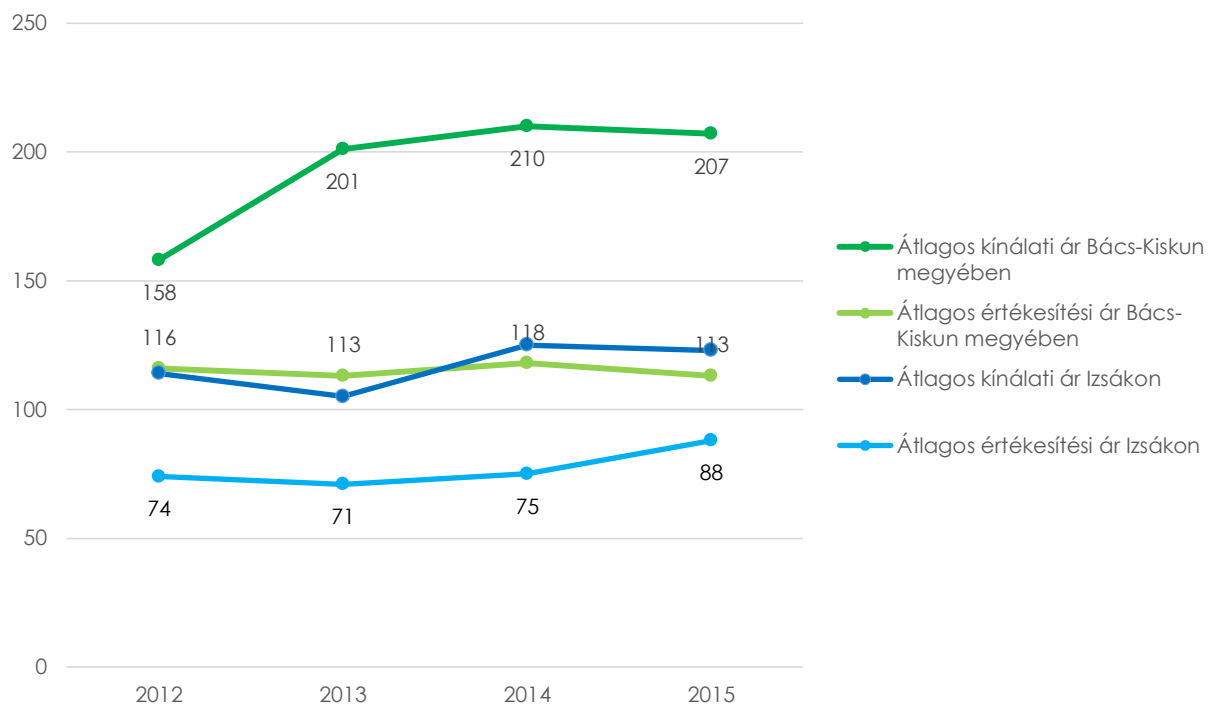
23. ábra: Újonnan épített lakások száma Izsákon (2000-2015)

Forrás: Forrás: KSH területi adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

Izsákon az ingatlanokat jóval alacsonyabb négyzetméter áron hirdetik meg, mint azt a megyei átlag sejtetné, majdnem kétszeres a megyei átlag a kistérségi értéknek. A települési és megyei négyzetméterenkénti kínálati árak közti különbség stabil maradt 2012 és 2015 között. Az értékesítési árakat vizsgálva már sokkal pozitívabb kép rajzolódik ki. 2012-ben, 2013-ban és 2014-ben Izsák értékesítési árai a megyééhez hasonlóan stabilak, de jóval alacsonyabbak voltak, 2015-ben azonban jelentősen megugrott ez az érték avárosban, míg a megyében valamelyest csökkent.

24. ábra: Kínálati és értékesítési árak az ingatlanpiacon 2015-ben Bács-Kiskun megyében és a Izsákon (Ft/m²)

Forrás: <http://otthonterkep.hu/> alapján saját szerkesztés (2016)

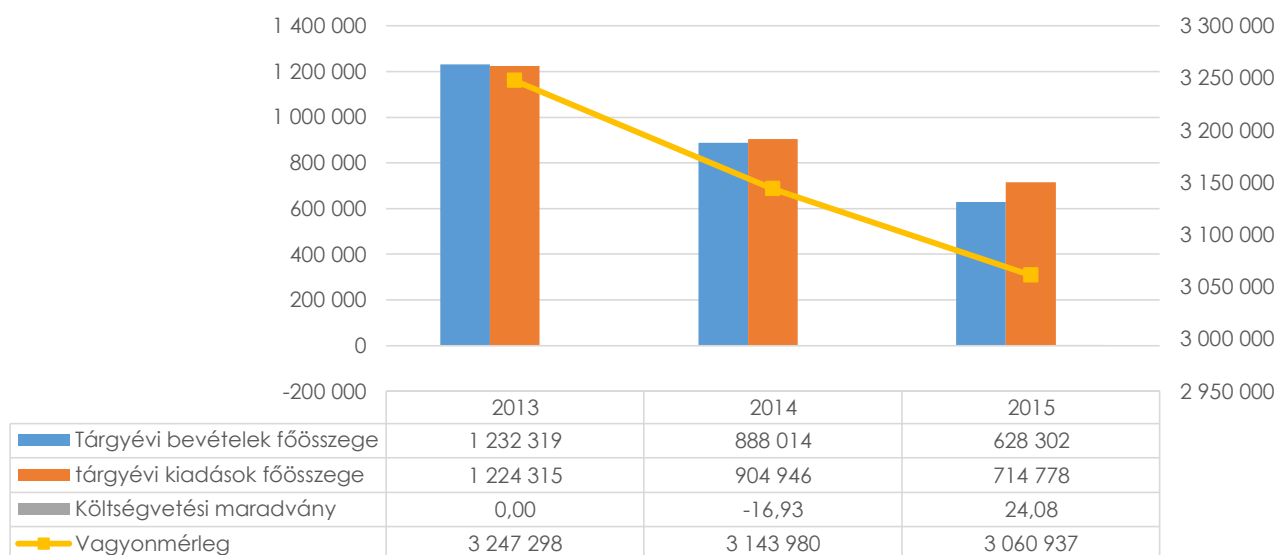

1.10. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

1.10.1. KÖLTSÉGVETÉS, VAGYONGAZDÁLKODÁS, GAZDASÁGI PROGRAM

Izsák Város költségvetése az utolsó 3 lezárt évben a következőképpen alakult:

25. ábra: Izsák Város Önkormányzata költségvetési főösszegeinek, pénzmaradványainak és vagyonmérlegének alakulása

Megjegyzés: A vagyonmérlegre a diagram jobb oldali, másodlagos tengelye vonatkozik.

Forrás: Izsák Város Önkormányzatának költségvetés végrehajtásáról szóló rendeletei alapján saját szerkesztés (2016)

Izsák Város Önkormányzatának 2015-ben a bevételeinek nagy része, több mint fele működési támogatásból származott. További jelentős bevételi forrás a közhatalmi bevétel, nagyobb részben helyi adók, kisebb részben a gépjármű-adó. Szintén jelentős bevételei származtak az önkormányzatnak tárgyi eszköz értékesítésből.

A kiadások három legnagyobb tétele a dologi és folyó kiadások, illetve a személyi juttatások és a kapcsolódó járulékok (az önkormányzat és intézményei engedélyezett foglalkoztatotti létszáma összesen 76 fő), valamint a felhalmozási kiadások (beruházások és feljuttatások). 44 millió Ft adósságot keletkeztető beruházás szerepel továbbá a 2015. évi zárszámadásban: a későbbiekben bemutatásra kerülő iskola építéshez szükséges ingatlanvásárlás.

21. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának felhalmozási célú kiadásai (2015)

Megnevezés	Teljesítés (e Ft)
Napelem rendszer kiépítése	2 615
Ingatlan vásárlás	107 171
Eszköz beszerzés (Polgármesteri Hivatal)	488

Megnevezés	Teljesítés (e Ft)
Eszköz beszerzés (ÁMK)	273
Eszköz beszerzés (Egészségügyi szolgálat)	717
Sportlétesítmény felújítás	1 524
ÖSSZESEN	112 788

Forrás: Izsák Város Képviselő-testületének 7/2016 (V.31.) önkormányzati rendelete Izsák Város Önkormányzat 2015. évi zárszámadásáról és a 2015. évi pénzmaradvány jóváhagyásáról

Az önkormányzat 2016. évi költségvetését a 2/2016.(II.23.) önkormányzati rendelettel hagyta jóvá, majd a 11/2016 (VIII.31.) önkormányzati rendelettel módosította, a költségvetés főösszegét (bevételi és kiadási oldalon egyaránt) 631.649 e Ft-ban határozta meg.

Izsák Város Képviselő-testületének 8/2013. (VII.12.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról fekteti le az önkormányzat vagyongazdálkodásának alapjait. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvényben megjelöltken kívül az önkormányzati forgalomképtelen vagyonhoz tartozik autóbusz-megállóhely, buszváró épülete, műemlékek, a Kisizsáki-összekötőcsatorna partjának egy része, illetve levéltári anyagok, míg korlátozottan forgalomképes a rekultivált szeméttlerakó telep és a sportpálya. Az üzleti vagyon pedig túlnyomórészt beépítetlen területekből, közterületekből áll. Az önkormányzat vagyonmérlege az elmúlt években negatív irányban változott, ennek oka az évenként elszámolt értékcsökkenés mellett a régi postaépület értékesítése.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) 116. §. alapján a képviselőtestületnek a megalakulását követő 6 hónapon belül jóvá kell hagynia a megbízatásának időtartamára (vagy hosszabb időre) szóló gazdasági programját, amely az önkormányzati költségvetés és a település gazdasági, társadalmi és környezeti adottságai függvényében határozza meg az önkormányzat és intézményei által ellátott feladatok kapcsán felmerülő fejlesztési szükségleteket.

A Gazdasági Program által azonosított fő célkitűzések a következők:

- Táncsics Mihály Általános Iskola új épületének és a kapcsolódó tanuszodának a megépítése, akadálymentesítés.
- Egészségügyi Központ kialakítása (körzeti orvosi rendelők, egészségház összevonása) a Kiskőrösi Járás fejlesztési pénzforrásainak bevonásával, akadálymentesítés.
- A szennyvíztisztító telep és a Kodály Zoltán utcai csatornahálózat felújítása, korszerűsítése.
- A „KÉK – Víz” Ivóvízminőség-javító program végrehajtása, a víz és csatornahálózat rekonstrukciós munkáinak elvégzése.
- Izsák város nyugati részén a belterületi (felszíni) csatornahálózat kiépítése, belvízelleni védekezési tározók kiépítése.
- A Kossuth Lajos utcai óvodaépület hasznosítási céljainak meghatározása, például a gondozási ellátórendszer elhelyezése, Idősek nappali ellátásának biztosítása, tanyagondnoki feladatok ellátása stb.

- Mezőgazdasági földterületeket érintő útépítési programokban való részvétel, Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése.
- Izsák város kijelölt utcáiban a pályázati lehetőségek adta útfelújítások elvégzése, új burkolatok elkészítése.
- A KEOP-7.9.0/12-2013-0011 számú „Vízkezelés gazdálkodási projekt előkészítése a Duna-Tisza közti hátság vízhiányos, ökológiai állapotának javítása érdekében” projekt keretében az Izsákon átmenő csatorna teljes mederkostrásának, nádmentesítési munkáinak elvégzése, szilárd támfal kiépítése.
- Kormányablak kialakításának elősegítése.
- Új közlekedési koncepció kidolgozása Izsák város teljes területére, parkolási feltételek biztosítása a Holló utcai ingatlanok bevonásával.
- A hulladékgyűjtési feltételek javítása, teljes edényzet csere, chippes rendszer kialakítása, mérhető hulladék utáni díjfizetés.
- Sportöltöző és környékének felújítása, új sportkoncepció előkészítése, csapatépítés támogatás, osztályváltás előkészítése.
- Öntevékeny művészeti csoportok, civil szervezetek, egyházak működési feltételeinek javítása pályázati források bevonásával.
- A Polgármesteri Hivatal szervezeti és humán erőforrásának megerősítése, e-közigazgatás feltételeinek megteremtése, következetes adó végrehajtási politika.
- Startmunka programok, közfoglalkoztatás szervezése, melyhez szigorú településtudásügyi ellenőrzések kerülnek csatolásra, közterület-felügyelői rendszer kialakítása
- LEADER keretében mezőgazdasági fejlesztések támogatása, termelői piac kialakítása.
- Hatékony, eredményes, ellenőrizhető és finanszírozott városüzemeltetési feladatellátás.
- Közrend- közbiztonsági helyzet javítása, helyi tűzoltóbázis kialakításának elősegítése,
- Izsák város gesztorságával működő önkormányzati társulások adta lehetőségek kihasználása, pályázatok koordinálása, lakossági érdekképviselet és a rezsi csökkentés támogatása.
- Lakossági fórumok hatékony működtetése, a lakossági igények folyamatos felmérése.

1.10.2. AZ ÖNKORMÁNYZAT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGE, INTÉZMÉNYRENDSZERE

Az Möt. 13. § (1) értelmében „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 1. településfejlesztés, településrendezés”. **Lajosmizsén** a városfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb döntési jogkörrel a képviselő-testület rendelkezik. A képviselőtestület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. Ezen túlmenően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településrendezési eszközök jóváhagyása is.

A képviselő-testület Izsák Város Képviselő-testületének 9/2014 (XII.4.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról (SZMSZ) értelmében a következő, településfejlesztéssel kapcsolatos jöggöröket ruházta át a polgármesterre:

- Döntés az önkormányzatok, önkormányzati költségvetési szervek számára kiírt pályázatok benyújtásáról a költségvetési rendeletben meghatározott feladatok, beruházások, felújítások körében, illetve az önkormányzati kötelezettségvállalást nem igénylő pályázatok benyújtásáról
- A szomszédos települések településszerkezeti tervének véleményezése
- Döntés az Önkormányzat tulajdonában lévő nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról

A jegyzőre főként a települési közlekedés, elsősorban a közutak fejlesztésével kapcsolatos képviselő-testületi feladatokat ruház át az SZMSZ. A 4 állandó képviselő-testületi bizottság közül kettőnek a tevékenysége kapcsolódik szorosan a témánkhoz. A Jogi-, Pénzügyi- és Városfejlesztési Bizottság:

- figyelemmel kíséri az önkormányzatnál és intézményeinél a költségvetési bevételek és kiadások alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonyváltozás (növekedés-csökkenés) alakulását, értékeli az előidéző okokat,
- vizsgálja az önkormányzatnál és intézményeinél a hitel-felvétel indokait, gazdasági megalapozottságát, ellenőrzi a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és fegyelem érvényesítését,
- javaslatot tesz a képviselő-testületnek pályázatok benyújtására,
- döntésre előkészíti az önkormányzati vagyonnal történő gazdálkodás szabályait,
- ellátja a településfejlesztéssel kapcsolatos előkészítést,
- véleményezi a városrendezési tervet.

A Szociális és Egészségügyi Bizottság és a Mezőgazdasági Bizottság a kapcsolódó beruházások véleményezésével járul hozzá az izsáki önkormányzat településfejlesztési tevékenységéhez.

A 32/2014. (04.15.) számú képviselő-testületi határozattal elfogadott Izsáki Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata szerint az Ügyfélszolgálati Iroda látja el a rendezési tervvel kapcsolatos előkészítő és koordinációs feladatokat, szervezi az önkormányzati tulajdonon történő felújításokat és beruházásokat, koordinálja az önkormányzat pályázatait. A Költségvetési és Vagyongazdálkodási Iroda a kapcsolódó pénzügyi és költségvetési vonatkozású feladatokat látja el.

Az SZMSZ értelmében Izsák Város Önkormányzatának önként vállalt településfejlesztési feladata a részvétel az Új Széchenyi Terv Operatív program végrehajtásában projektjavaslatok benyújtása által az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap és kohéziós Alap támogatási forrásainak elnyerése és felhasználása érdekében. Az önkormányzat a 2007-2013-as uniós költségvetési időszak aktív és eredményes pályázójának bizonyult.

22. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának uniós projektjei a 2007-2013 programozási időszakban

Felhívás	Projekt címe	Támogatási döntés dátuma	Megítélt támogatás (Ft)
KEOP 4.10.0/N/14 Fotovoltaikus rendszerek kialakítása	Energetikai fejlesztés Izsákon	2015.01.19	16 126 405
ÁROP 1.A.5-2013 Szervezetfejlesztés konvergencia régiókban lévő önkormányzatok számára	Izsák Város Önkormányzatának szervezetfejlesztése	2013.10.17	22 000 000
DAOP 4.2.1-11 Nevelési intézmények fejlesztése	Kapacitásbővítő óvodafejlesztés Izsákon	2012.09.03	119 185 623
KEOP 6.2.0/A/11 Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek	Házi komposztálás bevezetése Izsákon	2012.03.21	8 254 983
KEOP 7.1.0/11 Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	Izsák és térsége szennyvízberuházása	2012.01.31	17 000 000
DAOP 3.1.2/A-11 Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése	Izsák város komplex kerékpárforgalmi fejlesztése	2011.11.28	247 802 915
DAOP 3.1.1/B-09 Önkormányzati tulajdonú belterületi közutak fejlesztése	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 3 gyűjtőútszakasz felújításával	2010.03.25	140 283 033
DAOP 5.1.2/B-09 A városi örökség megőrzése és korszerűsítése	Izsák város kistérségi szerepének és vonzerejének erősítése a városközpont felújítása által	2010.03.02	73 539 972
DAOP 3.1.1/B-08 Önkormányzati tulajdonú belterületi valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 16 utca és útszakasz felújításával	2009.05.28	94 900 767
TÁMOP 3.1.4-08/2 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben	Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés	2009.05.05	56 163 380
ÁROP 1.A.2/A A polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése	Izsák Város Önkormányzatának szervezetfejlesztési pályázata	2008.11.24	13 662 000
KEOP 7.2.3.0 A települési szilárd hulladéklerakót érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése	Izsáki Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer települési szilárdhulladék-lerakóinak térségi szintű rekultivációs programja	2008.02.18	40 800 000

 Forrás: <http://palyazat.gov.hu>

2016-ban kezdődött meg Izsákon állami támogatásból, 4.479 millió forintos beruházás keretében az új térségi iskola építése, a következő főbb jellemzőkkel:

- Épített alapterület: 4.566,55 m²
- Zöldterület: 2.433,39 m²
- Kerékpártároló: 40 db
- Gépkocsi parkoló: 50 db
- Tanteremek száma: 40 db, ebből: szaktanterem: 16 db
- Étkező: 220 férőhely
- Sportcsarnok: 30 x 45 méteres, 1200 fő befogadására alkalmas
- Féltornaterem: 1 db
- Lift: 2 db (Az épület teljesen akadálymentesített lesz.)

Az iskola építése hozzájárul a város legfontosabb társadalmi fejlődésre vonatkozó céljainak teljesítéséhez, erősíti Izsák város vonzerejét mind a helyben maradó lakosság, mind a betelepülni vágyók számára.

További térségi szinergikus hatásai lehetnek a régi iskola helyén, az akcióterület közelében tervezett egészségháznak, melyre Izsák város Önkormányzata 2017-ben tervez pályázatot benyújtani a TOP megfelelő felhívására. A 5301-es számú út egy szakaszának (Izsák-Páhi) építésére pályázott a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága, mint az út kezelője, ezen fejlesztés ugyancsak hozzájárulhat Izsák vonzerejének növeléséhez.

1.10.3. GAZDASÁGFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉG

A gazdaságfejlesztés szempontjából lényeges feladat, hogy a településrendezési tervben a képviselő-testület jelöli ki azon területeket, melyeken ipari-gazdasági, kereskedelmi, vagy szolgáltató létesítmények építhetők. Emellett a települési önkormányzatok leginkább a helyi adók, elsősorban a helyi iparűzési adó szabályozása révén bírnak komolyabb befolyással a településük gazdasági életére. Izsák Város Képviselő-testületének iparűzési adóról szóló 1/2016 (I.27.) önkormányzati rendelete értelmében az állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén a HIPA mértéke az adóalap 1,7%-a, ez kedvezőbb adózási környezetet jelent a vállalkozások számára, mint a legtöbb település által alkalmazott jogszabályi maximum 2%. Az ideiglenes építőipari tevékenységet folytató, illetőleg természeti erőforrásokat feltáró vagy kutató vállalkozások esetén az adó mértéke 2.500 Ft/nap.

Izsák Város Önkormányzatán és az Izsáki Polgármesteri Hivatalon belül a településfejlesztés és a gazdaságfejlesztés szervezetileg nem különül egy egymástól. A helyi adókkal kapcsolatos jogszabály-tervezeteket a képviselő-testület Jogi-, Pénzügyi- és Városfejlesztési Bizottsága véleményezi. Komoly szerep jut a gazdaságfejlesztésben a Mezőgazdasági Bizottságnak is, mely:

- képviseli a helyi állattartók, mező- és erdőgazdálkodók érdekeit a képviselő-testület előtt,
- együttműködik a hegyközséggel és a falugazdással,
- együttműködik a gazdakörrel,
- közreműködik a szőlő- és gyümölcsértékesítés megszervezésével,

- véleményezi a külterületi útépítési beruházásokat és karbantartási munkákat.

A Polgármesteri Hivatalon belül a helyi adókkal kapcsolatos operatív feladatokat a Költségvetési és Vagyongazdálkodási Iroda látja el. A helyi adópolitika kapcsán a város Gazdasági Programja a következő feladatokat határozza meg:

1. Meg kell találni azt a szervezeti megoldást, mely a bírósági végrehajtótól hatékonyabban tudja a város érdekeit képviselni, és minden jogszabályi lehetőséget felhasználva eredményes végrehajtói munkát képvisel.
2. Meg kell akadályozni a két éven túli tartozások kialakulását, az adóságok felhalmozása után bekövetkező felszámolási eljárásokat.
3. A település vállalkozóival naprakész információs rendszert kell kialakítani.
4. A jogszabályi előírásoknak megfelelően évente elszámolást kell készíteni a helyi adó felhasználásáról.

A városi önkormányzat a város mezőgazdasági és borászati hagyományait és ezen tevékenységek jelenlegi súlyát is figyelembe véve 2016. nyarán pályázatot nyújtott be a TOP-2.1.2-15 „Zöld város kialakítása” felhívásra. A projekt keretében tervezett többek között egy fedett piaccsarnok kialakítása a helyben megtermelt zöldség, gyümölcs, piacra jutásának elősegítése céljából.

1.10.4. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

Izsák Város Önkormányzata közvetlen és közvetett módon egyaránt hatással bír a település foglalkoztatási helyzetére. Közvetett módon a már bemutatott gazdaságfejlesztési tevékenysége által, hiszen ösztönzi a vállalkozásokat munkahelyteremtésre és munkahelyek megtartására. Közvetlen hatás alatt pedig azt értjük, hogy maga is megjelenik a munkaerőpiacon, mint foglalkoztató. Az önkormányzat és intézményei engedélyezett foglalkoztatotti létszáma összesen 76 fő volt 2016-ban.

Izsák város Önkormányzata 2012-től részt vesz a közmunka programokban, mely eleinte a START programot jelentette, ez egészült ki a rövid-, majd a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatással. Ezen programok nagy előnye, hogy nem csak jövedelemforrást jelent a programba bevont személyek számára, hanem pótlólagos humán erőforrás biztosításával járul hozzá az önkormányzati feladatellátáshoz.

23. táblázat: Járási START munkaprogram Izsákon

Program időtartama	Foglalkoztatottak száma	Költségvetés
1. Mezőgazdasági földutak karbantartása: dűlőutak karbantartása, feltöltése, gallyazás, árokásás, parlagfű mentesítés		
2012.03.01-2012.06.30	22 fő	10.559.000 Ft
2013.03.04-2013.11.30	17 fő	16.990.863 Ft
2014.08.01-2014.11.30	10 fő	4.272.890 Ft

Program időtartama	Foglalkoztatottak száma	Költségvetés
2015.03.01-2016.11.30	9 fő	8.538.462 Ft
2. Belvízelvezetés: meder és átfolyó tisztítás, oldalfal képzés, áttereszek cseréje, parlagfűmentesítés, útpadka képzés, kaszálás		
2012.03.01-2012.06.30	8 fő	4.049.494 Ft
2013.03.04-2013.10.31	14 fő	12.200.212 F
2014.08.01-2014.10.31	10 fő	3.058.592 Ft
2016.03.01-2016.10.31	8 fő	7.162.334 Ft
3. Belterületi közutak karbantartása: Feltöltés, tereprendezés, tömörítés, árok készítés		
2015.03.01-2015.10.31.	7 fő	6.157.733 Ft

Forrás: Izsáki Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása

A közmunka program keretében ingatlan karbantartást és felújítási munkákat végeztek: 2012-ben a Művelődési Házat, 2013-ban a hivatal irattárát újították fel, míg 2015. évben egy szolgálati lakásból fogorvosi rendelőt alakítottak ki. Új program volt a 2016. évben Belügyminisztérium által szervezett „Útőr program” mely 2016.03.01-től 2016.11.30-ig tartott 10 fő foglalkoztatásával és 10.743.545 Ft költséggel. A program eredményei:

- 75 db jelzőtábla cseréje, 172 db jelzőtábla javítása,
- növényzet irtása 8000 m²-n,
- 4200 fm árok kitisztítása,
- 1300 m²-nyi burkolatjavítás,
- padkakarbantartás 4500 m² felületen,
- 5300 fm kerékpárút folyamatos tisztántartása,
- kaszálás 10.600 m² felületen
- 300 kg köztéri hulladék összegyűjtése
- gyökérmentesítéssel, ágmetéssel 1200 kg zöldhulladék gyűjtése

1.10.5. LAKÁS- ÉS HELYISÉGGAZDÁLKODÁS

Izsák Város Önkormányzata rendelkezik ugyan forgalomképes vagyonnal, de túlnyomó többségét beépítetlen területek, rétek, legelők és közterületek alkotják. Mivel lakóépület nincs az önkormányzat tulajdonában, így önkormányzati lakások és helyiségek bérletére vonatkozó rendelet sem született, de egyéb célú bérbeadásra sem áll rendelkezésre épület.

24. táblázat: Önkormányzati tulajdonú ingatlanon működő intézmények Izsákon

Intézmény	Ingatlan címe
Városháza	Szabadság tér 1.
Óvoda	Kodály Zoltán u.2.
Művelődési ház	Kossuth tér 8.

Intézmény	Ingtalan címe
Orvosi rendelő I.	Kossuth tér 6.
Sportcsarnok	Csokonai u.14/a.
Fogorvosi rendelő, orvosi rendelő II.	Bercsényi u.13.
Gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat	Bajcsy u.5.
Könyvtár	Kossuth Lajos u. 54.
Szociális otthon	Kossuth Lajos u.49.

Forrás: Izsák Város Önkormányzatának adatszolgáltatása

1.10.6. INTÉZMÉNYFENNTARTÁS

Izsák Város Önkormányzata az Izsáki Polgármesteri Hivatal mellett a következő költségvetési szervek fenntartója:

Izsáki Általános Művelődési Központ

Izsák Város Önkormányzata 2011.08.01-i hatállyal, intézményeinek összevonásával megalakította az Izsáki Általános Művelődési Központot, mely alapító okirata értelmében a települési könyvtári ellátás biztosítása és a helyi közművelődési tevékenység támogatása mellett óvodai nevelési feladatokat lát el, és az állami intézményfenntartó által fenntartott köznevelési intézményt működteti, ingó és ingatlan vagyonát kezeli.

Telephelyei:

- Iskola (Kossuth Lajos utca 37.)
- Iskola (Kossuth Lajos utca 39.)
- Könyvtár (Kossuth Lajos utca 54.)
- Művelődési Ház (Kossuth Lajos tér 4.)
- Művelődési Ház (Kisizsák, Reviczky utca 35.)
- Óvoda (Izsák, Kossuth Lajos utca 85.)
- Sportcsarnok (Csokonai utca 14/A)

Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Izsákon 1998 óta működik gyermekjóléti szolgálat és 2004 óta családsegítés. Az intézmény jelenleg az intézményvezető mellett 4 fő családsegítővel működik a Polgármesteri Hivatal épületének emeletén. Alapító okirata értelmében a gyermekjóléti szolgálat a nevelési és egészségügyi intézményekkel összehangolva nevelési, gondozási és szolgáltatás feladatokat lát el, míg a családsegítés szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Emellett az intézmény adományok közvetítésével és szabadidős programok szervezésével vesz részt a város életében.

Gondozási Központ

A Gondozási Központ 2005 óta működik jelenlegi helyén, a Kossuth Lajos utca 49. szám alatti épületben. Két szociális alapszolgáltatás, a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás biztosításával segíti a rászorulókat. Személyi állománya az intézményvezetőből és 2 fő házi gondozóból áll.

1.10.7. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

Izsák Környezetvédelmi Programja szerint a település energiaellátására a vezetékes energiahordozók, villamos energia és a földgáz áll rendelkezésre. A földgáz település szintűnek tekinthető kiépítettsége korszerű energiaellátás lehetőségét biztosítja. A DÉMÁSZ-Zrt. 2003-ban végrehajtott hálózatfejlesztése óta olyan korszerűsítési lehetőségek merültek fel, melyek további megtakarítást indukálhatnak a város villamosenergia-fogyasztásában.

A megújuló energia-termelés kevésbé jellemző a településen. Izsák adottságai a zöld energiaforrások közül elsősorban a szél- és napenergia-felhasználást tennék lehetővé. A Környezetvédelmi Program elfogadásával a képviselő-testület célul tűzte ki a közintézményi energiafelhasználás csökkentése érdekében korszerűsítési programok végrehajtását (pl. alternatív fűtési technológiákról tanulmány készítése, elterjesztése), illetve a megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítését és a közintézmények energiatakarékos üzemeltetését.

Ez utóbbi célkitűzésnek megfelelően Izsák Város Önkormányzata 2015-ben 16,13 millió Ft vissza nem térítendő támogatásra nyújtott be sikeres pályázatot a Környezet és Energia Operatív Program KEOP-4.10.0/N/14 „Fotovoltaikus rendszerek kialakítása” felhívása keretében. A fejlesztés eredményeként 21,5 kW-os napelemes rendszer került telepítésre, mely évi 20.000 kWh zöld áram előállításával járul hozzá a Polgármesteri Hivatal és a Sportcsarnok energiaigényének fedezéséhez, valamint évente több mint 18 tonnányi széndioxidkibocsátás-csökkenést eredményez.

2016-ban az önkormányzat pályázatot nyújtott be a Városháza épületének energetikai korszerűsítésére a TOP-3.2.1-15 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” c. felhívásra közel 68 millió Ft támogatási összeggel. A pályázat tartalmazza a kazán- és nyílászárócsere, valamint a hőszigetelés mellett az épület akadálymentesítését is.

1.11. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

Az Möt. 13. § (1) 2. pontja szerint a következő feladatokat értjük településüzemeltetési szolgáltatások alatt: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. A törvény értelmében ezek „a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok.” Az önkormányzat kötelezően ellátandó városüzemeltetési feladatait elláthatja önállóan, illetve üzemeltetési feladatok elvégzésére szerződéseket is köthet, Izsák esetében mindkét változatra van példa.

Köztemetők kialakítása és fenntartása

Izsákon négy temető található, mind felekezeti tulajdonban van. A református egyházközség két temetője mellett az Orgoványi utcai római katolikus temető is működik. A lezárt zsidótemetőt az önkormányzat tartja rendben. A városban nincs önkormányzati köztemető, így kihívást jelenthet a település számára a szociális alapú temetkezés biztosítása 2019-től.

A közvilágításról való gondoskodás

A település DÉMÁSZ Zrt-vel áll szerződéses jogviszonyban a közvilágítás szolgáltatás teljeskörű biztosítására. A 2001-ben megkötött szerződés egy komoly hálózatfejlesztés nyomán jött létre, mely beruházás fedezete az évek alatt megjelenő fogyasztási megtakarítás. 2014-ben jelentkezett az igény LED-es közvilágítás kiépítésére. A lehetőségek felmérése megtörtént, a beruházás, amely az iskola-projekt miatt halasztásra került, nagyjából harmadára csökkentené a közvilágítás éves energafogyasztását és az önkormányzat ehhez kapcsolódó költségeit is.

Kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása

2016. nov. 1-jétől Bács Bács-Kiskun megye 96 településén, köztük Izsákon is a katasztrófavédelem végzi a kéményseprő-ipari közfeladatot a lakosság körében. Részükre az ellátás a sormunka ütemezett első két időpontjában ingyenes. A vállalkozások számára pedig továbbra is az ellátási területre nyilvántartásba vett szolgáltató, esetünkben a Filantrop Nonprofit Kft. nyújt kéményseprő-ipari szolgáltatást.

A helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

A helyi közutakkal kapcsolatos feladatok ellátásában évről-évre fontos szerep jut a már bemutatott közfoglalkoztatási programoknak. Az egyik ilyen program keretében az önkormányzat egy grédert is beszerzett, ennek segítségével a bel- és külterületi földutak karbantartása biztosított. Az árkok karbantartása szintén a közfoglalkoztatottak bevonásával

történik. A belterületi aszfaltos utak javítását az önkormányzat által kiválasztott gazdasági társaságok egyedi megbízással végzik (pl. Soltút Kft, Izsépkert Plusz Kft, más helyi vállalkozások).

Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

Az Önkormányzatnál öt főfoglalkozású dolgozó látja el a városüzemeltetési- és városgazdálkodási feladatokat, és hozzájuk csatlakozik a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásból a szükséges létszám. Az évelő virágok beszerzése, ápolása és a zöldfelületek időszaki munkájának elvégzése mellett az önkormányzatnak kell gondoskodnia a közparkok felújításáról is. A Szabadság tér átalakítása már megtörtént, míg a Kossuth tér megújítására a piac kapcsán már említett, TOP-2.1.2-15 Zöld város kialakítása felhívásra benyújtott projekt keretében kerülne sor. A pályázat tartalmazza a zöld- és burkolt felületek rendbetételét, új utcabútorok beszerzését, a csapadékvíz-elvezető csatorna újraturkolását, illetve a Kossuth utca menti parkolók felújítását.

Gépjárművek parkolásának biztosítása

A közterületi parkolókat az önkormányzat alakította ki, a parkolási rendet Izsák Város Képviselő-testületének 15/2015 (IX.2.) önkormányzati rendelete szabályozza, mely szerint a város teljes területén ingyenes a közterületi parkolók igénybevétele. Problémát okoz a városközpontban a jelenlegi piactér elhelyezkedése, mely piacnapokon ellehetetleníti a parkolást, továbbá hogy az elmúlt években a központban kialakított parkolóhelyeket a lakosság a gépjárművek egész napos megőrzésére használja. A belváros teljes forgalmi rendje jelenleg felülvizsgálat alatt áll.

1.12. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.12.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

Izsák a Duna-Tisza közti síkvidéken, ezen belül is a Kiskunsági-homokháton helyezkedik el. Keletről a Kiskunsági löszös hát, délről a Bugaci-homokhát, északról és nyugatról pedig a Csepeli- és a Solti-sík határolják.

Éghajlati adottságai alapján a terület az ország napfényesebb, csapadékban szegényebb részeihez tartozik. A településen az éves napsütéses órák számának átlagértéke meghaladja 2.000 óra/évet, 550-600 mm-es éves csapadékmennyisége és 10 Celsius-fok feletti évi átlaghőmérséklete a szárazabb alföldi területek hasonló mért adatainak felel meg. A térségben az országosan jellemző ÉNY-i mellett a Ny-i szélirány az uralkodó, átlagos sebessége 3-3,5 m/s, amivel az Alföld szelesebb részeihez sorolható.

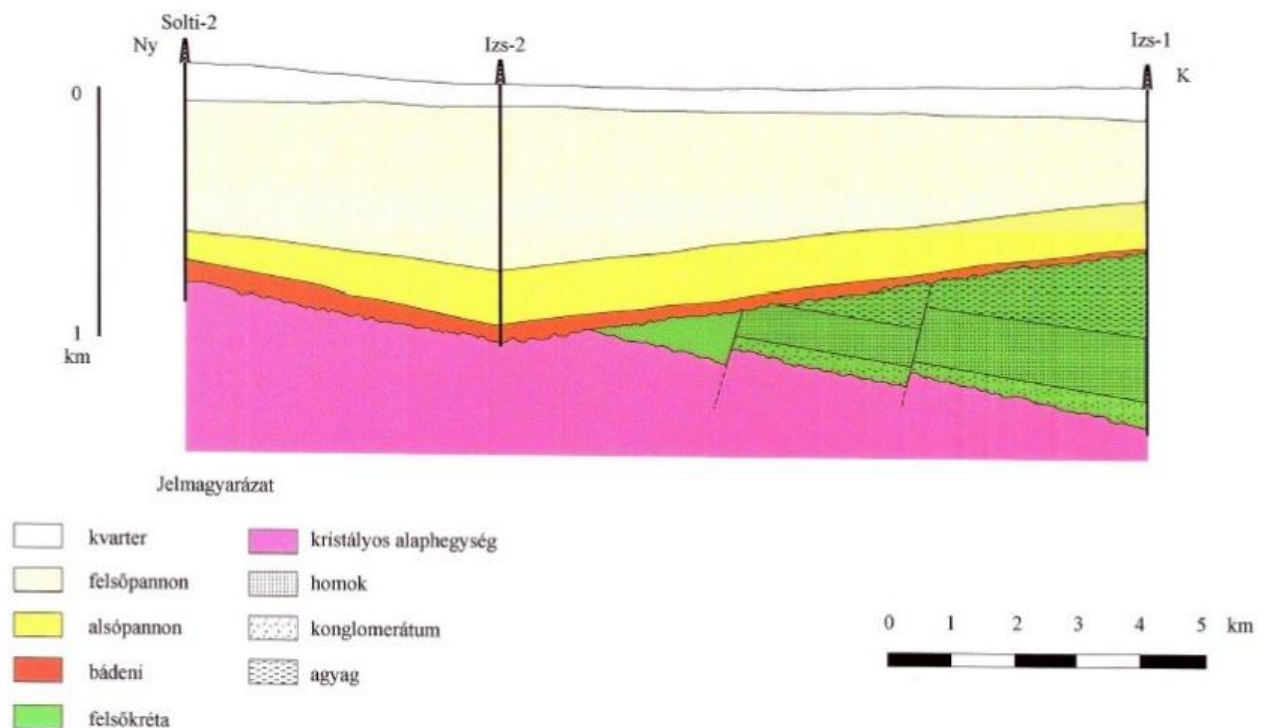
Domborzatát tekintve Izsák jellegzetes alföldi táj képét mutatja. Átlagos tengerszint feletti magassága 100 m, a terület legmagasabb és legalacsonyabb pontja közötti különbség csekély, nem haladja meg a néhány tíz métert. Felszínét csak néhány kisebb homokbuckás szakasz tagolja, legjelentősebb közülük a 126 m magas Bikatorok.

A terület kismértékű tagoltsága és elenyésző domborzati formavilága természetesen jelentéktelen folyóvízhálózatot eredményez. Ettől függetlenül a település vízrajza komoly térségi jelentőséggel bír, elsősorban a nyugati határában elhelyezkedő Kolon-tónak köszönhetően. A 60-80 cm mély édesvízi mocsár felszíne erősen tagolt, nyílt vízfelületet alig találni rajta. Kialakulása a holocénkori Dunához köthető, a folyó akkori, Homokhátságba való benyomulásának eredménye. A meder folyamatos feltöltődés alatt áll a szél akkumulációs munkája, illetve a képződő szervesanyag felhalmozódás miatt.

Termőképes csernozjom talaja mellett a térségben nem találunk más nagyobb mennyiségben hasznosítható ásványkincset. Említést csak a Kolon-tó lápvidékéből kinyerhető tőzegfelhalmozódások érdemelnek, amelyet azonban ma már nem bányásznak.

A korábbi felméréseknek köszönhetően a terület földtani rétegei megfelelően feltérképezettek. A legfelső futóhomokos réteg a szél földtörténeti negyedidőszaki romboló munkájának eredménye. Ez alatt felső- majd alsó pannóniai homokos-agyagos üledéksor következik, mely a területen kanyargó Ős-Duna építő tevékenységéhez köthető. A közel 1.000 m mélyen fekvő paleozoós alaphegységen miocén (bádeni emelet) meszes kőzetrétegek tárhatóak fel.

26. ábra: Földtani szelvény a soltszentimrei és izsáki fúrások között

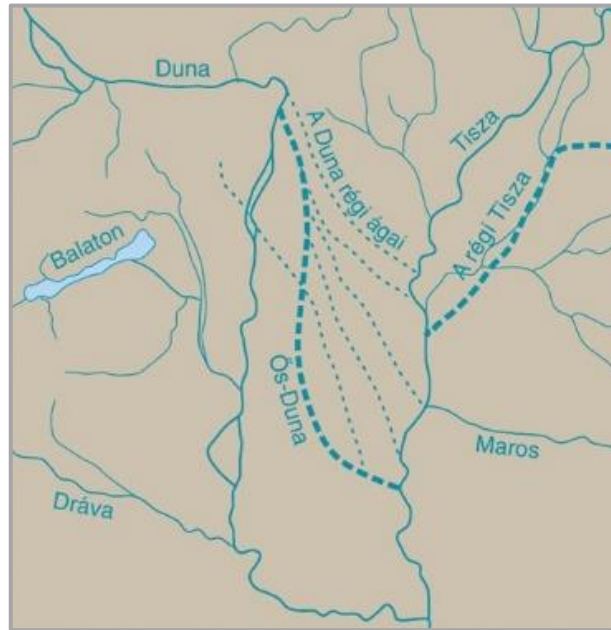
Forrás: Hévízbeszerzési szakvélemény Izsák város területén (Aquaprofit Kft.-2002)

1.12.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET

Tájtörténeti vizsgálat

A Kiskunsági-homokhát tájszerkezetének kialakulását a térség jelenlegi formavilágát erősen befolyásoló Ős-Duna pliocénkori (5,3 millió évvel ezelőtti) betörésétől érdemes vizsgálni. Az ezt megelőző időszakok rétegei földtani feltárások alapján mélységükben és abszolút vastagságukban mutatnak eltérést, tájképi jelentőségük a Duna-Tisza között elenyésző. A Duna (és részben a Tisza) betörésével, harmadidőszaki akkumulációs munkájával halmozódott fel a mai hordalékkúpsíkság. A folyamat egészen a gүнz-mindel interglaciális (~0,8-0,4 millió évvel ezelőtti) időszakáig tartott, ugyanis a Kalocsai-süllyedék kialakulásával a Duna ekkor húzódott vissza a területről és alakította ki a mai É-D-i folyásirányát. A homokhát felszínformáló folyamatai ettől kezdve a szél eróziós-akkumulációs tevékenységeihez köthetők. A térség legfelső futóhomokos-löszös rétegei ennek, a Duna árteréről kifújtt negyedidőszaki anyagfelhalmozódásnak az eredményei.

27. ábra: A Duna egykori ágainak vázlata

Forrás: www.szolnoknaplo.hu

A település legjellegzetesebb tájképi elemeként számontartott Kolon-tó fejlődéstörténetének meghatározó része szintén a negyedidőszakra, annak utolsó szakaszára, a holocénra (10-12 ezer évvel ezelőttre) tehető. A tó az egykor a területen folyó Duna egyik mellékágának medrében alakult ki. A holocénkori megnövekedett csapadékmennyiség és talajvízszint a homokos-lössös térszín további, mélyebb részein is sekély tavak kialakulásához vezetett. Ezek a tavak jellemzően gyorsan feltöltődtek, egykori élőviláguknak köszönhetően karbonátos-meszes formakincsvilágot hagyva a szárazulatokon. A Kolon-tó viszont a hátságon egyedülálló módon fenn tudott maradni, stabil vízháztartása által tőzegképződési folyamatoknak biztosítva helyet, melynek több helybéli család is haszonélvezője volt.

A holocén időszaka a földtörténeti újdőnek feleltethető meg, tájaink mai arculata ebben az időszakban alakult ki, illetve inentől válik jelentőssé az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatása is. Izsákon és környékén végzett ásatások alapján i.e. 4000-től datálható az emberi jelenlét a területen. A felfedezett leletek (eszközök, temetkezési helyek, csontok stb.) által végigkísérhető az itt egykor élő népek fejlettsége, kulturális különbségei. A térség rétjei és legelői kedvező lehetőségeket biztosítottak a pásztorkodó népek számára a népvándorlások korában is (ezt VIII. századbéli avarkori leletek is igazolják).

A település első írásos említése 1055-ben történt, ekkor már állandó, letelepült keretek között folyó földműveléssel alakította az ember a tájat. További szignifikáns tájszerkezeti változásként a középkorból a török hódoltság ideje jegyezhető fel. A térség kizsákmányolása, majd elnéptelenedésének következményeként a terület jelentősen elértéktelenedett. A XVIII-XIX. század időszakában a visszanépesítés hatására a település mezővárosként újra virágzásnak indul. Ezt követően a XX. század során az izsáki táj alapvető szerkezetében komolyabb változások nem történtek. Közigazgatási területének középső, belterületi része tömöríti a lakó-,

ipari-és szolgáltatófunkciót kiszolgáló épületek és infrastruktúra döntő többségét, ettől keletre mezőgazdasági területek és szántók, míg nyugatra a Kolon-tó környéke és gyepterületek övezik a természeti tájat.

28. ábra: Kolon-tó és környezete

Forrás: www.facebook.com/KolonTo

Tájhasználat értékelése

Izsák város közigazgatási területe 11.376 hektár, melyből 10.636 hektár, több mint 93% külterületi rész. A terület szerkezetileg beépítésre szánt és beépítésre nem szánt egységekre osztható, jellemzően (de nem kizárólag) az előbbiek a belterületi (központi és kisiszáki), utóbbiak a külterületi részeken találhatóak. Az izsáki táj vizsgálata során jelen fejezetben elsősorban a beépítésre nem szánt, külterületen található környezeti táj elemekre fókuszálunk.

A települést Kecskemét felől közelítve az 53-as főút mentén szántó- és kertgazdálkodási célú területek helyezkednek el mindkét oldalon. Ehhez kapcsolódóan itt található a térség tanyás lakóterületeinek zöme (Gedeon dűlő, Szajori dűlő). Ezenfelül a terület helyet biztosít gazdasági épületeknek (Royalsekt Zrt.) illetve DK-i részén az ágasegyházi erdőszéggel összefüggő erdőterületnek, ÉK-en pedig a közel 25 éve működő homokbányának.

A város központi belterületén a főút kettéágazik Kiskőrös és Szabadszállás felé. A centrum túloldalán helyezkedik el Kolon tó és környezete, a Kiskunsági Nemzeti Parkhoz tartozó természetvédelmi terület. A közigazgatási terület mintegy egyötödét kitevő vízi ökoszisztémától

távolodva a település nyugati oldalán találjuk meg a fogathajtó pályát, nagy kiterjedésű gyepterületeket, gazdasági célú telepített erdőségeket, regionális hulladéklerakó telepet.

A település tervezési intézkedéseivel igyekszik a természeti táj megőrzésének érdekében tenni. A beépítésre nem szánt területek lehatárolásával óvják többek között a térség értékes termőföldjeit, vizes élőhelyeit, régészeti lelőhelyeit és erdőségeit. A külterület környezeti védelme mellett Izsák belterületi zöldítésekkel kapcsolatban is elkötelezett, a város külső források bevonásával próbálja gyarapítani belső zöldfelületeinek területét.

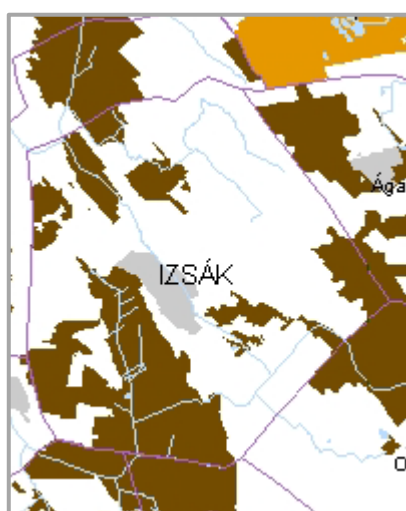
1.12.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Az OTfT rendelkezik a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetének kijelöléséről. Meghatározása alapján olyan „országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak”.

A BKMTfT-ben az országos szabályozásnak megfelelően lehatárolásra kerültek a megye kiemelt térségi és országos jelentőségű tájképi egységei.

29. ábra: Részlet Bács-Kiskun megye országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi övezeteinek térképéről

Forrás: Bács-Kiskun megye Területrendezési Terve

A tervben nevesítettek alapján Izsák területét a következő kiemelt fontosságú megyei övezetek érintik:

- Kiskunsági Nemzeti Park területi egységei (Kolon-tó és környezete)
- Duna-Tisza közti hátság homoki erdőfoltjai
- Homokhátság részterületei

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Izsák legjelentősebb természeti értékeként a Kolon-tó és környezete a Kiskunsági Nemzeti Park részeként országos jelentőségű természetvédelmi területnek minősül. A térség emellett 1997-től a Ramsari természetvédelmi egyezmény (nemzetközi jelentőségű vadzajok védelmét szolgáló egyezmény, különös tekintettel a vízmadarak élőhelyeire) hatálya alá tartozik, illetve a Natura 2000 ökológiai hálózat része is, ahol Különleges Madárvédelmi Övezetként van nyilvántartva. A terület értékeinek megőrzése kiemelt figyelmet érdemel, a térségben több, egyre jelentősebb intenzitású természeti jelenség is veszélyezteteti. E tényezők közül a legjelentősebbek az invazív fajok térnyerése (pl. akác, bálványfa, selyemkóró), vízháztartási problémák, vízszintingadozás hatása az élővilágra, illetve a terület rekreációs célokból történő túlhasználása.

A problémák kezelésére a közelmúltban sikeres projektet bonyolított le a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága „Élőhely-rekonstrukció az izsáki Kolon-tavon” címmel. A fejlesztés célja a nyíltvízes élőhelyek területének növelése (kotrási munkálatok, nádmentesítés, erdősítés) és a betelepült, invazív fajok terjeszkedésének megfékezése volt. Ennek eredményeként 40 hektáros új, rekultivált élőhelyet sikerült kialakítani illetve 150 hektáros özönnövény kiirtására is sor került, melynek elsődleges haszonélvezői a tájhozony nyílt homokpusztai gyepek növény- és állattársulásai.

30. ábra: Mocsári gólyahír a Kolon-tavon

Forrás: <http://knp.nemzetipark.gov.hu>

A település helyi építési szabályzatában egyéb külterületi természetvédelmi oltalom alatt álló, ex lege területeket és természeti területeket (gyepterületek, nádasok, laposok) határol le, melyek a következők:

- É-i részén, a Hatöles út környezetében;
- D-i részén, Orgovány határában;
- Ny-i részén, az erdőségek közelében.

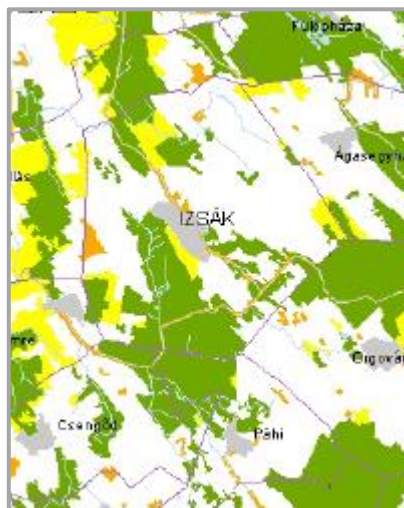
Ökológiai hálózat

A Magyar Tájépítészek Szövetsége az alábbi módon definiálja az ökológiai hálózat fogalmát: „a védett természeti területek és védőövezetük valamint a természeti, természet-közeli területek, ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak összefüggő rendszere.” Az OTR-ben meghatározott országos jelentőségű csoportosulások a megyei tervben magterület, ökológiai folyosó, valamint pufferterület övezetekbe vannak sorolva.

Izsákon az ökológiai hálózat területei az alábbiak szerint helyezkednek el:

- magterület – megegyezik a nemzeti park és az ex lege területekkel;
- pufferterület – megegyezik a természeti területekkel;
- ökológiai folyosó területei: a II. és III. övcsatorna mentén, valamint a Ny-i közigazgatási határ melletti foltban került lehatárolásra.

31. ábra: Részlet Bács-Kiskun megye országos jelentőségű ökológiai hálózatát bemutató térképéről

Megjegyzés: zöld: magterületek; sárga: pufferterületek; narancs: az ezeket összekötő ökológiai folyosók

Forrás: BKMTTr

Jellegzetes növény- és állatvilága alapján Izsák természeti környezetében két alapvető ökológiai társulást különböztethetünk meg. A homokhát területén döntőrészt a nyílt homokpusztai gyepek

sajátos társulásait fedezhetjük fel. Növényvilága az Alföld flóraidékén belül a Praematricum flórajárásba tartozik. Jellemző fászszerű társulása a tatárjuharos lösztölgyes, de megtalálható a térségben a pusztai tölgy és a sziki tölgy is. Jellegzetes lágyszárú a tartós szegfű, a homoki kikerics és az árvalányhaj.

A hátság mélyebb fekvésű területei közül stabil, állandó vízborítottsága miatt a Kolon-tó és lápvidéke unikális jelenség a Duna-Tisza közén. Jellegzetes fászszerű társulásai a tölgy-kőris-szil ligeterdők (magyar kőris, kocsányos tölgy) fajgazdag láprétekek (lári csalán, szibériai nőszirm, mocsári gólyahír) övezve. Gazdag hínárvegetációja számos különböző fajból tevődik össze (tündérrózsa, keresztes békalencse). A térség változatos flórája hasonlóan sokszínű állatvilágnak biztosít élőhelyet. Halfaunájának meghatározó élőlénye a réti csík és a lápi póc. Kételtűi közül a tarajos gőte, a zöld levelibéka, a mocsári teknős és a vízsikló csak néhány példa faji összetettségének érzékeltetésére. Madárvilága a korábban ismertettek alapján európai jelentőségű érték. A területen fészkel többek között a nádirigó, a nagykócsag, a bölömbika, a szürke gém, az egerészölyv és a kanalasgém.

32. ábra: Bölömbika az Alsó-Matyói töltésen

Forrás: www.facebook.com/KolonTo

Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A település környezetében potenciális tájhasználati problémaként léphetnek fel a következők:

- belvízzel érintett területek károsodása;
- invazív fajok, özönnövények elterjedése, őshonos fajok visszaszorulása;
- gyephasználati problémák;
- rekreációs tevékenységek túlzott környezetterhelése;
- vízszintingadozás;
- nádgazdálkodás hatására csökkenő természetes élőhelyek száma.

1.13. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.13.1 A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

Izsák belterületén két meghatározó zöldfelületi elem található, az egyik a városközpontban lévő Szabadság tér-Kossuth tér együttes, mely szabadidős-rekreációs tevékenységet biztosító közpark. A felújított Szabadság tér elsősorban a játszóterével a családok számára vonzó környezet. Másik meghatározó zöldfelületi elem a Kisizsáki-összekötőcsatorna, mely jelenleg nem tölti be a passzív pihenésre alkalmas tér szerepet. A város inkább „hátat fordított” a csatornának, annak értékeinek kiaknázására ezidáig nem került sor.

Az önkormányzatnál öt főfoglalkozású dolgozó látja el a városüzemeltetési és városgazdálkodási feladatokat, melynek része a zöldfelületfenntartás. Továbbá hozzájuk csatlakozik a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásból a szükséges létszám, ami alkalmanként 1-20 között is van, ők természetesen nem minden esetben zöldfelület karbantartást végeznek, de az idénymunkáknál ez a meghatározó.

A főbb tevékenységek a zöldfelületfenntartás, karbantartás kapcsán a parki részeken virágos kertek(ágyások) ásása, műtrágya kiszórása, gyomirtás, palánták kihelyezése, locsolása, elnyílt virágok cseréje. Ugyanez történik a kihelyezett betonládákban is. Az időszaknak megfelelően a zöldfelületek, útpadkák, árkok kaszálását, gyomtalanítását és parlagfű mentesítését, lombtalanítást végzik. Megtörténik a fák, cserjék tavaszi és időszakos metszése, nyesése- nyírása, platánok permetezése.

Évente mintegy 3000 fő egyényári virág kerül kiültetésre a város közterületein. Automata öntözőrendszer nem áll rendelkezésre, mely meghatározza az egyényári növény minőségi megjelenését.

1.13.2. A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER KONFLIKTUSAI ÉS PROBLÉMÁI

A meglévő zöldfelületek minőségi problémái elsősorban a fenntartás és a tervszerű fejlesztések hiányából adódnak. A városközpontban lévő elöregedett faállomány egészségi felmérésére és szükség esetén kivágására, pótlására lenne szükség. A város sokat nyerne a csatorna part rekreációs célú fejlesztésével, nemcsak a családok szabadidős tevékenységének bővítése miatt, hanem településképi szempontból is.

A magántulajdonban lévő ingatlanok előtti zöldfelület egységes kialakítása, fásítása nagyban emelné a városképi minőséget.

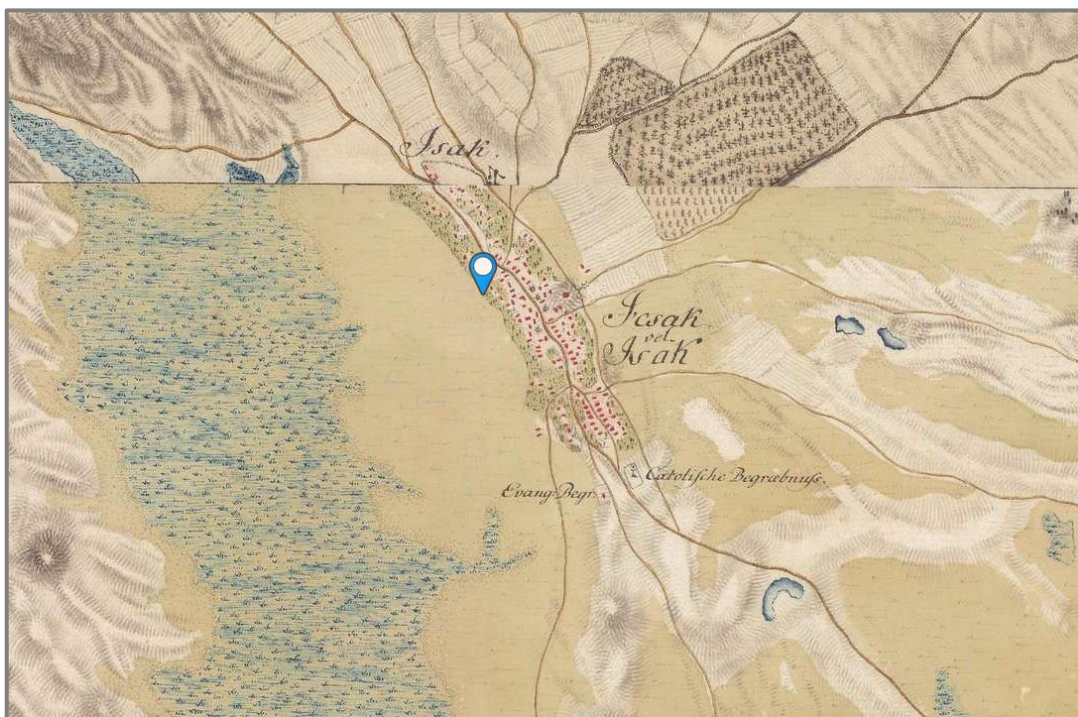
1.14. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

1.14.1. A TELEPÜLÉSSZERKEZET VIZSGÁLATA

Izsák egykori területén már a vándorló őskori ember is jelen volt a régészeti kutatások alapján. Első írásos említése 1055-ből való, 1279-ben IV. Kun László király oklevelében birtokként, Isak néven szerepel. A török időben a település elnéptelenedett. Izsák 1816-tól mezőváros, mely címet 1876-ban elveszít.

Izsák város fejlődésének térbeli vizsgálatához, valamint a területfelhasználás kialakulásának vizsgálatához az alábbi katonai térképek/félmérések alkalmasak.

33. ábra: Első Katonai Felmérés (1763-1787)

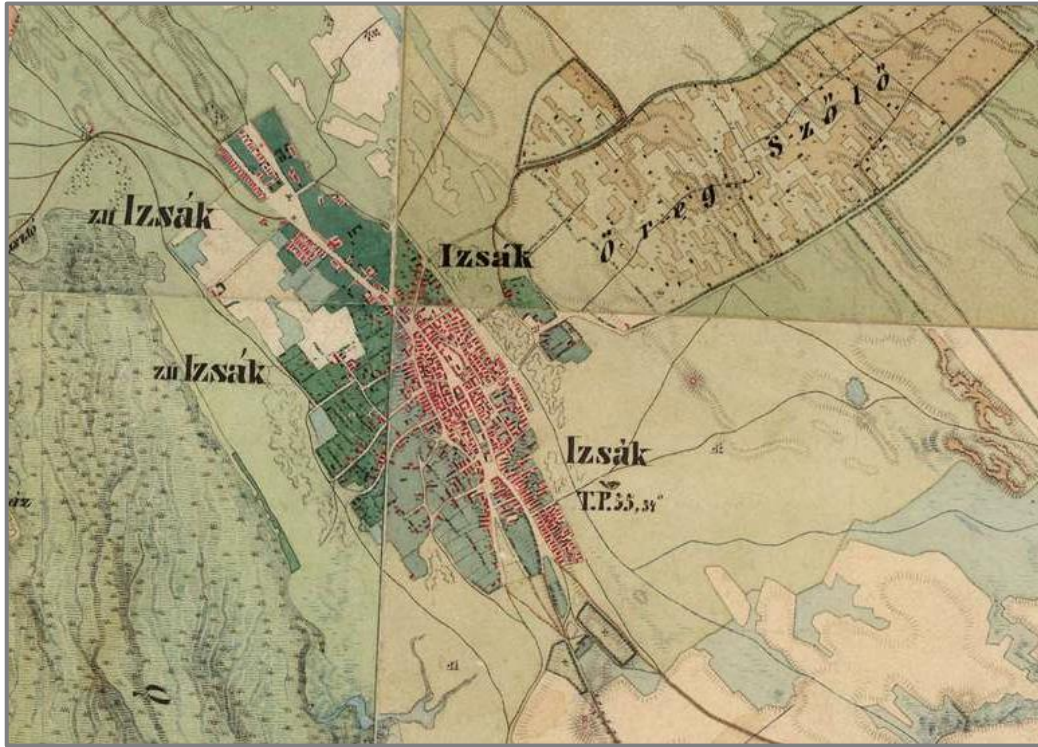

Forrás: <http://mapire.eu/hu/map/firstsurvey/> (Letöltve: 2017. február 16.)

A település észak-déli irányban alakult ki a főút mellett. A térképen látszik a külterületi szőlő termesztés a település ÉK-i részén. Az izsákiak a török pusztítás után még meglévő, a legeltetés és a gyakori szárazság miatt parlaggá vált és szeles időkben ide-oda vándorló futóhomokot nagyarányú szőlő- és gyümölcsös telepítésekkel kötötték meg. A nem művelt területek megkötésére akácokat telepítettek. Jelentős a zizenyős, lápos kiterjedés a település nyugati oldalán.

Az 1784-es első magyarországi népszámláláskor 492 családban, 2.475 fő lakta a község 351 házát.

34. ábra: Második Katonai Felmérés (1806-1869)

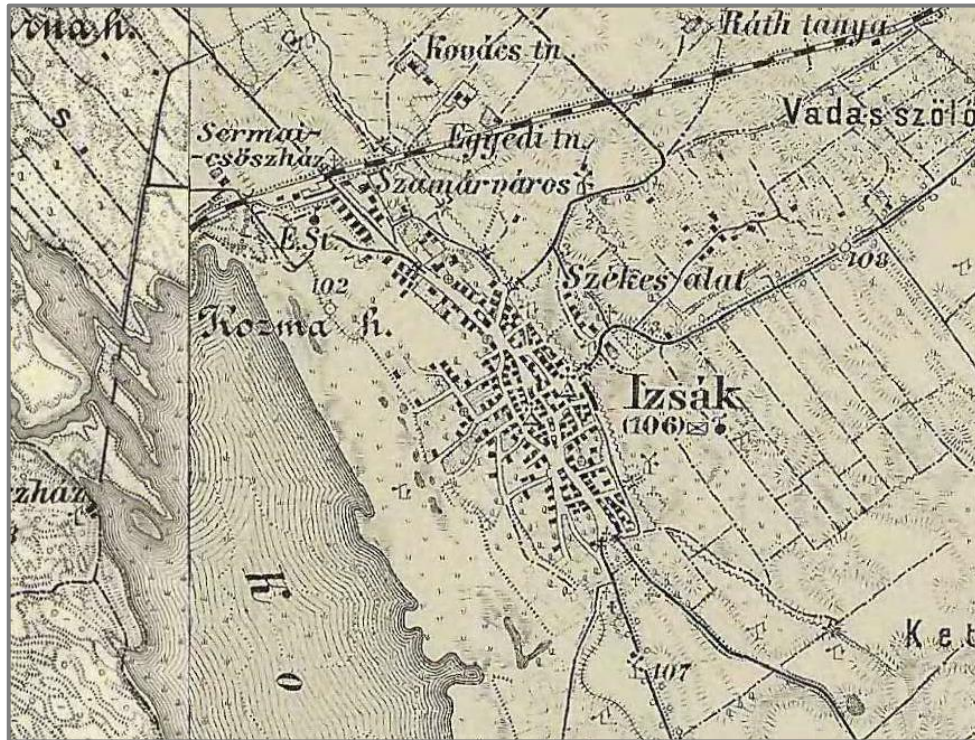

Forrás: <http://mapire.eu/hu/map/secondsurvey/> (Letöltve: 2017. február 16.)

A település lakott területe tovább bővült. Az 1860. évi településstatistikai leírás szerint 3.496 fő lakta Izsákot. Ebben az időben a településnek egy orvosa, 15 kereskedője, 8 kovácsa, 8 szabója, 4 bognárja, 5 asztalosa, 3 szűcse, 1 pékje, 3 csizmadiája és 15 takácsa volt. A jobbágyparcellák tagosítása után komoly tanyaépítkezés indult meg a határban. A kiegyezést követően indult meg a Sárfehér szőlő nagyarányú telepítése.

35. ábra: Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/map/> (Letöltve: 2017. február 16.)

1891-ben Izsák nagyközségi jogállású település volt 4.267 lakossal. 1895-ben avatták a Kecskemét- Fülöpszállási vasútvonalat, mellyel Izsák is érintett volt. A vasútvonal megépítése nagy jelentőséggel bírt, mert a településen és a térségben a zöldség- és a gyümölcsstermesztés dominált, de az áruszállítás lovas kocsival hosszadalmas és körülményes volt.

A településszerkezetre jelentős hatással bíró, nagyterjedésű Kolon-tó lecsapolása 1927-28-ban valósult meg a meder termőterületként való hasznosítása érdekében. Ezzel azonban megszűnt a nádas, ezzel egy jelentős jövedelemszerző forrás is. A Kolon-tavat később a tőzegtányázzal tudták rövid ideig hasznosítani, de nem volt túl jó minőségű a tőzeg.

36. ábra: Izsák mai kiterjedése

Forrás: www.google.hu/maps (Letöltve: 2017. február 20.)

A korábbi térképhez viszonyítva napjainkra az utcavezetés szabályozottá vált, melyet jól mutat a raszteres jellege is.

1.14.2. ÖNKORMÁNYZATI TULAJDON KATASZTER

Az önkormányzat jelentős számú forgalomképes ingatlannal rendelkezik az alábbiak szerint:

25. táblázat: Izsák Város Önkormányzata tulajdonát képező forgalomképes ingatlanok

	Hrsz.	Cím	Ingtalan	Telekméret
1.	4/1	Kossuth tér 8.	Kormányablak	303 m ²
2.	04/28	-	rét	128.719 m ²
3.	04/29	-	rét	127.420 m ²
4.	05/29	-	legelő	75.432 m ²
5.	05/30	-	legelő	257.788 m ²
6.	018/5	-	szántó	1.063 m ²
7.	125/1	Petőfi Sándor utca	beépítetlen terület	518 m ²

	Hrsz.	Cím	Ingatlan	Telekméret
8.	128/6	Bihari utca	beépítetlen terület	374 m ²
9.	245/37	Cegerétsor utca	beépítetlen terület	10.719 m ²
10.	332/2	Vadász utca	beépítetlen terület	9.779 m ²
11.	471/2	Dózsa György tér 3.	Gazdakör	368 m ²
12.	495	Andrássy utca	beépítetlen terület	1.070 m ²
13.	800/4	Tél utca	beépítetlen terület	316 m ²
14.	0346/30	-	szántó	4.875 m ²
15.	0384/1	-	gyep	100.898 m ²
16.	0384/2	-	gyep	8.391 m ²
17.	0392/6	-	legelő	44.090 m ²
18.	0394/4	-	legelő	2.752 m ²
19.	0394/6	-	kivett személtlerakó	78.614 m ²
20.	0394/7	-	erdő	26.075 m ²
21.	0460/6	-	szőlő	36 m ²
22.	1209	Kossuth Lajos utca 54.	kivett lakóház	789 m ²
23.	1299/7	Hunyadi utca	beépítetlen terület	113 m ²
24.	1615/29	Mező utca	beépítetlen terület	581 m ²
25.	1616	Mező utca 7.	Strandfürdő	7.117 m ²
26.	1617	Mező utca 5.	Sportpálya	8.211 m ²
27.	1634	-	beépítetlen terület	2.745 m ²
28.	1678	Kossuth Lajos utca 85	volt Óvoda	1.403 m ²
29.	1955	Gábor Áron utca 3.	beépítetlen terület	583 m ²
30.	1991/4	-	közterület	741 m ²
31.	1999	Katona József utca 2.	lakóház, udavar	1.570 m ²
32.	2017	Kodály Zoltán utca	beépítetlen terület	1.125 m ²
33.	2325	Vadvirág utca (Kisizsák)	beépítetlen terület	2.122 m ²
34.	2502/33	Csokonai Vitéz Mihály utca 14.	Sportcsarnok	1.566 m ²

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján

1.14.3. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

A helyi építési szabályzat melléklete tartalmazza védelem alatt álló egyedi építészeti értékek jegyzékét. Ennek megfelelően Izsákon országos műemléki védelem alatt álló épület műemléki környezettel a klasszicista stílusú Szent Mihály Római Katolikus Templom, valamint a B. Bognár tanya (lakóház, istálló, kamra).

A XIX. század második felében épült B. Bognár tanya (Izsák, Matyó dűlő 81.) léckerítéssel körülvett területen álló, népi műemlék épületegyüttes. A lakóház téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős, náddal fedett épület, DK-i homlokzatán falazott mellvédes, pilléres tornáccal, melyet kisebb hajlásszögű, cseréppel fedett félnyeregtető fed le. Az épületben található kéthelyiséges, síkmennyezetes, döngölt padlós konyha, hajópadlós szoba, a háztól Ny-ra téglalap alaprajzú, nyeregtetős, náddal fedett, kéthelyiséges kamra, míg a kapu mellett téglalap alaprajzú, nyeregtetős istálló. Jelenleg a Kiskunsági Nemzeti Park kutatószállása.

37. ábra: B. Bognár tanya

Forrás: www.muemlekem.hu (Letöltve: 2017. február 16.)

A Szent Mihály Római Katolikus templom (Izsák, Szent István tér 1.) barokk stílusban épült. Szabadon álló, egyhajós, egyenes szentélyzáródású, DNY-i homlokzati tornyos templom, a szentély fölött kontyolt nyeregtetővel, DK-i oldalához kapcsolódó sekrestyével. A DNY-i homlokzat két szélső tengelyében egy-egy üres, kosárféle záródású szoborfülke, a középső tengelyben szegmentíves záródású kapu, fölötté íves timpanon található. Csehsüveg boltozatos a hajó és szentély, a hajó bejárati oldalán karzat van. A templom alapkövét 1801-ben tették le, 1811-ben már készen állt, de végleges befejezésére csak 1815-ben került sor. 1829-ben gróf Nádasdy Ferenc váci püspök adományából, illetve 1857-ben és 1895-ben is renoválták.

Országosan védett a Szent István téren található Piéta-szobor, melyet 1763-ban állítottak. A talapzaton Mária ülő alakja látható, fején koronával, ölében Krisztus testét tartva.

38. ábra: Országosan védett Piéta-szobor

Forrás: www.muemlekem.hu (Lefőltve: 2017. február 16.)

A helyi építési szabályzat mellékletében szepelnek az alábbi régészeti lelőhelyek, melyek a települészerkezeti terven is feltüntetésre kerültek:

26. táblázat: Régészeti lelőhelyek Izsák közigazgatási területén

Azonosító	Lelőhelyszám	Név	Helyrajzi szám
28028	1	Mező Imre út 42.	1583, 1360, 1361, 1362, 1312
28029	2	Állami Gazdaság	07/38, 07/39
28031	3	Madách út 34.	1163/1, 1169/3, 1169/2, 1168/2, 1162, 1169/1, 1146, 1163/2, 1145, 1142, 1168/1, 1170, 1141, 1149
28033	4	Kolon-tó	0490
28037	5	B. Szabó Tanya	0348/16, 0352/3, 0352/58, 0352/57, 0352/5, 0349
45141	6	Izsák XVII. sz. csatorna, Vörös tanya	057/77, 057/78, 057/76
62668	7	Krizsán tanya	0424, 0425/4, 0425/1
81563	8	Katolikus templom	112, 110, 104, 105, 106, 107, 108, 15/3, 15/2, 15/1, 37, 36, 1991/2, 1959, 1963, 1991/4, 48, 46, 38, 109, 39/1, 39/2, 40, 42, 43
28038	9	Kettős-halom	0334/40, 0334/37, 0334/38, 0334/39, 0334/36, 0334/35

Azonosító	Lelőhelyszám	Név	Helyrajzi szám
86869	10	Temető Délkelet	295/12, 295/17, 295/16, 295/15, 09/9, 09/8, 09/10, 09/11, 295/18

Forrás: Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2009. (II.04.) Ktr. számú önkormányzati rendelete Izsák Város Rendezési tervéről és Építésügyi Szabályzatáról

A helyi építési szabályzat melléklete továbbá 48 különböző egyedi védett tájértéket tart nyilván, melyek között szerepelnek fészületek, szobrok, tanyák, gólyafészkek, lakóépületek, szikes mocsárrét, kocsányos tölgy, határkő.

1.14.4. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET KONFLIKTUSAI, PROBLÉMÁI

A település infrastruktúrájának minősége fejlesztésre szorul, mint például az úthálózat szilárd burkolat javítása, egyes közintézmények (polgármesteri hivatal, könyvtár, művelődési ház) felújítása és a belvízelvezető csatornahálózat bővítés.

A település városi ranggal rendelkezik, azonban a településközponton kívüli lakóterületek jellemzően falusias jellegűek. A városkép nem képvisel egységes arculatot.

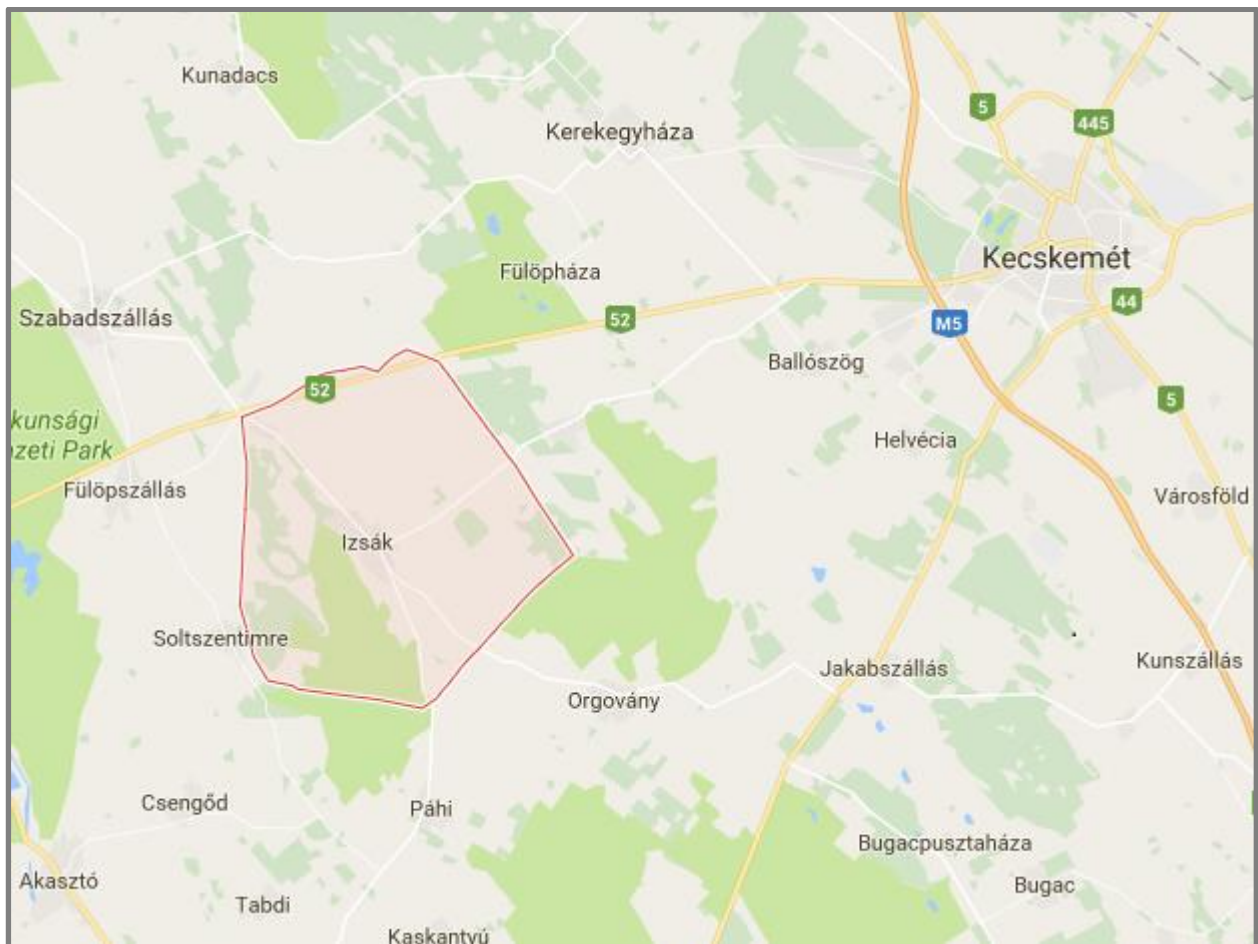

1.15. KÖZLEKEDÉS

1.15.1. HÁLÓZATOK ÉS HÁLÓZATI KAPCSOLATOK

Izsák Bács- Kiskun megye északnyugati részén, a Kiskőrösi járásban, Kecskemét és Kiskőrös között fekszik, mindkét településtől mintegy 27 km-re, a környező települések között saját vonzáskörzete van. A középszintű ellátás tekintetében a 27 km-re fekvő megyeszékhelyhez, Kecskeméthez kötődik.

39. ábra: A település környezetének bemutatása

Forrás: maps.google.hu

Izsákon a munkalehetőség a munkaképes lakosság számához viszonyítva igen kevés, de a környező településekre való jó közlekedési lehetőségek a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét jelentősen növelik. A legközelebbi település 5 percre van autóval, 10 percre kerékpárral, a megyeszékhely 40 perc autóval, 50 perc autóbusszal, a főváros 100 perc autóval, átlagosan 135 perc autóbusszal.

A város azonos távolságra helyezkedik el Kecskeméttől és Kiskőröstől, ahová jelentős a hivatásforgalmi ingázás. A KSH 2011-es népszámlálási adatait alapul véve megállapítható, hogy

a lakosság közel 40%-a járt át 2011-ben más településre, ez kicsit magasabb a megyei összesített „eljáró” tendenciánál. Az ingázók több, mint fele 30-49 éves kor közötti volt a településen és a megyében egyaránt. Az Izsákon foglalkoztatottak 20%-a jár át más településről. A táblázatból jól látszódik, hogy jelentős a településen a hivatásforgalmi ingázás, mely főként a reggel 7-8 óra és a délutáni 16-17 óra közötti időszakban emel a forgalom intenzitását.

27. táblázat: A napi ingázók megoszlása Izsákon 2011-ben

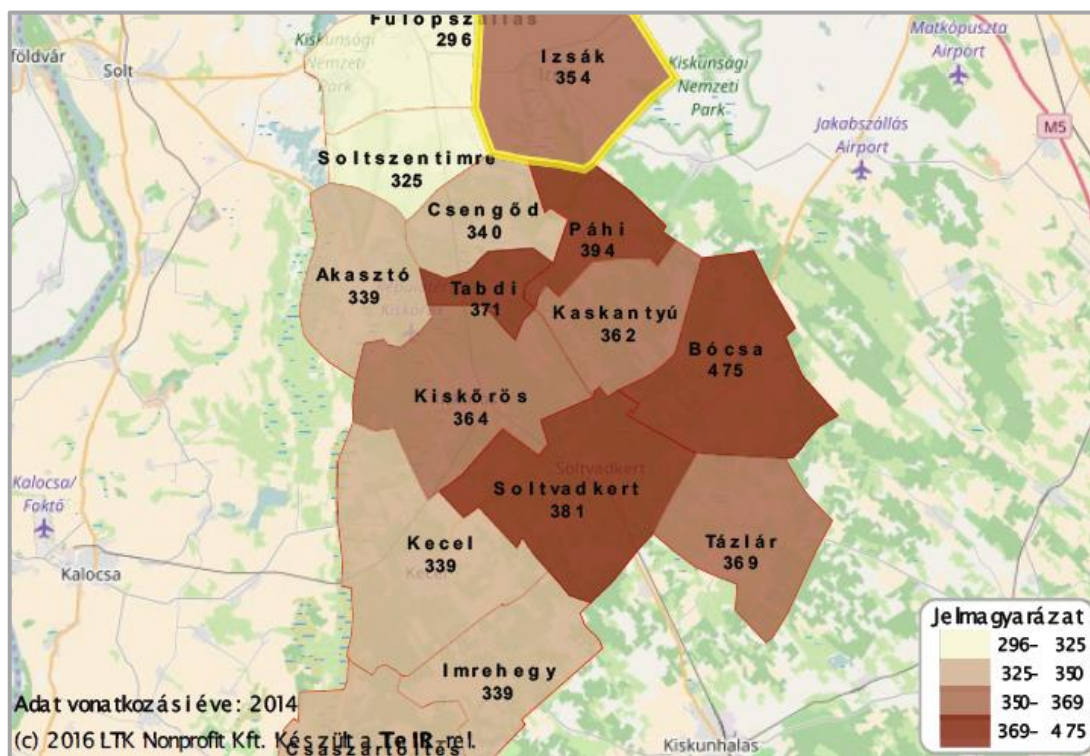
Mutatók	Országos	Bács-Kiskun megye	Kiskőrösi járás	Izsák
A helyben lakó és helyben dolgozó foglalkoztatottak száma (fő)	2 545 198	144 705	15 691	1 293
A más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma (fő)	1 340 831	50 831	5 428	731
A naponta bejáró foglalkoztatottak száma (fő)	1 160 293	41 859	3 802	344
A helyben foglalkoztatottak száma (fő)	3 705 491	186 564	19 493	1 637
A naponta ingázó (eljáró) 29 éves és fiatalabb foglalkoztatottak száma (fő)	269 417	11 468	1 352	173
A naponta ingázó (eljáró) 30-49 éves foglalkoztatottak száma (fő)	770 641	28 551	3 009	389
A naponta ingázó (eljáró) 50 éves és idősebb foglalkoztatottak száma (fő)	300 773	10 812	1 067	169

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján saját szerkesztés

A városi forgalom nagyságát, a parkolóférőhelyek számának kihasználtságát az is befolyásolja, hogy a települést Északon és Délen a kivezető utak mentén ipari és mezőgazdasági üzemek, telephelyek határolják (Kecskeméti, Orgoványi és Kiskőrösi úti külső iparterületek). A meglévő ipari üzemek a külterületen, a volt majorságokban telepedtek le, azokban elsősorban, melyek az országutak mentén helyezkednek el.

A lenti ábra szemlélteti, hogy Izsákon a 2014-ben gépjárművel rendelkező lakosok aránya valamivel alacsonyabb a járásközponti, illetve a soltvadkerti átlagnál, viszont a megyeszékhelyre jellemző átlaggal tökéletesen megegyezik.

40. ábra: Személygépkocsik száma ezer főre vetítve Izsákon 2014-ben

Forrás: TEIR Helyzet- Tér- Kép adatbázis

1.15.2. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

A település részét képező Kisizsák határában halad az 52. sz. főút (Kecskemét (5. sz. főút) – Solt – Dunaföldvár (6. sz. főút)), mely jelentős tranzit forgalmat visz át a település külterületén, Kecskemét érintése nélkül becsatlakozik az M5-ös autópályába. Ez nagyon előnyös adottság, hiszen a város belterületét elkerüli az 52. sz. főút átmenő forgalma.

41. ábra: A település úthálózata

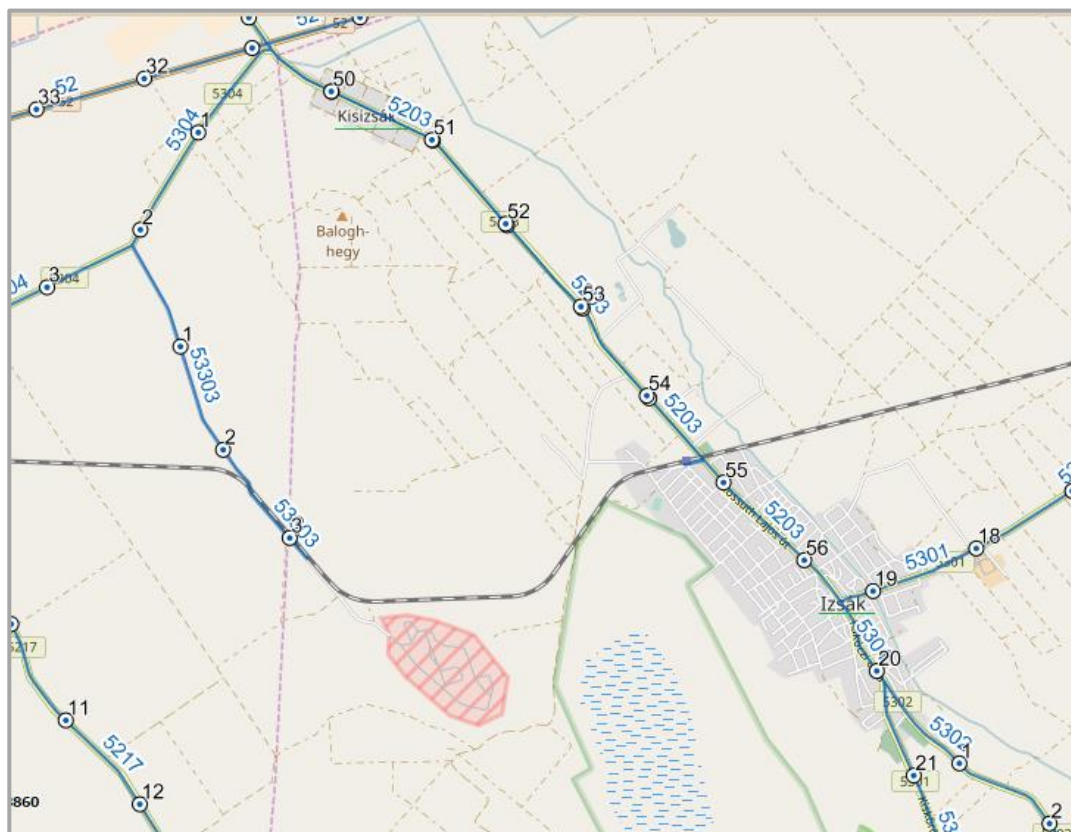

Forrás: kenyi.hu adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

A várost átszelő összekötő utak:

1. Észak- Déli forgalmi tengelyen: 5203. j. összekötő út Szabadszállással köti össze a települést;
2. Kelet- Nyugati forgalmi tengelyen: 5301. j. összekötő út Ágasegyházát Páhiig;
3. Kelet- Nyugati forgalmi tengelyen: 5302. j. összekötő út Orgovány felé.

42. ábra: Belterületi úthálózat

Forrás: KIRA Közlekedési Információs Rendszer és Adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

A belterületi úthálózat szinte teljesen lefedi a város jelentősebb forgalomvonzó létesítményeit, a sportcsarnok, az egészségház, a sportpálya, és a fogathajtó pálya kivételével minden elérhető rajtuk keresztül.

28. táblázat: Közutak hosszának alakulása az elmúlt 5 évben

Mutatók	Időszak					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	39	39,4	39,4	39,4	39,4	39,4
Önkormányzati kiépített út és köztér hosszából a belterületi elsőrendű főutak hossza		0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	63	63,3	63,3	63,3	63,3	63,3
Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km)		0,2	0,2	0,2	5,7	5,7
Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	82	82,2	82,2	82,2	82,2	82,2
Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Önkormányzati kiépített út és köztér területe (1000 m ²)	153	153,4	153,4	153,4	153,4	153,4

Mutatók	Időszak					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Állami közutak hossza (km)	6,16	6,16	6,16	6,16	6,16	6,095

Forrás: KSH Éves településstatisztikai adatok alapján saját szerkesztés (2016)

A település legforgalmasabb útszakaszai (5203., 5301., 5302. j. utak közepes állapotban vannak, részben felújításra szorulnak. Orgoványi utca, Kiskőrösi utca felújítandó teljes hosszában, a Kecskeméti út a hídtól kifelé lévő szakaszán felújítandó. A felújítások célja a burkolatromlás megakadályozása, a nyomvályúsodás, repedezettség kijavítása, a meglévő közúthálózat minőségének javítása és fenntartása korszerű, környezetterhelést csökkentő burkolattípussal.

Új építésű szilárd burkolatú útra Kisizsákon az Akácfa és Vadvirág utcákban, Izsákon a Kun, Dankó, Kiss J., Vadász (csak részben) utcák és a Garai téren van igény.

A külterületi dűlőutak járhatóságát az önkormányzat folyamatos karbantartással biztosítja. Izsák városban 13 földborítású utca van jelenleg, ezek hossza 5027 m. Feltöltés, tereprendezés, tömörítés, árok készítés a fő feladat a földutak mentén.

Önkormányzati hatáskörbe tartozik az 5203., 5301. és 5302. jelzésű utak kivételével az összes szilárd burkolatú út és a kerékpáros és gyalogos utak karbantartása, állagmegóvása, üzemeltetése. 7 fős karbantartóbrigád közfoglalkoztatottakkal kiegészítve végzi az ezzel járó feladatokat. A karbantartási, fenntartási munkálatok teljesítéséhez 1 gréder, 1 kistraktor, 1 utánfutó, 3 kistehergépjármű áll rendelkezésre. A helyi közutak és tartozékainak kialakítását és fenntartását az önkormányzat által kiválasztott gazdasági társaságok, helyi vállalkozások egyedi megbízással végzik.

A feladatfinanszírozás beléptével már külön normatíva is az önkormányzat rendelkezésre áll, mely a 2015. évben 10 millió forint volt. A bel-és külterületi utak folyamatos karbantartása szükségessé teszi, hogy a közmunka programból vásárolt gréder működési kiadásainak finanszírozása biztosított legyen, ugyanakkor legalább az összeg fele egy-egy útszakasz kátyúzására, karbantartására fordítódjon.

Az elmúlt 5 évben számos infrastrukturális fejlesztés valósult meg a lakosság védelmében:

- A Belügyminisztérium által hirdetett „Útőr közfoglalkoztatási program” keretében a város 2016-ban 10 főt foglalkoztatott közel 11 millió Ft költséggel. A település belterületén lévő KRESZ táblák állapotának felülvizsgálatára, a szükséges cserék és pótlások elvégzésére került sor.
- Önkormányzati saját forrásból valósult meg a település új forgalmi rendjének kialakítása autóbusz megálló áthelyezése, kialakítása, zebrák felfestése (Kecskeméti utca- Bihari utca kereszteződése, Kossuth utcai átjárók felújítása), parkolók használati rendjének kialakítása, megállási idők időtartamának korlátozása.
- Kistérségi társulási forrásból valósult meg az autóbuszváró kialakítása a Dózsa György téren.

- Az elmúlt 5 évben megvalósult uniós vagy hazai forrásból finanszírozott fejlesztéseket az alábbi táblázat foglalja össze:

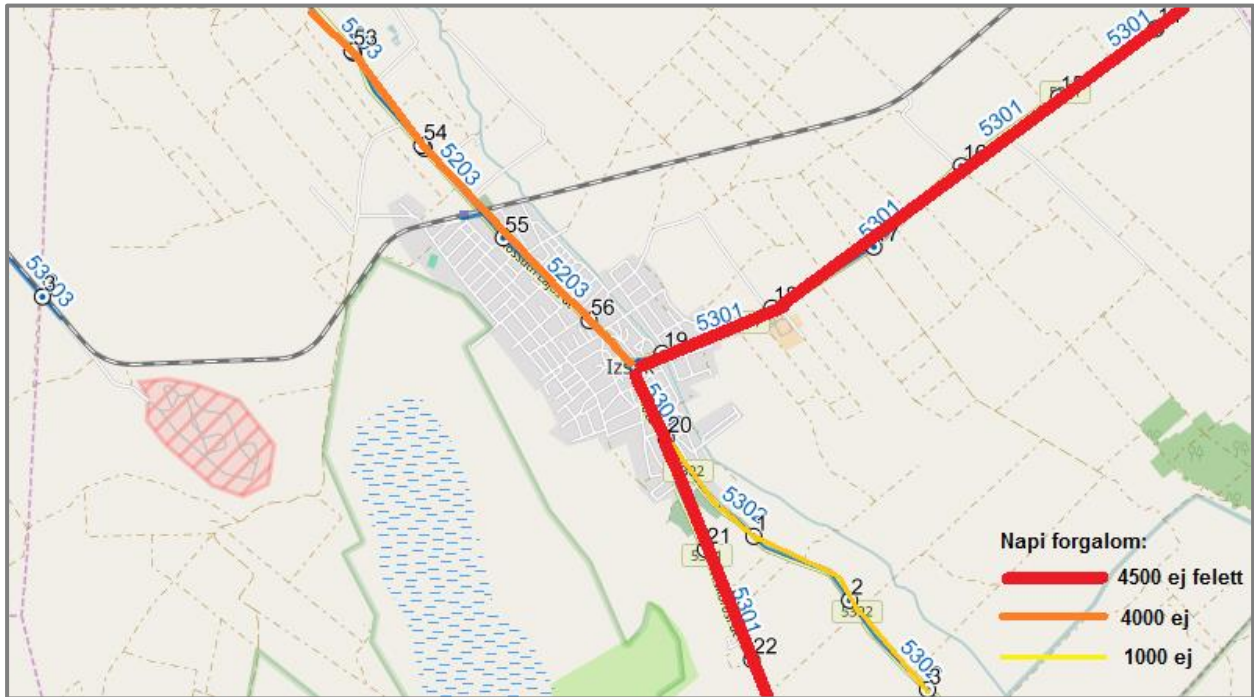
29. táblázat: Az elmúlt 5 évben uniós forrásból megvalósult fejlesztések

Megvalósulás éve	Fejlesztés címe, forrása	Fejlesztés tartalma	Fejlesztés bruttó költsége (Ft)
2009	TEKI 2009/3009. „Közlekedésbiztonsági fejlesztés, járdaépítés és akadálymentesített átkelőhely kialakítása által Izsákon”	Dobó utca, Kecskeméti utca- Dózsa György tér közlekedésbiztonsági célú fejlesztése, járdaépítés.	13.500.000
2009	DAOP 3.1.1/B-08 „Önkormányzati tulajdonú belterületi valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése”	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 16 utca és útszakasz felújításával.	94.900.767-
2010	DAOP 3.1.1/B-09 „Önkormányzati tulajdonú belterületi közutak fejlesztése”	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 3 gyűjtőútszakasz felújításával: Bocskai, Kodály, Mező és Szili Kálmán utcákban, 2068 méter útszakasz került felújításra 5,5 méter szélességben süllyesztett szegéllyel. Emellett kialakításra került 1825 m ² parkoló térburkolattal. Felújításra került 135 m ² járda, közlekedési átkelőhelyek kialakítására, kerékpártárolók és utcabútorok kihelyezésére került sor.	140.283.033
2010	DAOP-5.1-2/B -09-2009-0007 „Izsák város kistérségi szerepének és vonzerejének erősítése a városközpont felújítása által”	A Bottyán János utcától a Batthyány János utcáig a Dobó utca felújítása valósult meg parkoló építéssel. A Batthyány utca felé járda felújítás történt. Megvalósult a Szabadság tér, Dózsa György tér, Kecskeméti utca megújítása (útburkolat javítás, parkolóépítés, járdafejlesztés, parkosítás).	82.296.300
2011	DAOP-3.1-2/A-11-2011-0018 „Izsák Város Komplex kerékpárforgalmi fejlesztése”	8648 fm hosszúságú önálló kerékpárút építése történt: Izsák – Református temető bejáratától (Kiskőrösi utca) – Izsák Város belterülete-Kisizsák Kápolnáig.	273.336.572
ÖSSZESEN			604.316.672

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés (2016)

Izsák 3 jelentősebb burkolt útjának forgalmi elemzése a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság által kiadott az „Országos közutak 2013., 2014. és 2015. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” dokumentumok alapján került elvégzésre.

43. ábra: Izsák főbb útjainak napi forgalmi terhelése (egységjármű/nap adatok alapján)

Forrás: KIRA Közlekedési Információs Rendszer és Adatbázis alapján saját szerkesztés (2016)

Az ábrából és a lenti táblázatokból is látszódik, hogy a város legforgalmasabb szakasza az 5301-es jelzésű összekötő út.

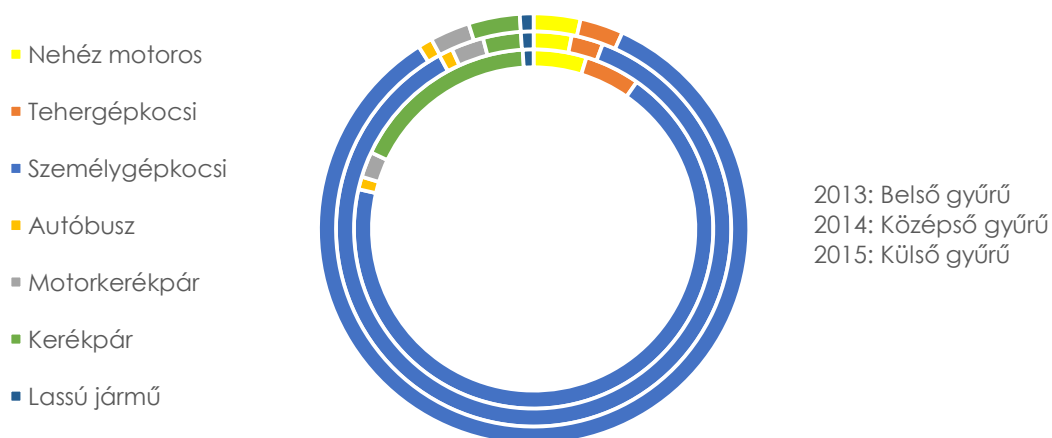
Az Izsákot Kisizsákkal összekötő, Szabadszállás felé vezető 5203. sz. összekötő út forgalma 2013-tól csökkenő tendenciát mutat, de még mindig magasnak számít. A forgalom összetételét a lenti ábra szemlélteti. Az ábrán jól látszódik, hogy a személygépkocsi forgalomban való részvétele kismértékű növekedést mutat évről évre. Drasztikus csökkenés figyelhető meg a kerékpárosok számában, ennek oka az önálló vonalvezetésű kerékpárút átadása. A 4.000 egységjárműt meghaladó napi forgalom ellenére a kerékpárosok rendszeresen használják az útvonalat.

30. táblázat: Izsákot Kisizsákkal összekötő 5203. jelzésű út forgalma a 54 + 818 56 + 582 szelvények között (2013-2015)

Év	2013	2014	2015
Kapacitás (egység/óra)	1.200	1.200	1.200
Kapacitás kihasználtság (%)	35	34	33
Összes forgalom (egységjármű/nap)	4.334	4.200	4.189
Összes forgalom	4.569	4.109	4.097
Nehéz motoros	196	117	133
Tehergépkocsi	205	98	123
Személygépkocsi	2.834	3.262	3.194
Autóbusz	47	43	41
Motorkerékpár	95	100	113
Kerékpár	701	117	146
Lassú jármű	40	39	39

Forrás: „Országos közutak keresztmetszeti forgalma, az országos közúthálózat átlagos napi forgalma” kiadványok 2013., 2014., 2015-re vonatkozó adatai alapján saját szerkesztés (2016)

44. ábra: 5203. jelzésű összekötő út forgalmának összetételének változása a 54 + 818 56 + 582 szelvények között 2013-2014-2015 években

Forrás: saját szerkesztés a táblázat alapján (2016)

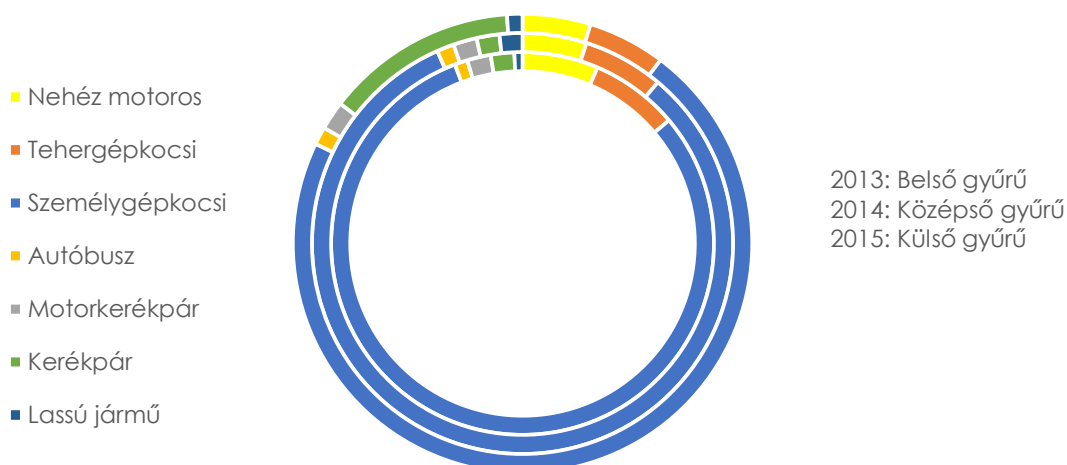
Az Ágasegyházát Páhival összekötő út forgalma a szabadszállási úthoz hasonlóan jelentős, évről évre kismértékben növekvő. A kerékpárosok részvétele a forgalomban jelentős, 2014-ről 2015-re nyolcszorosára nőtt számuk. A forgalom összetételét a lenti ábra szemlélteti. Jól látszódik, hogy az közlekedők több, mint fele gépkocsival jár.

31. táblázat: Ágasegyházát Páhival összekötő 5301. jelzésű út forgalma a 14 + 800 és 20 + 114 szelvények között (2013-2015)

Év	2013	2014	2015
Kapacitás (egység/óra)	1.200	1.200	1.200
Kapacitás kihasználtság (%)	37	35	35
Összes forgalom (egységjármű/nap)	4.370	4.126	4.411
Összes forgalom	4.103	3.832	4.493
Nehéz motoros	235	171	190
Tehergépkocsi	274	216	217
Személygépkocsi	2.949	2.863	2.849
Autóbusz	40	46	50
Motorkerékpár	73	63	80
Kerékpár	73	61	535
Lassú jármű	25	61	43

Forrás: „Országos közutak keresztmetszeti forgalma, az országos közúthálózat átlagos napi forgalma” kiadványok 2013., 2014., 2015-re vonatkozó adatai, saját szerkesztés (2016)

45. ábra: 5301. jelzésű összekötő út forgalmának összetételének változása a 14 + 800 és 20 + 114 szelvények között

Forrás: saját szerkesztés a táblázat alapján (2016)

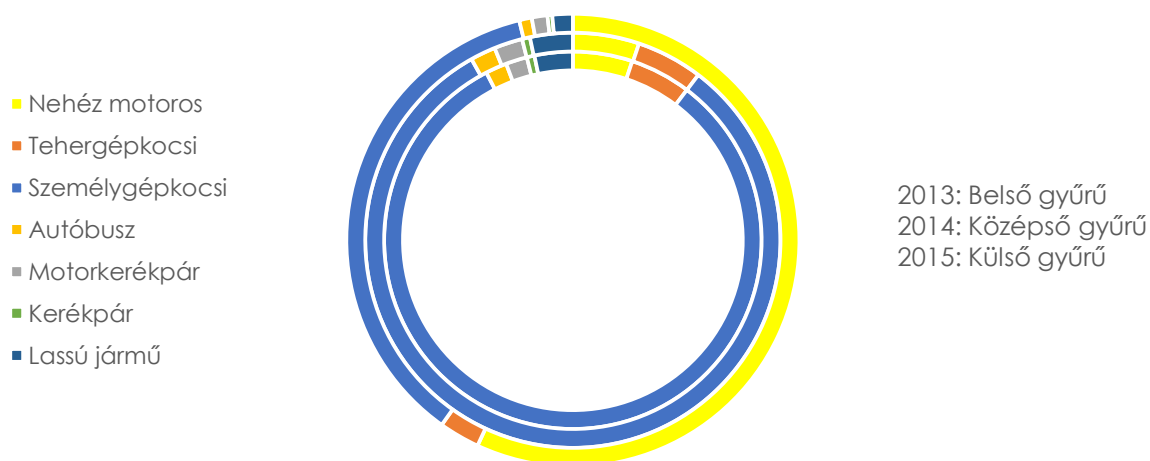
Az Orgovány felé vezető összekötő út forgalma alacsony, évről- évre kis mértékben növekszik, 1000 egységjármű napi értéket ér el. A forgalom összetételét a lenti ábra szemlélteti. Jól látszódik, hogy az közlekedők több, mint fele gépkocsival jár. A szakaszon elenyésző a kerékpárosok jelenléte.

32. táblázat: Izsákot Orgovánnyal összekötő 5302. jelzésű út forgalma a 0 + 000 és 8 + 000 szelvényei között (2013-2015)

Év	2013	2014	2015
Kapacitás (egység/óra)	2.000	2.000	2.000
Kapacitás kihasználtság (%)	5	5	6
Összes forgalom (egységjármű/nap)	1.086	1.149	1.156
Összes forgalom	971	1 029	1 022
Nehéz motoros	39	42	48
Tehergépkocsi	40	42	52
Személygépkocsi	628	663	649
Autóbusz	14	16	16
Motorkerékpár	14	18	20
Kerékpár	5	5	6
Lassú jármű	25	27	26

Forrás: „Országos közutak keresztmetszeti forgalma, az országos közúthálózat átlagos napi forgalma” kiadványok 2013., 2014., 2015-re vonatkozó adatai, saját szerkesztés (2016)

46. ábra: 5302. jelzésű összekötő út forgalmának összetételének változása a 0 + 000 és 8 + 000 szelvényei között

Forrás: saját szerkesztés a táblázat alapján (2016)

Az elmúlt 5 év baleseti megoszlását a lenti táblázat mutatja be. A balesetek száma növekvő tendenciát mutat, csakúgy, mint az érintettek száma (2015-ben 25 fő, megyei szinten összesen 1.234 fő). Minden ötödik baleset történik lakott területen, szemben a megyei átlaggal, mely

körülbelül az esetek fele. Átlagosan elmondható, hogy az esetek 60%-a könnyű sérüléses, ez az arány megegyezik a megyei átlaggal. A forgalomban védtelenebb közlekedők, úgy, mint gyalogosok és kerékpárosok 1-2 esetben okoznak bajt, leginkább a személygépkocsival közlekedők érintettek. Megyei szinten még mindig az esetek 17%-át okozza ittas vezető, ez Izsákon az elmúlt 5 évben évi 1-1 alkalommal, 2015-ben 6 alkalommal, azaz esetek harmadában fordult elő.

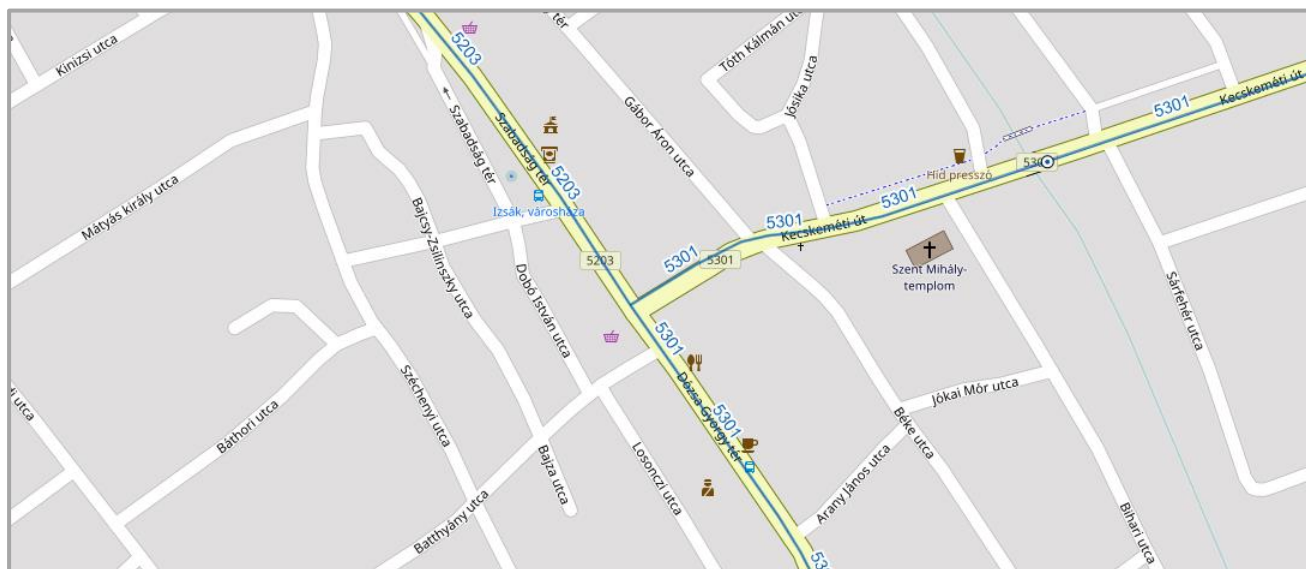
33. táblázat: Izsák közlekedési balesetekre vonatkozó statisztikai adatai (2010-2015)

Mutatók	Időszak					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Halálos közúti közlekedési baleset (eset)		1			1	2
Súlyos sérüléses közúti közlekedési baleset (eset)	1	4	2	3	7	5
Könnyű sérüléses közúti közlekedési baleset (eset)	6	6	6	3	11	11
Összes személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset (eset)	7	11	8	6	19	18
Lakott területen történt összes közúti közlekedési baleset (eset)	2	8	4	2	7	3
Lakott területen kívül történt összes közúti közlekedési baleset (eset)	5	3	4	4	12	15
Ittas állapotban okozott összes közúti közlekedési baleset (eset)		2	1	1	1	6
Járművek okozta összes baleset száma (eset)	7	11	6	5	19	18
Motorkerékpár és segédmotoros kerékpár által okozott balesetek száma (eset)	1	1	1			2
Személygépkocsi által okozott balesetek száma (eset)	4	6	2	5	14	11
Tehergépkocsi által okozott balesetek száma (eset)	2	1	2			2
Kerékpár által okozott balesetek száma (eset)		1	1		1	2
Gyalogos okozta balesetek száma (eset)			1	1		
Az okozó ittasága miatt balesetek száma (eset)					1	6
Közúti közlekedési baleset során meghalt személy (fő)		1			1	2
Közúti közlekedési baleset során súlyosan sérült személy (fő)	1	4	2	3	7	8
Közúti közlekedési baleset során könnyen sérült személy (fő)	8	6	11	4	15	15
Közúti közlekedési baleset során meghalt, megsérült személy összesen (fő)	9	11	13	7	23	25

Forrás: KSH Éves településstatisztikai adatok, saját szerkesztés (2016)

Veszélyesebb és forgalmasabb közlekedési csomópontnak számít a várost átszelő 3 összekötő út találkozási pontja a Kecskeméti utca- Dózsa tér- Szabadság tér találkozásában.

47. ábra: Belterületi balesetveszélyes csomópont megjelenítése

Forrás: KIRA Közlekedési Információs Rendszer és Adatbázis alapján önkormányzati adatszolgáltatásból saját szerkesztés (2016)

2009 óta 40 fős polgárőrség működik Izsákon. Fő feladatuk a közrend- és a közlekedésbiztonság, baleset megelőzésben való közreműködés valamint a környezetvédelem. A Bűnmegelőzési és Ifjúságvédelmi Stratégiában is rögzítésre került 2012-ben, hogy az oktatási, egészségügyi, illetve szociális intézmények, azaz a nagyobb fogalomgeneráló létesítmények közvetlen közelében a csillapított zónák száma csekély.

1.15.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

Buszközlekedés

Az autóbusz közlekedés megfelelő, naponta 33 járat indul a megyeszékhelyre, Kiskőrösre kevesebb, de ez is kielégíti az igényeket. A város a volán 555. sz. járatának vonalán fekszik, Cegléd- Kecskemét- Kiskőrös- Kalocsa útvonalon.

A településen helyi járat nem üzemel.

Nem rég megvalósult beruházás a Dózsa György téren autóbuszváró kialakítás. Igény mutatkozik a Keckeméti úton további két buszmegálló létesítésére.

A meglévő buszmegállók infrastruktúráját az alábbi táblázat mutatja be.

34. táblázat: Buszmegállók felszereltsége

Utca	Infrastruktúra	Felújítandó (igen/nem)
Kiskőrösi utca	tábla	nem

Utca	Infrastruktúra	Felújítandó (igen/nem)
Orgoványi utca (2 oldalon)	tábla	nem
Dózsa Gy. tér (2 oldalon)	egyik oldal: tábla + pad	nem
	tábla + fedett + pad + biciklitároló	nem
Szabadság tér	tábla + fedett + pad + nyilvános telefon	nem
Kossuth L. utca	két oldalon: tábla + fedett + pad	igen
	iskolánál: tábla	igen
	két oldalon: tábla + fedett + pad	igen
	vasútnál: tábla	igen

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés (2016)

Vasúti közlekedés

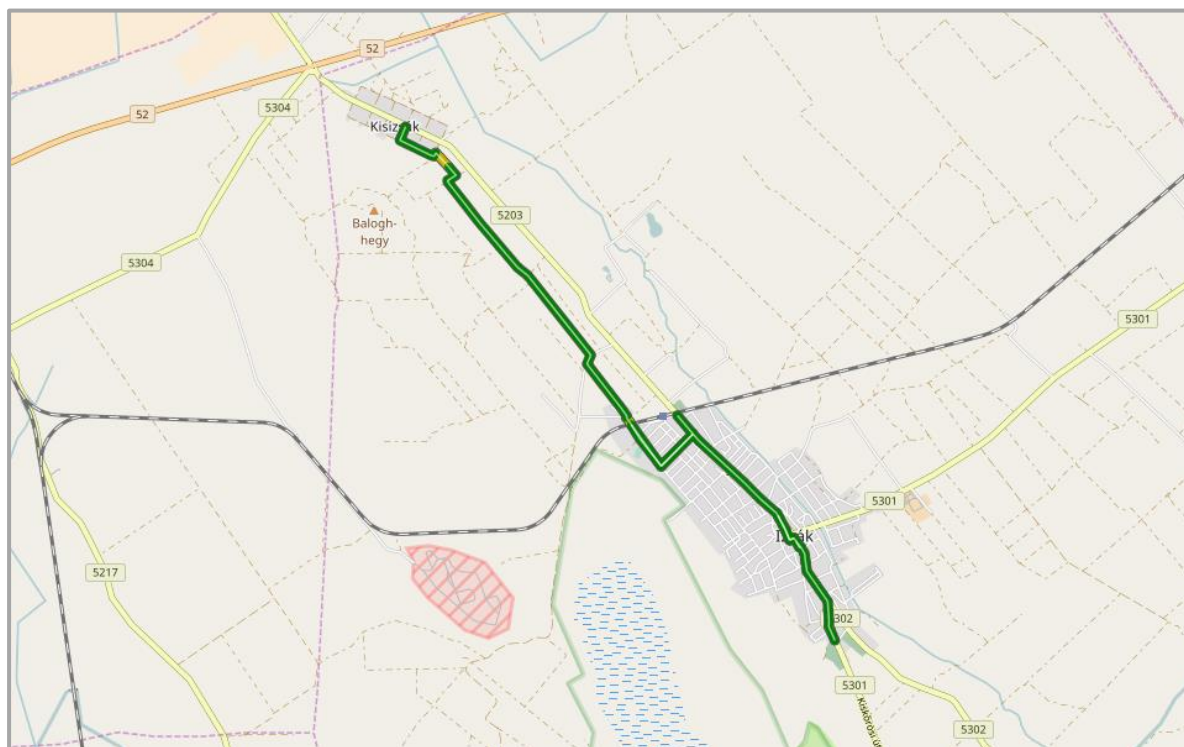
A vonatközlekedés kihasználatlanság miatt megszűnt. Ez sokaknak problémát jelent, akik Fülöpszállás vasútállomást érintve utaztak távolabbra, például Budapestre, vagy az ország nagyobb városaiba.

1.15.4. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

Kerékpárhálózat

2011-ben épült DAOP forrásból 8648 fm hosszúságú önálló kerékpárút: Református temető bejáratától (Kiskőrösi utca) – Izsák Város belterületén keresztül- Kisizsák Kápolnáig.

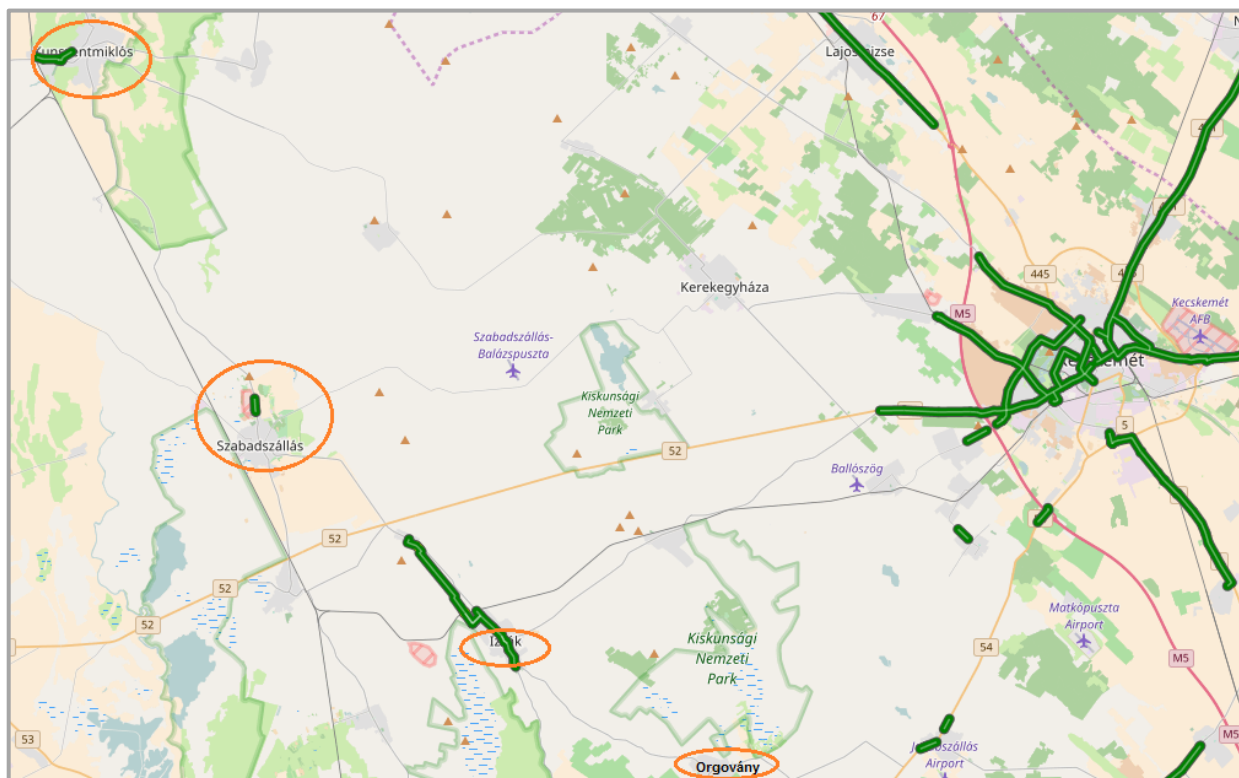
48. ábra: Izsák meglévő kerékpárhálózata

Forrás: kenyi.hu nyilvántartása alapján saját szerkesztés (2016)

Bács- Kiskun megye Területrendezési Tervében a várost érintő térségi kerékpárút Kunszentmiklós – Szabadszállás – Izsák – Orgovány vonalon húzódik.

49. ábra: A térség kerékpárhálózata

Forrás: kenyi.hu nyilvántartása alapján saját szerkesztés (2016)

Izsákon az önálló kerékpárúttal nem rendelkező szakaszokon az alacsony forgalmú utakat veszik igénybe a kerékpározók. Osztott gyalogos- kerékpáros járda húzódik a Kossuth utca Vasút- Zlinszky utcák, Gorkij- Garai utcák által metszett szakaszán, a Rákóczi utca Arany- Eötvös utcák közötti szakaszán és a Kiskőrösi utca egy részén.

A lakosság részéről Ágasegyháza, Orgovány, Páhi, Fülöpszállás és Szabadszállás felé kerékpárpihenők és új kerékpártárolók kialakítására mutatkozik igény. Egyéb kerékpáros fejlesztés nem tervezett.

Izsák Város 2015-2019. évi gazdasági programjában meghatározásra került, hogy a kerékpárút Kodály utcai óvodáig történő meghosszabbításának lehetőségét megvizsgálni szükséges. Előrelépés a gyermekek védelme érdekében történt: a kerékpárút megépítése, kerékpártárolók kialakítása, a közlekedésben történő részvétel szabályainak oktatása. Mind kerékpáros, mind gyalogos érdek volt a parkolási helyzet javítása a Holló utcai ingatlanok lízingjével, mivel a tehergépjárművek elhelyezésére jelenthetett volna megoldást.

A város forgalomvonzó létesítményeinél lehetőség van kerékpártárolásra. Részben fedett tárolók találhatóak az indokoltabb desztinációknál: könyvtár, iskola, polgármesteri hivatal. Felújításra szorulnak a Kossuth utcai és Szabadság téri boltok valamint részben az iskola tárolói, bővítési igény a piacnál mutakozik.

35. táblázat: Kerékpártárolók számának, fejlesztésének bemutatása

Intézmény	Kerékpár-férőhelyek száma (állás)	Fedett kerékpártároló? (igen/nem/részben)	Igényel-e bővítést, felújítást? Ha igen, mekkora férőhely lenne megfelelő?
Könyvtár	10	részben fedett	
Óvoda	10	fedetlen	
Iskolák	80+100	részben fedett+fedetlen	részben felújítandó
Polgármesteri Hivatal	21	részben fedett	
Központi buszmegálló	9	fedetlen	
Piac tér	4	fedetlen	15 férőhellyel történő bővítés igényelt
Boltok: Kossuth L. utca	4	fedetlen	felújítandó
Bolt: Szabadság tér	10	fedetlen	felújítandó
Bolt: központi kereszteződés	21	fedetlen	
Posta	12	fedetlen	
Gyógyszertár	8	fedetlen	
OTP Bank	10	fedetlen	
Kormányablak	6	fedetlen	
ÖSSZESEN	305		

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés (2016)

Gyalogos járdák

Izsák gyalogos járdái közepes állapotban vannak, részben felújításra szorulnak (például a Kecskeméti úton, Kossuth téren).

A lakosság részéről Kisizsákon a Reviczky utca egy oldalán mutatkozik igény járda építésre, Izsákon az Akácfa és Vadvirág utcákon.

Elengedhetetlen biztonságos és akadálymentes gyalogosátkelő kijelölés a város központi részén, a Kossuth téren.

1.15.5. PARKOLÁS

A közterületi parkolókat az önkormányzat alakította ki, mindenhol ingyenes a parkolás. A teljes forgalmi rend jelenleg felülvizsgálat alatt van.

Még 2010-ben a város egy új közterület használati rendeletet alkotott meg, de az a személyi feltételek (közterület-felügyelők) hiánya miatt nem érte el célját. Az elmúlt években a városközpont felújítása során több parkoló került kialakításra, de ezek a helyek átalakultak napi megőrzési pontokká, mivel reggeltől estig foglaltak.

Az Önkormányzat a közlekedési hálózat javítását célzó projektek végrehajtása során kiemelt figyelmet fordít a mozgássérült parkolók létrehozására, a városközpont felújítása során 4 parkolóhely került kialakításra mozgássérültek részére.

Tervezett a Kossuth Lajos tér megújítása, amely magában foglalja a parkolóhelyek felfestését, felújítását kerékpártámaszok kihelyezésével együtt. A Kecskeméti utca bal oldalán a gépjárművek leállása nem megfelelően biztosított, mivel a járművek az út és az áruház között lévő közterületen, döntően a járdára állnak rá, ami veszélyezteti a gyalogosok és a kerékpárosok közlekedését.

1.16. KÖZMŰVESÍTÉS

1.16.1. VÍZIKÖZMŰVEK

Vízgazdálkodás, és vízellátás

Izsák vízellátása az Izsák- Ágasegyháza közös vízműről történik. Izsákon az ivóvíz –és szennyvíz szolgáltatási feladatokat jogszabályi változás nyomán 2013. január 1-jétől a BÁCSVÍZ Zrt. látja el.

A szolgáltatott ivóvíz minőségi követelményeit a 201/2001. (X. 25.) Kormányrendelet írja elő. Az itt rögzített vízminőségi jellemzők határértékei megegyeznek az Európai Unió előírásokkal.

A „Kék-víz Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program” elnevezésű, KEOP- 7.12.0/15-2015-001 jelű projekt megvalósítására önkormányzati társulás alakult Izsák és rajta kívül további 29 tagtelepülés lakosságának egészséges ivóvízzel való ellátása érdekében. 2010. évben került aláírásra a „Kék Víz” – Észak- Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség - javító Önkormányzati Társulás megállapodása. A társulásban való részvételről 82/2009.(09.15.) számú határozatával döntött a testület.

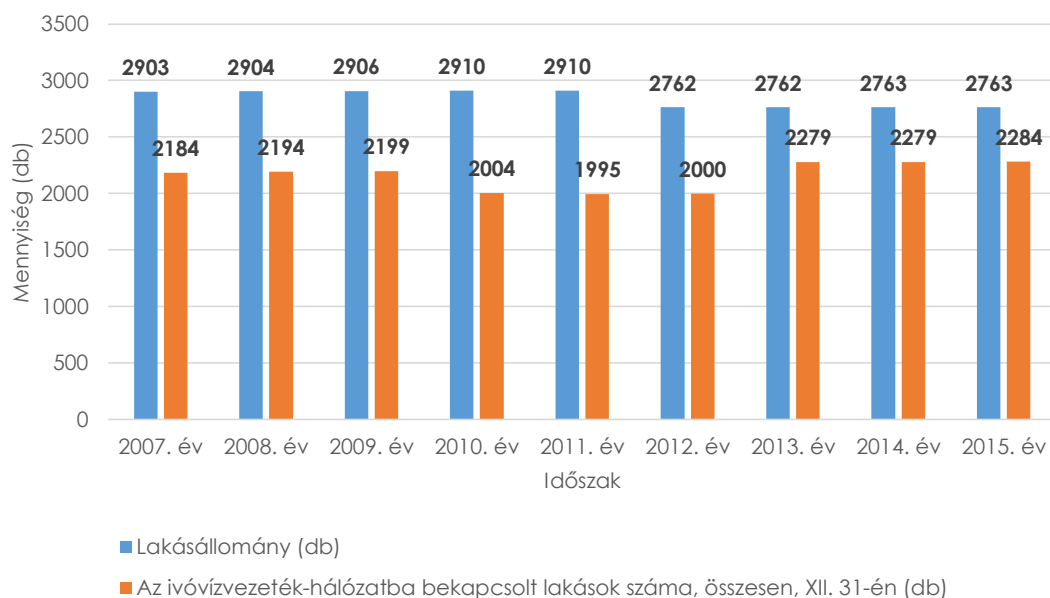
A közös vízmű által szolgáltatott ivóvíz minősége korábban nem felelt meg a kormányrendelet által meghatározott vízminőségi határértékeknek, emiatt ivóvízminőség-javító beruházásra volt szükség. A projekt értékelésére Közművagon Értékelési Szakvélemény készült, melyből látható, hogy az ivóvízben az ammónium koncentrációja mintegy 60%-al meghaladta az előírt határértéket, ezen felül a hálózatban lerakódott vas – és mangániszapban akkumulálódott az arzén, így ennek köszönhetően az ivóvízben is jelen volt.

A 63992-2-11/2013. számú határozattal elvi vízjogi engedély került kiadásra Izsák és Ágasegyháza kistérségi vízmű önálló fejlesztésére, mely szerint a meglévő izsáki vízbázisra új víztisztítási technológia kerül kiépítésre, valamint 1 db tartalék kút telepítése szükséges, mert a 2. számú kút műszaki állapota nem megfelelő. A vízmű rendelkezik érvényes vízjogi létesítési engedéllyel. Az engedély szerint Izsák térségi vízellátó rendszerén vízbeszerzési létesítmények, a 4. számú kút kerülne kivitelezésre.

A vízhálózat hossza a településen 77,6 km. A települést jelenleg egy darab (3. számú) kút látja el ivóvízzel, a vizet 2x200 m³ -es tisztavíz medencéből hálózati szivattyúk emelik át a hálózatba, illetve az 500 m³ -es víztoronyba, melynek szerepe a szivattyúzás és fogyasztás kiegyenlítése. A hálózat DN 63, DN 90, DN 150, DN200 és DN 250-es csőátmérővel került kiépítésre.

A következő ábra adataiból látható, hogy a város lakásállományának mintegy 80 %-a volt vezetékes ivóvízzel ellátott 2015-ben.

50. ábra: Közüemi vízelosztás aránya Izsákon

Forrás: saját szerkesztés a táblázat alapján (2016)

A fenti adatok alapján a vízszolgáltatással kapcsolatos adatokat is szükséges bemutatni. A lakosságszám és a lakásállomány számának csökkenésével arányosan a szolgáltatott ivóvíz mennyisége is csökkenő tendenciát mutat. A szolgáltatott víz túlnyomó része lakossági igényeket szolgál ki.

36. táblázat: Izsák város közüemi vízszolgáltatása

Időszak	Lakónépeesség száma az év közepén (a népszámlálás végleges adataiból továbbszámított adat)	Háztartásoknak szolgáltatott ivóvíz mennyisége (1000 m3)	Szolgáltatott víz összesen (1000 m3)	Lakásállomány (db)
2007	6077	220,6	268,7	2903
2008	6029	200,1	228,9	2904
2009	5995	175,8	185,7	2906
2010	5958	169,3	169,3	2910
2011	5917	179,6	179,6	2910
2012	5732	189,6	189,6	2762
2013	5683	139,4	165,1	2762
2014	5638	134,8	160,8	2763
2015	5619	148	176,6	2763

Forrás: KSH adatbázis, táblázat saját készítés (2016)

A településen a közelmúltban a KEOP-1.3.0/09-11-2011-0023 projekt kacsán történt ivóvíz közműfejlesztés, az érintett ivóvízhálózatának csőanyaga kör keresztmetszetű, KPE (PN 10) NA63

és NA110 átmérővel. Az érintett vezetékszakaszok hossza 4 919,53m. A vezetékek jellemzően földben, normál fektetési mélységgel, zöldterület alatt húzódnak.

A városban az ivóvíz hálózat mellett a jogszabályokban előírt módon és helyeken összesen mintegy 130 db tűzcsap helyezkedik el.

Szennyvízelvezetés

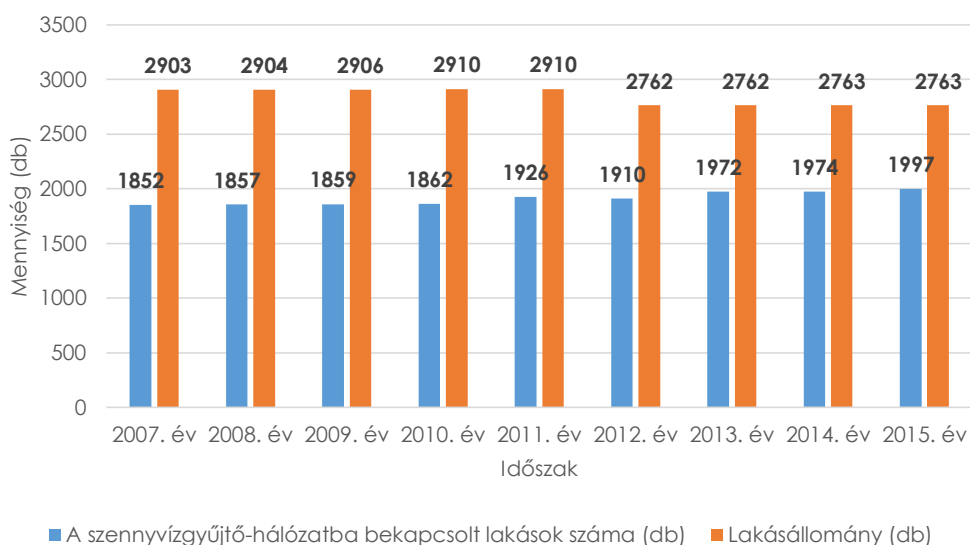
A településen keletkező kommunális szennyvíz csatorna hálózaton kerül összegyűjtésre, majd az Izsák-Ágasegyháza-Orgovány közös szennyvíztisztító telepre jut.

A telep névleges hidraulikai kapacitása 916 m³/nap. A telep képes befogadni a szippantott szennyvizet is. A tisztítási technológia SBR egymedencés, totáloxidációs eljárás. A tisztított szennyvíz befogadója a II. övcsatorna 4+406 cskm szelvénye. A keletkező szennyvíziszap a Kecskeméti Regionális Hulladékkezelő telepen kerül komposztálásra. A gyűjtőhálózat hossza 152,75 km.

Jelenleg KEHOP-2.2.1-15-2015-00002 projekt keretében fut a település szennyvízberuházási programja Ágasegyházával és Orgovánnyal közösen, mely jelen pillanatban konzorciumi megállapodás megkötésének szintjén áll.

A 2015. évben a teljes izsáki lakásállományhoz viszonyítva a szennyvízgyűjtő-hálózatra történő rácsatlakozás aránya mintegy 72%-os.

51. ábra: A szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma

Forrás: saját szerkesztés KSH területi adatai alapján (2016)

Az izsákiak által kibocsátott szennyvíz mennyisége évről-évre ingadozó képet mutat. A csak háztartásokból származó szennyvíz mennyisége jelentős részét teszi ki az összes szennyvíz mennyiségének.

37. táblázat: Szennyvíz kibocsátás

Időszak	Összes elvezetett szennyvíz (1000 m ³)	Csak háztartásokból elvezetett szennyvíz (1000 m ³)	Településről közvetlenül a telepre szállított folyékony hulladék (1000 m ³)
2007	161,6	152,9	0
2008	140,3	126,3	0,5
2009	134	127,3	0,6
2010	157,4	157,4	1
2011	157	154	1
2012	134,9	133,9	1,7
2013	150,1	123	0,6
2014	155,1	130	1,2
2015	142,6	135,5	0,8

Forrás: KSH adatbázis (2017.)

Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Izsák a Duna-Völgyi csatorna vízgyűjtőjéhez tartozó sík belvizes terület a Duna-Tisza közötti hátságon. A fő lejtésirány: K-Ny-i, azonban az esésviszonyok rendkívül változatosak. A területre lehulló csapadék évi mennyisége átlagosan: 500-700 mm, de 2010-ben az 1.100 mm-t meghaladta. A csapadékvíz levezetésére a XIX/A és XIX/B, valamint a XV/A és XV/B, valamint a I, II, és III. övcsatornák szolgálnak.

A területre Orgovány és Páhi felől érkeznek a csatornákból víz és É-K-i irányban Szabadszállás felé van elvezetés a XIX/A csatornán. Ez a csatorna a belterületen is átvezet. Másik levezetési irány a Kolon-tó, amelyből a Kulléri zsilipen keresztül lehet a vizet elvezetni. A XIX/A jelű csatorna Kisizsák vízvezetését is biztosítja a Duna-Völgyi Főcsatorna felé. A csatornák ezeken a levezetésekön kívül a fülöpszállási tórendszerbe vezetik el a vizet. A Kolon-tó – mint főtározó – mellett Izsák határán kívül az Ágasegyházi rét és az Orgoványi rét tudja tárolni a belvizeket. A csatornák zsilipekkel szabályozottak és az ADUVIZIG illetékeseivel egyeztetve történik a zsilipek nyitása- illetve zárása.

A város belterülete kétirányú lejtésű. A Kossuth Lajos utca és a Rákóczi út – mint a település főutcái – vízválasztóként szerepelnek. A Kossuth Lajos és a Rákóczi út páratlan oldala felőli rész lejtése a XIX/A jelű csatorna felé esik, míg a páros oldal a Kolon-tó vízgyűjtőjéhez tartozik.

A településen a főutcákon kívül az árokrendszer zömében kiépített. A burkolt árkok, valamint a zárt csatornával rendelkező utcák: a Szabadság tér, Csokonai utca, Kecskeméti út mindkét oldala és a Mátyási József utca. Ezek hossza: 3 km. A városközpont belvízelvezetése- döntően-megoldott.

A XIX/A jelű csatorna a városközponton kívül, Kecskemét irányába épült új településrész vízvezetését a kiépített nyílt árokrendszerrel megoldja. A csatorna állaga a belterületen is jó,- többször- kotrásra kerül. A kotrást az ADUVIZIG biztosítja. A belterületen a csatornán egy zsilip is biztosítja a víz megfelelő elvezetését, illetve visszatartását. A Kolon-tó felé történő kivezetések jelenleg nem biztosítottak, a Mátyási József utcai és a Bocskai utcai, valamint a Kovács Aladár utcai árokrendszeren keresztül a lehetőség adott, de előtisztítás nélkül a KNP nem engedélyezi. A Kolon-tóba teljes befolyása van a Kovács Aladár utcai vízrendszernek. A másik két rendszer közvetlenül nem kapcsolódik a Kolon-tóhoz, hanem az ott kialakított víztározók fogadják be a területrész csapadékvizét, de ezek mérete a jelenlegi csapadékmennyiség befogadásához nem elegendő. További biztonságot adna, ha a kialakított víztározók és a Kolon-tó között árokrendszer épülne ki. Ehhez szükséges a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságának – mint természetvédelmi hatóságnak – a hozzájárulása. A Kolon-tó vízszintjének meghatározását a Kiskunsági Nemzeti Park engedélyével lehet csak megváltoztatni. A tó a medrében van, általánosságban a várost nem veszélyezteti. A Nemzeti Park, az ADUVIZIG és az önkormányzat közös álláspontja alapján a Kolon-tó vízszintje a Kulléri zsilipnél 264 cm, melytől felfelé 20 cm-rel lehet eltérni. A Kulléri zsilip teljes megnyitása nem lehetséges, mivel a levezető csatorna Soltszentimre mellett kiskapacitású, és kinyitása esetén a települést elöntené a víz. Ragaszkodni kell a meghatározott szintekhez. A Kolon-tó fenti mértékadó szinten tartása legfeljebb talajvízszint - emelkedést jelenthet a város belterületén, de lényeges veszélyforrást csak közvetetten.

A település változatos domborzatú területen helyezkedik el. Ennek eredményeként az utóbbi évekre jellemző, nagy intenzitású esőzések során jelentős mennyiségű víz képes lefolyni a magasabban fekvő területekről. Az önkormányzat a szükséges karbantartási, tisztítási munkákat saját dolgozóikkal látják el, beépítve a zöldterületek rendezési munkálatai közé. Sok esetben azonban ez nem elegendő. A megfelelő vízvezetés biztosításához az árkok mértékadó csapadékvizonyokhoz igazodó bővítésére, megfelelő burkolattal és szűrő műtárgyakkal való ellátására van szükség. Összességében azonban megállapítható, hogy Izsákon a nagy csapadékhozamok sem okoznak jelentősebb problémákat, a jó lefolyási viszonyoknak köszönhetően a jelenlegi rendszer megfelelően karbantartva elvezeti a csapadékvizeket.

1.16.2. ENERGIA

Energiagazdálkodás és energiaellátás

Izsák település energiaellátására a vezetékes energiahordozók, villamos energia és a földgáz áll rendelkezésre. A földgáz település szintűnek tekinthető kiépítettsége korszerű energiaellátás lehetőségét biztosítja a településen.

A villamos energia a világítás és technológiai célú energia igények kielégítését szolgálja. Korábban a DÉMÁSZ Zrt hálózatfejlesztést hajtott végre a településen, melynek nyomán 15 éves szerződést írt alá az önkormányzat, mivel a beruházás fedezete az évek alatt megjelenő fogyasztási megtakarítás. Azóta a technikai fejlesztés túlhaladt és újabb megoldások merültek fel, mely további megtakarításokat eredményeznek. Az önkormányzat a Délmagyarországi Áramszolgáltató Részvénytársasággal 2001. szeptember 27-én teljeskörű közvilágítási szerződést

kötött, mely szerződés 2017. február 28. napjáig van hatályban. A szerződés 3. számú melléklete szerint a korszerűsítés előtti lámpatest állománya 673 db volt, míg a korszerűsítés után ez a szám 823 darabra módosult, és a szolgáltató szerint jelenleg 852 db található.

Az önkormányzat korábban felmérést végeztetett a TEGAVILL Villamosságipari Berendezéseket Gyártó és Szerelő Kft-vel aki az általa forgalmazott LED termékek nemzetközi tanúsítványával, rendszerengedélyekkel és megfelelőségi nyilatkozatokkal rendelkezik és az E.ON Zrt (mint hálózat tulajdonos) szolgáltatási területen több referenciával rendelkezik és tevékenysége ismert az EDF-DÉMÁSZ Zrt területén is, mivel Mohács vonatkozásában végzett kivitelezési munkát.

Számításuk szerint a jelenlegi éves fogyasztás 176.103 kW, ami a LED források felszerelése után 59.232 kW-ra módosulna. A tervezhető megtakarítás évente 116.871 kW. Ehhez kapcsolódik egy egyedi karbantartási ajánlat, mely a hálózat üzemeltetésének költségét 80 százalékkal csökkentené. A korszerűsítés egyelőre halasztódik más fejlesztések okán.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei, az Önkormányzat intézményeinek energiahatékonysági értékelése:

Az energiahatékonyság növelése érdekében LED világítás került beszerelése az alábbi intézményekben: az óvodában, az iskola épületeiben (a Kossuth u. 39. már lebontásra került, maradt a Kossuth Lajos u. 35. szám alatti Gorkij iskola), a városházán és a művelődési házban.

Napelemek kerültek elhelyezése a sportcsarnokon, illetve a városházán a KEOP-4.10.0/N/14-2014-0191. számú projekt keretében. A kiépített létesítmények teljesítménye az alábbi:

- Izsák városháza 18 kVA villamos teljesítményű napelem (Szabadság tér 1.)
- Izsák sportcsarnok 6 kVA villamos teljesítményű napelem (Csokonai u.14/a.)

TOP-3.2.1-15-BKI-2016-0012 szám alatt került befogadásra az „Energiahatékonyság növelése Izsák városban - Városháza)” projekt. A projekt tervezett tartalma a következő: nyílászárók cseréje, épület fal-és fűdémszigetelése, vegyes-üzemmód kialakítása új gazdaságos energiaforrások alkalmazásával. A benyújtott pályázat szerinti költség: 67.700.920 Ft. Az elbírálás folyamatban van, a kivitelezés a 2017. évben várható.

1.16.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS (VEZETÉKES ELEKTRONIKUS HÁLÓZAT, VEZETÉK NÉLKÜLI HÍRKÖZLÉSI ÉPÍTMÉNYEK)

A településen elérhető IPTV (EXTERNET), műholdas TV (DIGI), földi sugárzású TV (Mindig TV extra), kábel TV (LRTCOM). Internet szolgáltatók a következők: EXTERNET, VIDANET, LRTCOM, INVITEL. A Magyar Telekom, a Telenor, valamint a Vodafone Magyarország adatbázisa alapján Izsák város területén elérhető a 4G mobilinternet. Izsák továbbá saját televízió csatornával is rendelkezik, az ITV-vel, azaz az Izsáki Televízióval.

A Magyar Telekom Nyrt tervezi Izsákon a GPON hálózat teljes körű kiépítését és ennek keretében 2016. október 26-án már megtörtént a munkaterület átadása.

1.17. KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)

1.17.1. TALAJ

A talaj Magyarországnak kiemelkedő értékű – feltételesen megújítható – természeti erőforrása. A talajkészlet azonban nem csupán a biotermelés alapvető közege, a bioszféra primer tápanyagforrása, hanem egyre fontosabb szerepet játszik a fenntartható fejlődés célkitűzéseinek megvalósításában is, pl. egyes területeken a termőképességet csökkentő vagy korlátozó, az emberi tevékenység hatására felerősödő környezeti kockázatokkal kell számolni.

Izsák talajai alapvetően két genetikai típusba sorolhatóak. Jól művelhető, mezőgazdasági tevékenységre alkalmas területei mezőszéli csernozjom talajra települtek. A környezeti elemek (elsősorban szél, víz) eróziós munkájának fokozottan kitett részekén futóhomokos váztalajok, illetve elszórtan réti öntéstalajok alakultak ki.

Izsákon a mezőgazdasági területek nagy része művelt, kevés a parlagon maradó föld. A zártkertek esetében viszont több helyen előfordul a művelés elmaradása, és megjelennek a gondozatlan, elgyomosodó, allergén gyomnövényekkel fertőzött területek. Emellett az állattenyésztés megszűnésével megjelentek az elhanyagolt legelők, kaszálók, amelyek teret biztosítanak a tájidegen növényfajok elszaporodásának. Jelenlegi állapotukban tájésztétikai szempontból sem kedvezőek, megoldást a visszaszoruló állattenyésztés miatt az erdősítés jelenthet.

1.17.2. FELSZÍNI ÉS A FELSZÍN ALATTI VIZEK

Felszíni vizek

A város nyugati oldalán fekszik a Kiskunsági Nemzeti Park egyik legjelentősebb területe, Közép-Európa legnagyobb édesvízi mocsara, a 2900 hektáros Kolon-tó. A tavon nyílt vízfelületet gyakorlatilag nem található, főként nádas és mocsár borítja a területet. A víz átlagos mélysége 60–80 cm. A terület rendkívül gazdag növény és állatvilággal rendelkezik.

Felszín alatti vizek

Izsákon a K-1176 kataszteri számú, 1961-ben épített hévízkút található. A víz termálfüzdőben hasznosult régebben, a hévíztermelés 1993-ban 33.000 m³ volt. A csövezett kútmélység 370 m, a víztermelés a 347-363 m között szűrőzött felső-pannon rétegekből történt, üzemi vízhozam és vízszint: 208 l/p; -24m, a kifolyó víz hőmérséklete 34 °C volt.

A településen termálvíz hasznosítás jelenleg nem történik. A rendezési tervben már lehatárolásra került Kisizsák mellett, a kerékpárút szomszédságában egy terület, melyre a gyógyfürdő létesítését tervezi az önkormányzat.

A település által 2002-ben készítettett hévízbeszerzési szakvélemény alapján két lehetősége van a hévízbeszerzésnek:

a) az alaphegységi és ezekre települt miocén képződmények megnyitása

Az Izsák-2 sz. fúrásban elvégzett rétegvizsgálatok igazolták, hogy a kristályos alaphegységi képződmények felső részében, valamint a közvetlenül rájuk rakódott miocén korú képződményekben nagy rétegenergiájú, metángáz tartalmú, túlfolyásos termelést biztosító, 70°C körüli hévíz tárolódik. Kitermelését, hasznosítását azonban rendkívül megnehezítené a magas oldott ásványisó-tartalom (24g/l). Alacsonyabb nyomásviszonyok között, már a kút felsőbb részeiben is, de főként a hasznosító berendezésekben az oldott sók kicsapódnak, lerakódásokat, kövesedést okozva. Bár ezek elkerülésére léteznek fizikai és kémiai módszerek, a kútban ezek nehezen alkalmazhatóak, és jelentős üzemeltetési kiadásokkal járnak. Figyelembe véve a víz összetételét, valamint a próbatermelési paramétereket, minden valószínűség szerint egy zárt, utánpótlódás nélküli (tehát kimerülő), fosszilis vizeket tartalmazó vízáradó lencse zárja magába ezeket a vizeket. Tartós víztermelés biztosításához szükséges lenne ennek méreteit újabb fúrásokkal pontosítani – melyek akár azt az eredményt is adhatják, hogy a lencse csak rövid ideig biztosítja a kívánt víztermelést.

Szakirodalmi ajánlások és gyakorlati tapasztalatok alapján nem javasolt ennek a vízbeszerzési lehetőségnek a választása.

b) a regionális felső-pannon hévíztároló megnyitása

A Pannon-medence területén mindenütt megtalálható, felső-pannon korú rétegsor alsó szakaszában kiváló vízáradó tulajdonságú homokos, homokkőves rétegek találhatóak. Települési mélységük és a helyi geotermikus adottságok függvényében a belőlük nyerhető vizek általában hévizek, melyek a földtani sajátosságok következtében gyakorlatilag korlátlan utánpótlásúak. Termelésük és hasznosításuk hosszú évtizedek óta folyik az országban, igen kedvező üzemeltetési paraméterekkel. Az Izsák térségében mélyített szerkezetkutató fúrások is harántolták ezeket a képződményeket, egymástól eltérő szerkezeti helyzetben. Míg az IZS-1 sz. fúrásban a felszínhez jóval közelebb húzódnak, addig nyugatabbra, az IZS-2-ben 422-747 m között fekszenek. A geofizikai mérések eredményei szerint víznyerés szempontjából ebben a mélységközben 184 m vastagságban fordulnak elő jó porozitású, várhatóan jó vízáradó kőzetek: homokok és homokkővek, agyagokkal váltakozó településben. Tekintettel az elérni kívánt lehető legmagasabb hőfokra, az összlet aljában, 627-700 m között fekvő, összesen 74 m vastagságú rétegek megnyitása ajánlott.

A felső-pannon hévíztároló rendszer kedvező tulajdonsága, hogy a vizeinek sótartalma maximum 1-2 g/l, ami lehetővé teszi hasznosítás utáni elhelyezésüket felszíni befogadóiban, élővizekben.

A felső-pannon hévizek hasznosítására Izsák térségében jelenleg két megoldás kínálkozik:

- az Izsák-2 szerkezetkutató, szénhidrogén termelése szempontjából meddőnek nyilvánított fúrás hasznosítása;

- új termelőkút létesítése

A felső-pannon hévíztároló termelésbe állításának legbiztosabb változata új termelőkút létesítése az IZS-2 sz. kút max. 100 m-es körzetében, 760 m talpmélységgel. A szűrőzési mélységet a talp elérése után végrehajtott geofizikai mérések alapján lehet pontosan meghatározni. Az IZS-2 sz. fúrásban elvégzett mérések szerint a 627-650, 652-658, 700-745 m között települő permeábilis rétegekkel azonos kőzettestek megnyitása jöhet számításba. Az általános adottságokra alapozva ilyen vastagságú rétegekből a az Alföld hasonló kútjainak megfelelően – 400-500 l/perc hozam várható. Kevés adat áll rendelkezésre a geotermikus adottságok értékeléséhez, ennek ellenére becsülhető, hogy a kifolyó víz hőmérséklete várhatóan 42-44°C lesz.

A felszín alatti vizek szennyező forrásai pontszerűek vagy nagy területen jelentkező diffúz szennyezések lehetnek. a pontszerű szennyezések forrásai általában ipari létesítmények, hulladéklerakók, üzemanyag tárolók, esetenként felhagyott kutak lehetnek. A diffúz szennyezés többnyire mezőgazdasági területekhez vagy csatornázatlan területekhez köthető.

A településen a diffúz szennyezés forrása a mezőgazdasági területeken történő szerves és szervesetlen trágya felhasználás, valamint a külterületeken tartott állatállomány okozta terhelés. Diffúz terhelésnek a felső víztartók, általában a sekély mélységű talajvíz víztestek vannak kitéve.

1.17.3. LEVEGŐTISZTASÁG ÉS VÉDELME

A város levegőminőségi állapotát az éghajlati és meteorológiai tényezők (a szél iránya, sebessége, légnedvesség, csapadék, napsugárzás stb.) alakulásától függően a háttérszennyezés és a lokális szennyező források (fosszilis tüzelőanyagok eltüzelése, közlekedés) határozzák meg.

Izsák város légszennyezőanyag-terhelése vonatkozásában a lakóépületek és az intézmények fűtése, illetve a közúti közlekedés okozta légszennyezőanyag kibocsátás a meghatározó. Tekintettel arra, hogy a vizsgált területen elsősorban a szolgáltatás jellegű tevékenységek a jellemzőek, az ipari eredetű légszennyezőanyag kibocsátás nem jelentős.

Közlekedés

A közlekedéssel kapcsolatos néhány levegőminőséget érintő probléma:

- szén-dioxid (CO₂) kibocsátás: üvegházhatású gáz,
- kén-dioxid (SO₂), nitrogén-oxidok (NO_x) kibocsátása: savas esőt és egészségkárosodást okozó gázok,
- poliaromás szénhidrogének (pl. benzpirén) kibocsátása: rákkeltő anyagok.

A közlekedési módok közül a közúti személy-, és teherszállítás jár a legnagyobb környezeti terheléssel, míg az autóbuzos közlekedés fajlagos (egy utaskilométerre jutó) környezeti terhelése

lényegesen alacsonyabb. A kerékpáros közlekedés a gyalogos közlekedés után a leginkább környezetbarát közlekedési mód.

A városban a gépjármű közlekedés okozta levegőszennyezés a domináns. A közúti közlekedése szempontjából a legfontosabb közlekedési nyomvonal a belterületet átszelő utak. Kedvező adottság, hogy a város közel helyezkedik el ugyan az 52. jelzésű főúthoz, de az a településtesten nem halad keresztül, így nem növeli a városközpont légszennyezettségét.

Kommunális eredetű levegőszennyezés

A kommunális eredetű levegőszennyezés a szilárd és folyékony tüzelő-anyagok háttérbe szorulásával, illetve a földgázhasználat növekedésével párhuzamosan, fokozatosan csökken.

A közlekedési eredetű légszennyezés mellett fűtési időszakban a tüzelési eredetű emisszió is megjelenik, ami azonban egyáltalán nem jelentős, ami a háztartások gázellátásának, köszönhető. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződések gyakorlatilag szintén nem keletkezik.

A vezetékes gáz mellett, a településen energiaforrásként megjelenik a tűzifa. A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa ként nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd, nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás.

Ipar

A levegő minőségére számottevő valós, illetve potenciális veszélyforrást jelentő ipari létesítmény a település közigazgatási területén nem üzemel. A bejelentett ipari telephelyeket figyelembe véve komolyabb szennyezőnek elsősorban az energiatermelés számít. A szennyezés lokálisan zavaró mértékű is lehet. A kisebb üzemek esetében inkább a tevékenységgel összefüggésben keletkező bűzhatás okoz kellemetlenségeket (ez a paraméter nem számszerűsíthető, mérhető).

A település kedvező földrajzi fekvése miatt az esetleges levegőszennyeződések gyorsan kikerül.

Mezőgazdaság

A hazai mezőgazdasági termelés az 1950-es évektől kezdve fokozatosan visszaszorult, mely tendencia kisebb mértékben ugyan, de valamelyest Izsákon is megfigyelhető. A település területén jelenleg nem működik olyan mezőgazdasági üzem, mely potenciális veszélyforrást jelent a környezetre. Az állattartás jelentősége a rendszerváltást követően a termelő szövetkezetek felbomlásával visszaesett, jelenleg nincs működő állattenyésztő telep a városban. Az utóbbi években a háztáji állattartás is visszaszorulóban van, így a belterületen a lakossági állattartás jelentős problémát nem okoz, az önkormányzat felé bejelentés nem érkezett. A

levegőminőséget legnagyobb mértékben veszélyeztető tényező az avar, a tarló-, és gyepterületek felégetése. A tavaszi és az őszi időszakban, a telkeken belüli lakossági zöldhulladék elégetése jellemző, ami hozzájárul a levegőminőség időszakos romlásához.

Porszennyezés

Annak ellenére, hogy magas a burkolt utak aránya, a szálló por, illetve a felületi por emisszió a sárfelhordás miatt a száraz időszakban problémát okoz a városban. Porszennyezés szempontjából említést érdemelnek - különös tekintettel az aszályos nyári időszakokban - a burkolatlan földutak, illetve a mezőgazdasági területek környéke.

Pollenszennyezés

A nyári időszak erős pollenszennyeződésének fő forrása a gazdátlan, bolygatott területeken, utak mentén megjelenő gyom- és allergén- növényei, elsősorban a parlagfű és más fű-félék. (Az allergiát okozó fajok kaszálását törvény írja elő.) Az ismert allergén hatású növények közül az erdőkben megtalálható a mogyoró, az éger és a nyár.

Általában jellemző, hogy az emberek nem ismerik a parlagfüvet, vagy keverik azt más fajokkal, ami megnehezíti a növény elleni védekezést. Izsák város légszennyezettségi állapotáról rendelkezésre álló mérések alapján megállapítható, hogy a település levegőszennyezettsége nem haladja meg a határértéket.

1.17.4. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

Izsák város belterületén jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található. A városban működő vállalkozások által okozott zaj a közvetlen környezetükben lehet ugyan zavaró hatású, de ilyen jellegű lakossági panasz még nem merült fel.

1.17.5. HULLADÉKKEZELÉS

Izsák város a jelenleg működő IZSÁK-KOM Térségi Szolgáltató Nonprofit Korlátolt felelősségű Társulásban közel 23 %-os tulajdonrészrel rendelkezik, így – mivel a lerakó is közigazgatási területünkön van – kiemelt figyelemmel kell fordítani a fejlesztéssel, átalakítással kapcsolatos folyamatokat.

A korábbi szolgáltatóval kötött szállítási szerződés 2012. december 31-én lejárt, így ezeket a feladatokat szintén a gazdasági társaság látja el. Jogszabályi változások nyomán új működési engedélyek beszerzése vált szükségessé, ezek beszerzése megtörtént.

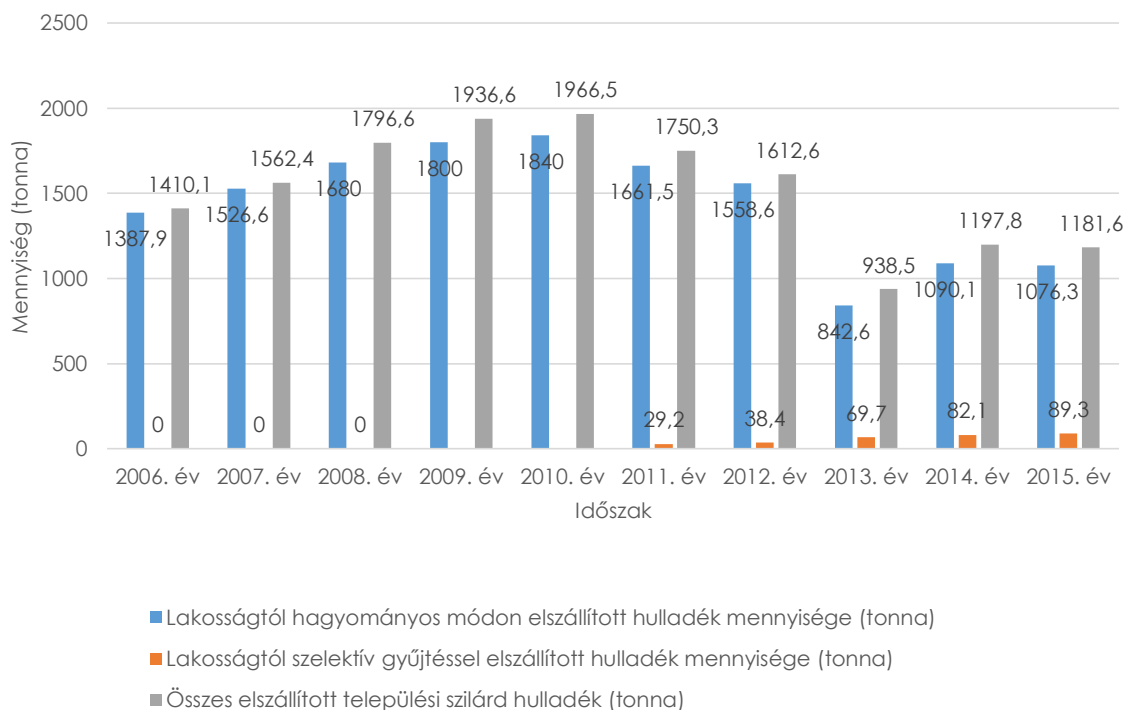
A működési pozíciót rontja a lerakási díj bevezetése, a magas lakossági díjtartozás és a távlati működtetés feltételeinek állandó változása. A lerakóhely a környezetvédelmi előírásoknak megfelel, ellenőrzése rendszeres és szigorú a szakhatóságok részéről.

Az elmúlt ciklusban megtörtént az „Izsák és térsége rekultivációs önkormányzati társuláshoz” tartozó 9 önkormányzat működési területén lévő szemétlarakók rekultivációja. Pályázat révén lehetőség nyílt négy ezer 50 literes kuka beszerzésére, melyből az izsáki igénylők részére 670 darab kerül kiosztásra.

Állandó feladatként szerepel az illegális szemétlarakó helyek felszámolása és a közterületen keletkező (szétdobált) szemét begyűjtése. Erre elsődlegesen a közfoglalkoztatási programban foglalkoztatott munkaerőt kívánja a város alkalmazni.

A városból elszállított hulladék mennyiségének és módjának évek közötti alakulását az alábbi ábra szemlélteti. Az elszállított hulladék mennyiség a 2010-es években jelentősen csökkent az előző évtizedhez képest. A településen szelektív hulladékgyűjtés is működik 2011 óta, mely a lakosságtól elszállított hulladék mennyiségének elég kis hányadát teszi ki. A gyűjtés folyamatos, melynek lebonyolításáról az IZSÁK-KOM Nonoprofit Kft. külön hulladékgyűjtési rendet tett közzé, amely közlemény a honlapjukon (izsak-kom.hu) megtekinthető.

52. ábra: A lakosságtól elszállított hulladék mennyisége az egyes szállítási módokkal

Forrás: saját szerkesztés a KSH területi adatai alapján (2016)

1.17.6. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

Vizuális környezetterhelés kapcsán Izsák esetében említést kell tennünk a Cegerétsor mögött lévő Hold, Liliom és Nefelejcs utcák alkotta, jelenleg még külterületi helyrajzi számokkal rendelkező területéről, valamint a körülette lévő nádas és szemetes területekről. Ezek rehabilitációja feltétlenül szükséges és rendezni kell a belterületbe történő bevonásukat is. Fontos feladat lesz a településképi arculati kézikönyv elkészítése és ebben szerepeltetni kell ezt a területet is.

1.17.7. ÁRVÍZVÉDELEM

A település kapcsán nem beszélhetünk árvízvédelemről, csak a belvíz elleni védekezés releváns, melyre belvíz-védekezési tervvel rendelkezik a település.

1.17.8. FENNÁLLÓ KÖRNYEZETVÉDELMI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

Fennálló környezetvédelmi konfliktus nincs a településen, a környezetvédelmi program felülvizsgálata a képviselő-testület 2017. évi munkatervében szerepel.

Környezetvédelmi problémaként megemlíthető a következő fejlesztési feladat: a kisizsáki városrész lakott területének bekapcsolása a szennyvízhálózatba évek óta fennáll igényként, de költséghatékonysága miatt nem megoldható ez a célkitűzés. Ezzel kapcsolatban 2015-től folynak előkészítő munkák.

1.18. KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

1.18.1. VÍZRAJZI VESZÉLYEZTETETTSÉG

A településen vízrajzi veszélyeztetettségéről csak a belvív kapcsán beszélhetünk, árvíz nem veszélyezteteti a települést, így árvízvédelmi tervvel a település nem rendelkezik, csak belvívvédelmi tervvel.

A településen belül belvízzel veszélyeztetett területek:

- Ady Endre utca környéke (mély fekvés miatt)
- Cegerétsor (a XIX/A jelű csatorna magas vízszintje esetén)
- Pacsirta utca környéke (mély fekvés miatt)
- Damjanich utca (mély fekvés miatt)
- Deák Ferenc utca (mély fekvés miatt) Andrassy utca (mély fekvés miatt)
- Szily Kálmán utca (mély fekvés miatt)
- Orgoványi és Páhi út környéke (mély fekvés miatt)
- Diófa - Csokonai Váczi Mihály utcák (mély fekvése miatt)
- Nádas- Alma utca (nyílt árok átkötésének hiánya miatt)
- Pásztor- Kertész-Bocskai- Muszály utcák (árok hiánya, illetve a meglévő árkok kapacitása miatt)
- Kovács Aladár- Hunyadi utca kereszteződése(a tározó terület beépítésre került, mivel magánterület)
- Hold- Liliom és Nefelejcs utcák (mély fekvése, illetve kiépített árkok hiánya miatt)

A veszélyeztetett területek esetében az árkok többségében kiépítettek, azonban a terület mély fekvése miatt nagyobb mennyiségű csapadék esetén házak és kertek elöntésével kell számolni. Itt a vizet szivattyúzással lehet elvezetni, illetve a ki nem épített árkok esetében azok elkészítésével.

A belvívvédekezés irányítója a polgármester, helyettese a jegyző. A védekezés személyi állománya az Izsáki Hivatal- Inno – Kom Nonprofit Kft fizikai állományába tartozó 8 dolgozó. A személyi állomány kiegészíthető továbbá a Polgármesteri Hivatal által foglalkoztatott munkásokkal. A belvív védekezéshez továbbá igénybe vehetők a piaci viszonyoknak megfelelő külön díjazás alapján a településen lévő vállalkozók (külön feltüntetve a tárgyi feltételeknél). A védekezésbe beosztottak a hivatali, illetve a tulajdonukban lévő mobiltelefonjukonon elérhetők munkaidőn túl is.

Vákumos csatorna rendszerrel, valamint szippantókkal a veszélyeztetett épületek és területek vonatkozásában a belvízszintet folyamatosan csökkentik. Ennek költsége az Önkormányzat költségvetésében nem szerepel, így 2011-től indokolt ilyen célirányos alap leképzése legalább 5 millió forint összeggel.

38. táblázat: A belvízvédekezés eszközei Izsákon

Szivattyúk	Gépjárművek
<ul style="list-style-type: none"> • 2 db Honda típusú szivattyú • 3 db búvárszivattyú 	<ul style="list-style-type: none"> • FORD Transit 1 tonnás gépkocsi • Renault Master 1 tonnás tehergépkocsi • Volkswagen Transporter 1 tonnás tehergépkocsi • Nissan típusú 1 t raksúlyú zárt tehergépkocsi • 2 db Nissan Navara 0,5 tonnás tehergépkocsi

Forrás: Izsák Város Önkormányzatának adatszolgáltatása

1.19. ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY, VÁROSI KLÍMA

Izsák külterületén homokbánya található, melynek üzemeltetője a Benyovszky Kft. A homokbányát több mint 10 éve nyitották meg, 25 hektáron terül el. Könnyen, köves úton megközelíthető, az 52-es főúttól 300 méterre található a 25-ös kilométer kőnél, Az M5-ös autópályától 20 az M6-tól 40 km-re.

A városi klímát illetően az egyik legjellemzőbb jellemvonás a mérsékelt meleg és száraz időjárás. Az évi napsütés tartama eléri a 2000-2030 órát. A nyári összeg közel 800, a téli 180-190 óra.

Az évi középhőmérséklet 10,3-10,5 °C, a tenyészidőszaké¹¹ 17,4 °C. Évente közel 200 napon át, ápr. 2- 4. és okt. 20. között a napi középhőmérséklet általában meghaladja a 10 °C-ot. Ápr. 5. körül a fagyok már megszűnnek, és 198-203 nap után okt. 23. és 27. között jelentkeznek újra. A legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékleteinek sokévi átlaga 34,0 °C; a lehidegebb téli napok minimumainak átlaga -16,5 és -17,0 °C.

A csapadék évi összege 520-540 mm. A tenyészidőszakban 310 mm körüli esőre számíthatnak. A hótakarós napok átlagos száma 32, az átlagos maximális hóvastagság 19-20 cm.

Az ÉNy-i az uralkodó szélirány, az átlagos szélesség 2,5-2,8 m/s.

Száraz vidék, az ariditási index¹² 1,30-1,35 közötti, ezért főként az öntözéses növénytermesztés lehet csak gazdaságos.

¹¹ A tenyészidőszak fogalma a mezőgazdasághoz kötődik. Minden növénynek megvan a maga vetési ideje, a növekedéséhez szükséges idő és az az időszak, amikor megérett az aratásra, betakarításra. A tenyészidőszak a szabadban végezhető mezőgazdasági munkálatok időszakát jelöli, mely kora tavasszal kezdődik és késő ősziig tart.

¹² Az ariditási index a párologtatáshoz rendelkezésre álló energiát veti össze a csapadék mennyiségével. 1 feletti érték esetén már több energia van helyben, mint amennyi az elpárologtatáshoz szükséges, ez a száraz területek jellemzője. A település 1-2 közötti mutatója a füves pusztáknak megfelelő érték.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ: A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZELETÉSE

2.1 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA ÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

Izsák az ország egyik legrégebbi, gazdag múlttal visszatekintő városa. Napjainkra azonban megyei és országos tendenciánál gyorsabban csökkenő lakónépessége alacsony, rurális térségekre jellemző népsűrűséggel párosul. A népesség elöregedése itt is megfigyelhető, de a megyeinél lassabb ütemben zajlik. A lakosság relatív alacsony iskolázottsága és az alacsony foglalkoztatottság között összefüggés valószínűsíthető. A város jövedelemtermelő képességének csökkenését jelzi, hogy egyre kevesebb vállalkozás működik, míg a segélyekben részesülők száma emelkedik. Az izsákiak lakáskörülményei a felszereltség és még inkább a komfortfokozat tekintetében valamivel rosszabbak az ország és Bács-Kiskun megye többi részén élőkéhez viszonyítva.

Térbeli szegregálódás figyelhető meg a településen: a KSH egy szegregált és egy szegregációval veszélyeztetett területet határolt le Izsákon, ahol a városi társadalmat érintő negatív tendenciák (leszámítva az elöregedést és népességfogyást) fokozottan jelentkeznek.

Sokszínű és sokrétű civil szerveződés jellemző Izsák városára a közösségi élet szinte minden területén, kiemelten a sport, kultúra, szabadidős tevékenységek kapcsán. Részben ezen szerveződéseknek, részben pedig az önkormányzatnak köszönhetően a város gazdag programkínálatot nyújt a lakosainak és az ide látogatóknak egyaránt.

A köznevelés és közoktatás feltételei egy családi bölcsődében, egy óvodában és két általános iskolában biztosítottak, ebben nagy előrelépést a településnek az épülő térségi jelentőségű általános iskola jelent. Az egészségügyi alapellátás infrastrukturális feltételei javításra szorulnak, személyi állománya sem teljes. A rászorulóknak szociális alapszolgáltatásként a házi segítségnyújtást és az étkeztetést vehetik igénybe, illetve a településen Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat működik. A lakosság kulturális igényét a könyvtár és a művelődési ház szolgálja ki, informálódásukra a helyi televízió és hírlap szolgál. A település komoly hagyományokkal rendelkezik a lovassport, azon belül is a fogathajtás terén.

2.2. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

Izsák gazdasági életének a fő pillére a földművelés volt, a szekunder és terciér szektor globálisan jellemző előretörése mellett még napjainkban is a mezőgazdaság számottevő súlya jellemzi a várost. A mezőgazdasági vállalkozások jellemzően egyéni formában, östermelőként vagy mikrovállalkozásként működnek, egyaránt foglalkoznak gyümölcs- és zöldségtermesztéssel, kiemelkedően fontos haszon- és hobbiállata pedig a ló. A 20. század közepétől indult meg Izsák iparosodása, melynek köszönhetően mezőgazdasági termelésre alapozott feldolgozóipar, elsősorban élelmiszeripar épült ki a városban. A szolgáltató szektor jellemző vállalkozásai a kereskedelem, gépgyártás és a szállítás, raktározás területén működnek. 250 főnél nagyobb

vállalkozás nincs Izsákon, a térség legnagyobb foglalkoztatói a településen található 5 közép vállalkozás.

Izsák közeli, nem járasszékhely városokéhoz hasonló térségi szerepe a hozzáadottérték-termelésben és foglalkoztatásban több tényezőre vezethető vissza. A település közlekedési adottságai megfelelőek mind a vállalati logisztika, mind a humán erőforrás-mobilitás tekintetében. A város versenyképességét rontja a lakosság javuló, de még mindig az országosnál és megyeinél jóval alacsonyabb képzettsége. Az ingatlanpiac stagnál, a lakásépítések száma alacsony, az értékesítési árak lassan közelítik csak a Bács-Kiskun megyei átlagot.

2.3 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE, TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A város önkormányzat aktív és jól szervezett településfejlesztési tevékenységének köszönhetően Izsákon az elmúlt években számos jelentős beruházás valósult meg. Bár Izsák Város Önkormányzata költségvetésének kiadásai az elmúlt két évben meghaladták a bevételeket, ez vélhetően abból is adódik, hogy több fejlesztést saját erőből finanszírozott. Az önkormányzat 2007-2013-as uniós költségvetési periódusban összesen közel 1 milliárd Ft uniós támogatással egészítette ki a forrásait.

A jelenlegi, 2014-2020-as időszakra vonatkozóan is számos fejlesztési elképzeléssel rendelkezik, ezek egy részére a 2016-ban nyújtott be támogatási kérelmet a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében. Kiemelt fontosságú projekt a valamivel több mint 4,5 milliárd Ft állami támogatásból megépülő új iskola, melynek kivitelezése szintén a tavalyi évben kezdődött meg. A megvalósult és tervezett fejlesztések között kisebb súlyt képviselnek, de azért jelen vannak az energia-hatékonysággal és megújuló energia hasznosítással kapcsolatos beruházások.

Az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenysége elsősorban a helyi iparüzési adó szabályozását jelenti, a foglalkoztatásra azonban jelentősebb hatással bír a közfoglalkoztatási programjai által. Az elmúlt években a Start munkaprogram és a rövid- és hosszú időtartamú közfoglalkoztatás egyaránt hozzájárult az önkormányzat által kötelezően biztosítandó egyes településüzemeltetési szolgáltatások biztosításához: a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása. A közvilágításról való gondoskodást és a kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítását szerződött szolgáltató látja el, míg a temetők felekezeti tulajdonban vannak. Az önkormányzat ingyenesen biztosítja a gépkocsival közlekedők részére a parkolást város közterületi parkolóin.

2.4 TÁJAI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK, ÉGHAJLAT

Izsák a Kiskunsági-homokháton helyezkedik el, éghajlata napfényes, csapadékban szegény. A terület kismértékű tagoltsága és alföldi területekre jellemző, Ős-Duna által alakított domborzati formavilága természetszerűleg jelentéktelen folyóvízhálózatot eredményez, mely alól kivételt a Kiskunsági Nemzeti Park részét képező, Natura 2000 ökológiai hálózatba tartozó Különleges

Madárvédelmi Övezet, a Kolon-tó jelent. A 60-80 cm mély, tagolt felszínű édesvízi mocsár gazdag és értékes növényvilággal bír: tölgy-kóris-szil ligeterdők, láprétek, hínárok, melyek összetett faunának biztosítanak élőhelyet, beleértve különleges hal-, kétéltű- és madárfajokat egyaránt. A város térségének másik jellemző társulása a homokpusztai gyepek.

Termőképes csernozjom talaja mellett a térségben nem találunk más nagyobb mennyiségben hasznosítható ásványkincset. Említést csak a Kolon-tó lápvidékéből kinyerhető tőzegfelhalmozódások érdemelnek, amelyet azonban ma már nem bányásznak.

2.5 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ÉS AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

A város népességmegtartó képességét jelentősen befolyásoló tényező a lakosságnak biztosított rekreációs lehetőségek megléte. Izsák adottságai a rekreációs célra hasznosítható zöldfelületek tekintetében kiemelkedőek, a csatorna-part ez irányú fejlesztése jelenős potenciált rejt magában.

Izsák, sok évszázados történelmének köszönhetően bővelkedik épített értékekben. Területén két épület és egy szobor élvez országos védeltséget. Megújításra szorulnak azonban a település infrastruktúrájának egyes elemei, mely kiegészülve a csatorna-part fejlesztésével, nagyban hozzájárulhat a településképvé javításához is.

2.6 KÖZLEKEDÉS

A környező településekre való jó közlekedési lehetőség a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét jelentősen növeli. Tekintettel arra, hogy az 52-es főút a város belterületén kívül halad el, annak forgalma nem terheli a belvárost, az 5203., 5301. és 5302. jelzésű összekötő utak forgalma a hivatásforgalmi ingázás miatt viszont jelentős, ez utóbbi esetében a kerékpárforgalom is ugrásszerűen nőtt. Ezek az összekötő utak közepes állapotban vannak. A belterületi úthálózat, mely a már említett négy számjegyű utak kivételével önkormányzati hatáskörbe tartozik, szinte teljesen lefedi a város jelentősebb forgalomvonzó létesítményeit. A balesetek száma emelkedő tendenciát mutat, jelezve, hogy közlekedésbiztonsági fejlesztések szükségességét Izsákon. A településen forgalomcsillapítás nem jellemző.

A helyközi autóbusz-közlekedés kielégíti a helyiek igényeit, bár a buszmegállók némelyike felújításra szorul. Vasúti közlekedés a Budapest-Fülöpszállás vasútvonal megszűnése óta nem elérhető a településen. Izsákot és Kisizsákot önálló kerékpárút köti össze, máshol az alacsony forgalmú utakat veszik igénybe a kerékpárosok. A forgalomvonzó létesítményeknél a kerékpártárolás nyílt tárolókkal megoldott. A járdák állapota közepes, több helyen felújításra szorulnak, az akadálymentesítés megoldásra vár.

A parkolás a város területén ingyenes, van akadálymentesített parkolóállás is. A piacnapok jelentős túlterheltséget okoznak, így a parkolási rend felülvizsgálata szükséges.

2.7 KÖZMŰVESÍTÉS, KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS KATASZTRÓFAVÉDELEM

Izsák a „Kék Víz” – Észak- Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség - javító Önkormányzati Társulás tagja, a lakosság túlnyomó többségének számára a BÁCSVÍZ Zrt. megfelelő minőségű vezetékes ivóvizet szolgáltat. A szennyvíz-hálózatba kapcsolt lakások száma emelkedő ugyan, de szennyvízhálózatot bővíteni szükséges. Izsákon a nagy csapadékhozamok sem okoznak jelentősebb problémákat, a jó lefolyási viszonyoknak köszönhetően a jelenlegi csapadékvíz-elvezető rendszer megfelelően karbantartva elvezeti a csapadékvizeket. Az önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése terén több projekt keretében történt előrelépés, míg a közvilágítás korszerűsítése már igencsak esedékes lenne.

A település egyik jellemző talajtípusa a jó termőképességű csernozjom-talaj, mely kiváló alapot nyújtott a térség mezőgazdasági hagyományainak kialakulásához. Bár felszíni vízkészlete a Kolon-tó kivételével nem jellegzetes, felszíne alatt jelentős hévíz-készlet található, melyek hasznosítása a város fontos feladata.

Mind a levegőminőség, mind a zajvédelem szempontjából kedvező adottság, hogy az 52. főút csak érinti Izsákot, de nem halad át rajta. Gazdasági tevékenységből adódó zaj- és levegőszennyezés nem jellemző.

A hulladékgazdálkodás Izsák részben saját tulajdonú vállalkozása, az IZSÁK-KOM bevonásával megoldott. Az elszállított kommunális hulladék éves mennyisége folyamatosan csökken, míg a szelektíven gyűjtött hulladék aránya emelkedik.

A város területén a legjellemzőbb környezeti veszélyforrás a belvíz, mely elleni védekezés rendje részletesen szabályozott, részben az önkormányzat által, részben külső vállalkozók bevonásával megoldott.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS

3.1.1. A FOLYAMATOK ÉRTÉKELÉSE

TÁRSADALOM

- Izsák város népessége folyamatosan, jelentős mértékben csökkent, gyorsabb ütemben, mint azt az országos és a megyei átlag sejtetné. Köszönhető ez annak, hogy a halálozások száma rendre majdnem duplája a születésszámnak, és bár a város vándorlási egyenlege az utóbbi néhány évben pozitív, ez nem tudja ellensúlyozni a természetes fogyást.
- A 60 év felettek száma a két népszámlás között emelkedett, míg a 14 év alattiak száma csökkent. Ha ez a tendencia folytatódik, akkor jelentős többlet terhet jelent majd a szociális eltartó rendszerre. Az előregedés lassabban megy végbe, mit a megye egészét nézve.
- A lakosság legmagasabb iskolai végzettsége javuló tendenciát mutat, elmarad azonban az országos é megyei szinttől, befolyásolva ezzel az egyes egyének jövedelem-szerzési lehetőségeit és a város versenyképességét, tőkevonzó-képességét egyaránt. A javulás leginkább a két szélsőség vonatkozásában látszik: az egyetemi, főiskolai végzettségűek aránya megduplázódott, a végzettség nélküliek száma 2011-re majdnem 10 százalékponttal csökkent Izsákon.
- Az álláskeresők száma 2001 óta kétszeresére nőtt, az előző ponttal összhangban nagy részük alacsony iskolai végzettségű. A segélyezéssel érintettek és az esetszámok is emelkedtek 2011 és 2015 között.
- A településen szegregálódás figyelhető meg, a KSH egy szegregált és egy szegregációval veszélyeztetett területet határolt le a 2011. évi népszámlálás adatai alapján.
- A lakóegységek száma a csökkenő lakosságszámmal együtt esik vissza. Az izsáki népesség életminőségének javulását jelzi, hogy a lakóépületek komfortfokozatukban és felszereltségük tekintetében is közelítik az országos és megyei szintet.
- Az izsáki társadalom előregedésével összhangban évről-évre csökken az óvodába beíratott gyermekek száma is (az általános iskolai első osztályosok száma ingadozó, ez jelezheti, hogy más településekről is hoznak át elsős gyermekeket).
- Évről-évre bővül az önkormányzati közfoglalkoztatotti programok köre, emelkedik résztvevők száma.

GAZDASÁG

- Izsák gazdaság súlya, térségi szerepe folyamatosan változott a történelme során, mára a járása egyik alközpontjává nőtte ki magát.
- Az ezredforduló óta mind a működő társas és egyéni, mind az őstermelők száma jelentősen visszaesett.
- A globális tendenciák hatására Izsákon is előtérbe került az ipar és a szolgáltatások, Mind a működő vállalkozások, mind az őstermelők száma csökkent a városban 2001 és 2015 között. de emellett a mezőgazdaság is megőrizte jelentős szerepét a város életében. A rendszerváltást követően az államosított nagyüzemi termelés helyett a magánkézbe került földterületeken kisebb volumenű, kevesebb főt foglalkoztató vállalkozások alakultak, a mai napig az őstermelők és egyéni vállalkozók a szektor meghatározó szereplői.
- A feldolgozó ipar mellett jelentős a szolgáltatási szektor, elsősorban a kereskedelem, gépjárműjavítás és szállítás, raktározás tevékenységi körökben. Ez utóbbit a vállalkozások számának csökkenése sem érintette.
- A település versenyképességét meghatározó tényezők közül a közlekedési elérhetősége számottevően nem változott az utóbbi évtizedben, míg a lakosság képzettsége jelentősen javult a két népszámlálás között, de elmarad országos és megyei viszonylatban.
- A lakáskínálat Izsákon az ezredforduló után jelentősen visszaesett, az utóbbi néhány évben pedig stagnál. Az ingatlanárak lassan közelítik a megyei átlagot.

KÖRNYEZET

- Az Izsákot átszelő négy számjegyű utak közül kettőnek (5301. és 5302.) forgalma kismértékben emelkedik, míg az 5203. sz. úté csökken.
- A közúti balesetek száma növekvő tendenciát mutat, csakúgy, mint az érintettek száma.
- Az ivóvíz- és szennyvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya javul. A lakóegységek számának csökkenésével együtt 2007 és 2015 között csökkent a szolgáltatott ivóvíz és az elvezetett szennyvíz mennyisége is.
- Az önkormányzat fejlesztései következtében az intézményi energiahatékonysága folyamatosan javul.
- A lakosságtól elszállított hulladék mennyisége összességében csökkent 2006 óta, és egyre nagyobb a szelektíven gyűjtött hulladék részaránya.

3.1.2. A TELEPÜLÉS ÉS KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

Az alábbi PEST-SWOT¹³ mátrix segítségével feltárhatók a település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők.

---

¹³ PEST- political, economic, socio-cultural, technological

SWOT- Strengths – erősségek, Weaknesses – gyengeségek, Opportunities – lehetőségek, Threats - veszélyek

IZSÁK VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

	BELSŐ		KÜLSŐ	
	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
POLITIKAI, JOGI	<ul style="list-style-type: none"> Izsák Város Önkormányzat térségi szerepkörrel rendelkezik, több társulás tagja Jól szervezett önkormányzati feladatellátás Helyi jogszabályok védik a fontos táji értékeket 	<ul style="list-style-type: none"> Védettség gyakorlatban történő utánkötésének hiánya A fejlesztések következtében az önkormányzat kiadásai rendre meghaladják bevételeit. 	<ul style="list-style-type: none"> 2014-2020-as uniós fejlesztési források, TOP projektek erős megyei koordinációja A Településképi Arculati Kézikönyv és településképi rendelet kidolgozásának kötelezettsége hozza a vonzóbb városkép kialakítását. 	<ul style="list-style-type: none"> Országos szinten csúsznak a pályázati források Jogszabály-módosításokból adódó gazdasági-társadalmi-környezeti bizonytalanság
GAZDASÁGI	<ul style="list-style-type: none"> Gazdálkodásra alkalmas talajtípusok, területek nagy aránya Sikeres építő- és élelmiszer-ipari vállalkozások megléte Kiemelkedő önkormányzati pályázati aktivitás 	<ul style="list-style-type: none"> A vállalkozások csökkentő száma Társas vállalkozások csekély aránya, nagyvállalatok hiánya Helyi tájértékek promotálásának hiánya Kevésbé körvonalazódott önkormányzati gazdaságfejlesztési tevékenység A város turisztikai értékeinek minimális népszerűsítése 	<ul style="list-style-type: none"> Kecskeméttel/Budapesttel való kapcsolat és kooperáció sok lehetőséget rejt (ingázás, szállítmányozás) Táji és épített környezet értékeinek turisztikai potenciálja 	<ul style="list-style-type: none"> Gazdasági folyamatokban történő megtorpanás Importtal érintett vállalkozások esetén erősödő forint, exporttal érintett vállalkozások esetében gyengülő forint Környező nagyvárosok (elsősorban Kecskemét) elszívó-ereje, „brain drain”
TÁRSADALMI	<ul style="list-style-type: none"> Aktív közösségi élet Alacsony arányú kisebbség Kevés a társadalmi konfliktus Közszolgáltatások széles köre elérhető a lakosság számára Önkormányzat hatása a foglalkoztatásra a közmunka program által A távolsági buszközeledés igazodik az igényekhez. A jó közlekedés-földrajzi fekvés 	<ul style="list-style-type: none"> Csökkenő lakosságszám A településen szegregálódás figyelhető meg Bizonyos közszolgáltatások csak a megyeszékhelyen/ járásközpontban érhetők el Nő a segélyezettek és álláskeresők száma Kevés a biztonságos gyalogos és kerékpáros út a lakosoknak. Középfokú oktatás hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> Jövőbeli hiányszakmák által kevésbé érintett a település Homokhátság kulturális és táji értékeinek megőrzésére irányuló országos törekvések 	<ul style="list-style-type: none"> Budapest és Kecskemét népesség-elszívó ereje nő Fiatalok külföldi munkavállalás miatt elhagyják a várost

IZSÁK VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

	BELSŐ		KÜLSŐ	
	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
	<p>biztosítja a munkahelyi mobilitás feltételeit, a helyiek munkához jutását más településen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Előregedő lakosság • A családok életkörülményei nem a megyei és az országos tendenciáknak megfelelően alakulnak • Közúti balesetek száma és az érintettek száma is emelkedik. 		
TECHNOLÓGIAI	<ul style="list-style-type: none"> • Ivóvíz minőség javító programnak köszönhetően felújításra került az ivóvíz hálózat. • A földgázelosztó hálózat a település teljes belterületén már kialakításra került. • A térség földtani viszonyai kellően felmértek. • A burkolt úthálózat a város jelentősebb forgalomvonzó létesítményeit lefedi. • Utak fenntartását végző szervezet felkészültsége, eszközparkja megfelelő 	<ul style="list-style-type: none"> • A közvilágítás korszerűsítésre szorul. • A kiépített utak egy részének burkolata felújításra szorul, sok a kiépítetlen önkormányzati út. • Vasúti vonalon szünetel a személyforgalom. • Egyes belterületi csomópontok közlekedésbiztonsági szempontból fejlesztésre szorulnak. • K+F szektor hiánya • Kisizsák bekapcsolása a szennyvízhálózatba még nem történt meg. • Túlterhelt városközpont a nem megfelelő számú parkolási lehetőség miatt, mely veszélyezteti a gyalogosokat, kerékpárosokat is. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kecskeméti főiskolai és egyetemi képzések bővülése és színvonalának emelkedése ösztönzően hathat a megyében lévő vállalkozások K+F+I tevékenységére is. • Az 52-es számú főút Kisizsáknál, külterületen halad át, így nem a város belterületét terheli az erős átmenő forgalom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tömegközlekedési szolgáltatások beszüntülése • Tovább amortizálódnak a belső utak a fejlesztések elmaradása esetén.
KÖRNYEZETI	<ul style="list-style-type: none"> • Mezőgazdasági jellegű település, jó minőségű termőtalajjal. • Nitrogén-dioxid és porszennyezettség alapján a levegő minősége megfelelő, nincs jelen olyan összefüggő iparterület, mely 	<ul style="list-style-type: none"> • Belvízveszélyes település • A hévíz-készlet hasznosítása még nem történt meg. • Az illegális hulladéklerakás jelenléte • Romos ingatlanos rontják a városképet 	<ul style="list-style-type: none"> • Felkapott téma a környezetkímélő közlekedés • Gazdálkodásra alkalmas talajtípusok, területek nagy aránya 	<ul style="list-style-type: none"> • Növekvő forgalom egészségkárosító hatásai az áthaladó összekötő utak kapcsán (5301,5302) • Szárazodás, extrém vízháztartási szélsőségek (belvíz, aszály)

IZSÁK VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

	BELSŐ		KÜLSŐ	
	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
	<p>komolyabb légszennyezést okozna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Természetes élőhelyek • A meglévő ipari és gazdasági üzemek, telephelyek a kivezető utak mentén található, így a városközpontot nem érinthetik sem forgalmi, sem környezetvédelmi szempontból. • Önkormányzati intézmények energiahatékony üzemeltetése • Természetvédelem köré szerveződő civil szervezetek jelenléte • Kiemelkedő táji értéke a Kolon-tó 	<ul style="list-style-type: none"> • Zöldfelület fenntartás problémái és a tervszerű fejlesztések hiánya • A csatorna-part rekreációs célú hasznosítása nem megoldott 		<p>előfordulása</p>

3.1.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ÉS -RENDEZÉS KAPCSOLATA

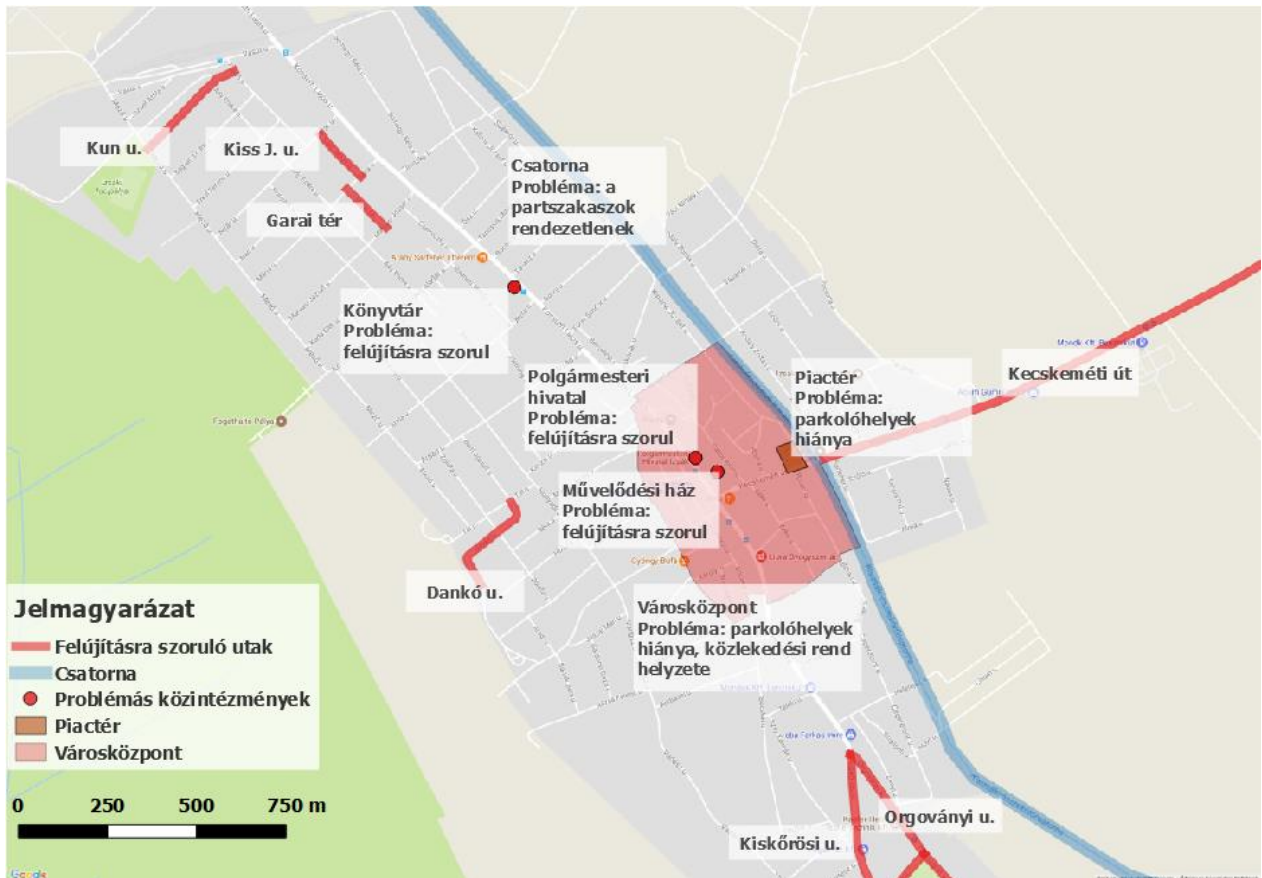
Izsák Város Önkormányzata jelen dokumentum, a Településfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési Stratégia elkészítésével kívánja meghatározni a város fejlesztési céljait, mind közép-, mind hosszútávon. Ezen dokumentumok elfogadását követően a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint településrendezési eszközök felülvizsgálatára is sor fog kerülni várhatóan 2018-ban. A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve 2017 október 31-ig elfogadja a képviselő-testület Izsák településképi rendeletét, és annak mellékletét, az elkészült Településképi Arculati Kézikönyvet.

Az elkészítendő fejlesztési stratégiában meghatározott célok a településrendezési tervben és a helyi építési szabályzatban átvezetésre fognak kerülni.

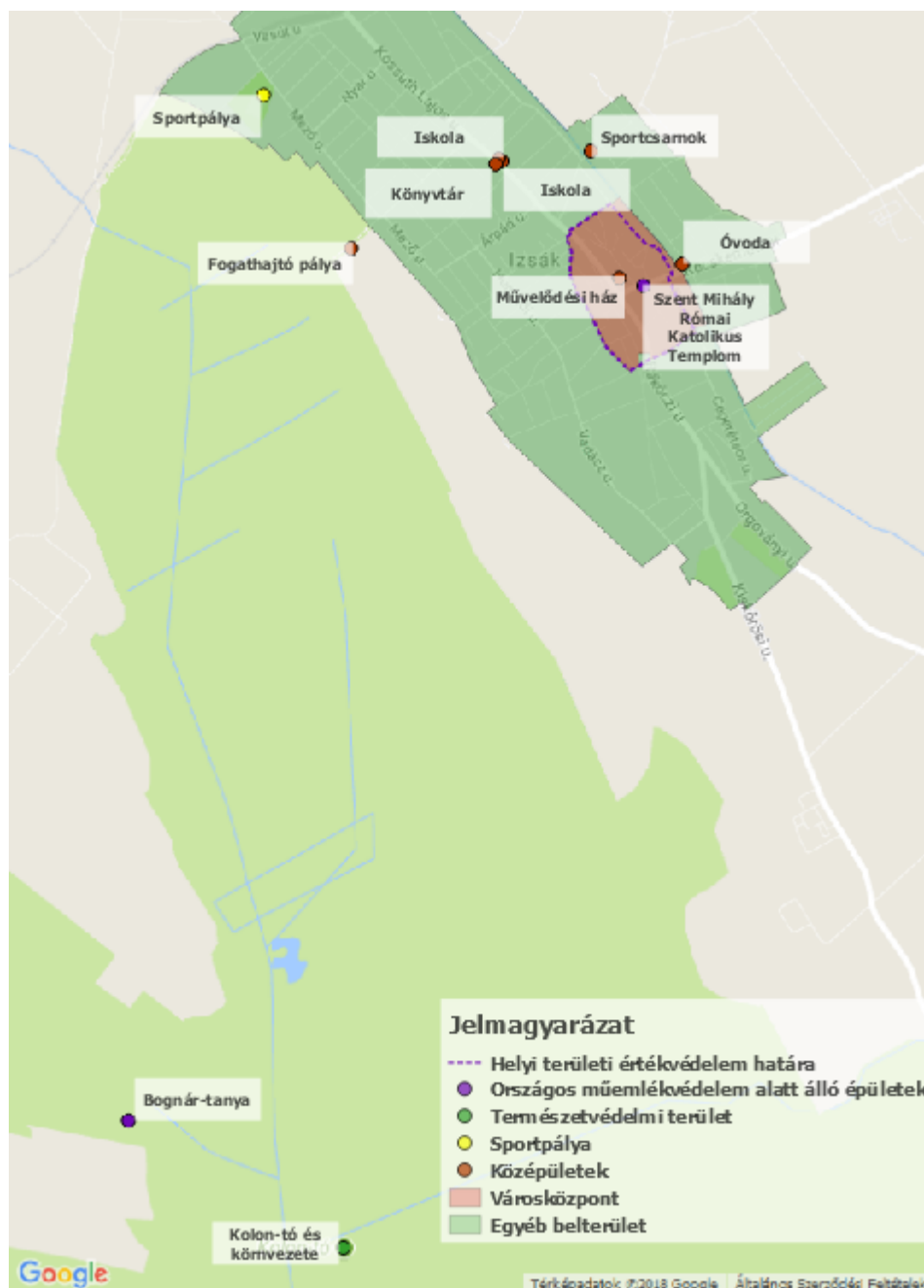
3.2. PROBLÉMATERKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP

53. ábra: Izsák város problématerképe

Forrás: saját szerkesztés

54. ábra: Izsák város értéktérképe

Forrás: saját szerkesztés

3.3. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRESZEK

3.3.1. TELEPÜLÉSRESZEK KIJELÖLÉSE, PONTOS LEHATÁROLÁSA, A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA, A LEHATÁROLT TELEPÜLÉSRESZEK RÖVID BEMUTATÁSA

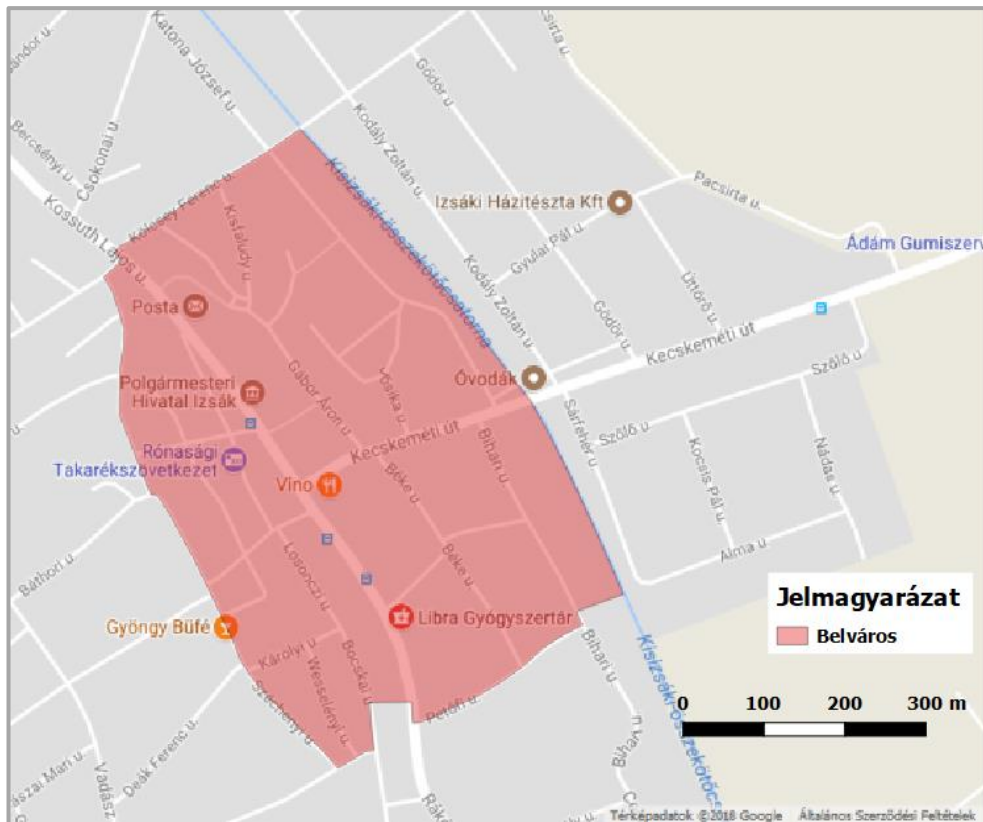
Izsák méretéből és jellegzetességeiből adódóan 4 városrész került lehatárolásra:

1. városrész: Belváros
2. városrész: Kisizsák
3. városrész: Külváros
4. városrész: Kültérület

1. VÁROSRSZ: BELVÁROS

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

55. ábra: A Belváros városrész

Forrás: saját szerkesztés

A városrész lehatárolásának indoka

Településközpont vegyes terület vonzásával, intézmény-ellátottságával elkülönül a többi városrésztől.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A városközpont népessége 573 fő, amely a teljes lakónépesség 10%-a. A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 16,4%, a 15-59 évesek aránya 57,4%, a 60 év felettieké 26,2%. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 57,8%. Az alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 50,2%, amely a városi aránynál (47,7%) magasabb. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 37,1%. A tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 8,9%.

Lakókörnyezet minősége

A városrész lakásállománya 312 db, melyből az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 17,3%. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 13,8%. Az egyszobás lakások aránya 9,8%.

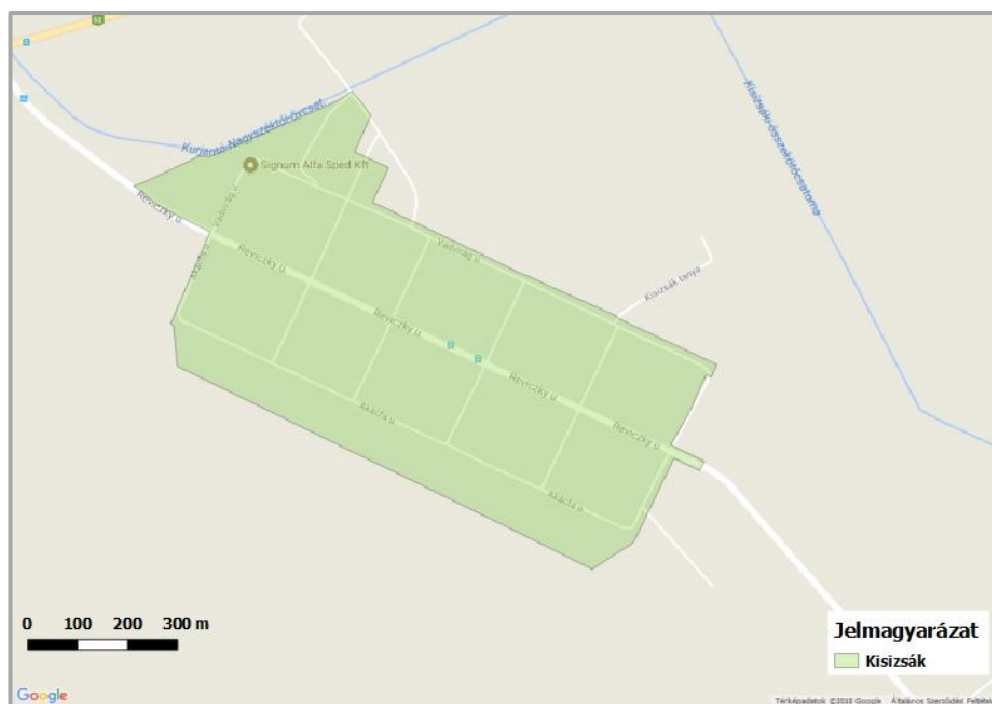
Jövőkép

Egységes szerkezetű, vonzó városközpont, mely gazdaságilag aktív és családbarát közterületeivel elősegíti az aktív kikapcsolódást minden korosztály számára.

2. VÁROS RÉSZ: KISIZSÁK

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

56. ábra: Kisizsák városrész

Forrás: Izsák Város Önkormányzata adatszolgáltatás

A városrész lehatárolásának indoka

Kisizsák teljesen elkülönülve a településtesttől, a városközponttól mintegy 3,5 km-re helyezkedik el.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

Kisizsák városrész népessége 240 fő, amely a teljes lakónépesség 4,2%-a. A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 10,8%, a 15-59 évesek aránya 58,8%, a 60 év felettieké 30,4%. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 50,6%. Az alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 49,4%, amely a városi aránynál (47,7%) magasabb. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 41,1%. A tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 8,3%.

Lakókörnyezet minősége

A városrész lakásállománya 142 db, melyből az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 28,2%. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 26,6%. Az egyszobás

lakások aránya 10,1 %.

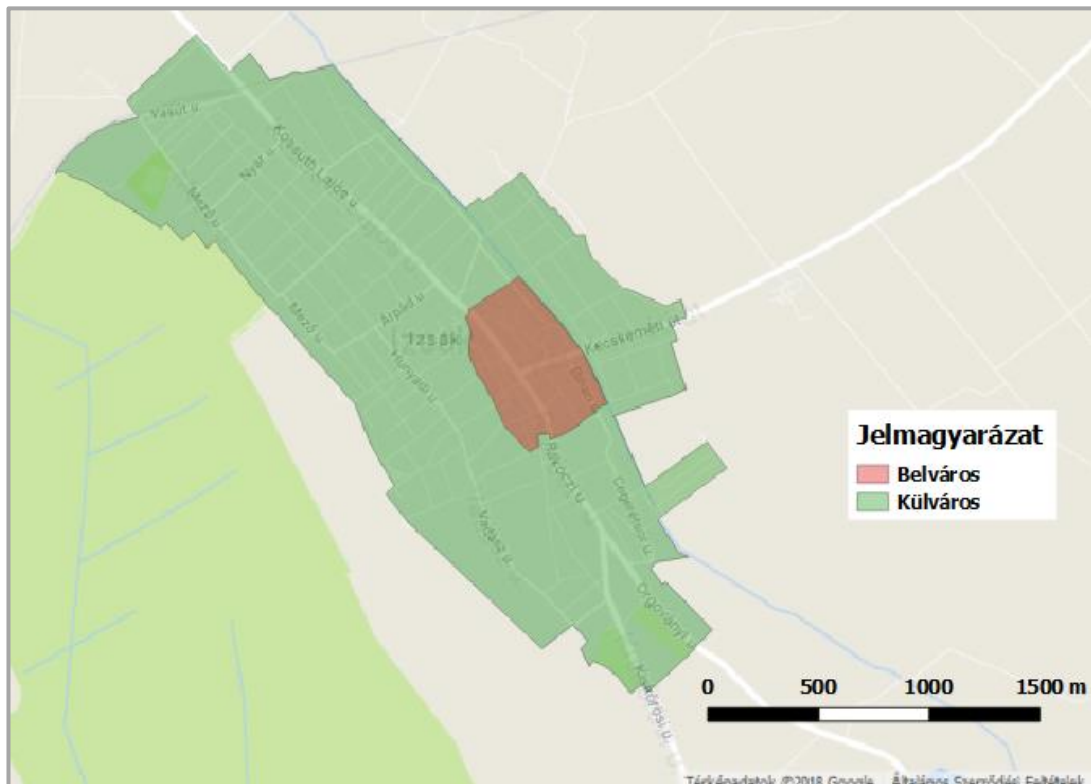
Jövőkép

Kisizsák minden polgára számára élhető városrész.

3. VÁROS RÉSZ: KÜLVÁROS

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

57. ábra: Külváros városrész

Forrás: saját szerkesztés

A városrész lehatárolásának indoka

Zömében lakófunkcióval rendelkező városrész, a város belterületének azon része, mely nem tartozik az 1. városrészbe, hanem majdhogynem gyűrűként öleli azt körbe.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

Az városrész népessége 4379 fő, amely a teljes lakónépesség 77,5%-a. A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 14,1%, a 15-59 évesek aránya 57,4%, a 60 év felettieké 28,5%. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 55,7%. Az alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 46,8%, amely a városi aránynál (47,7%) valamelyest alacsonyabb. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 39,6%. A tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 8,2%.

Lakókörnyezet minősége

A városrész lakásállománya 2003 db, melyből az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 11,1%. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül itt a legalacsonyabb, mindösszesen 7,5%. Az egyszobás lakások aránya 4,6%.

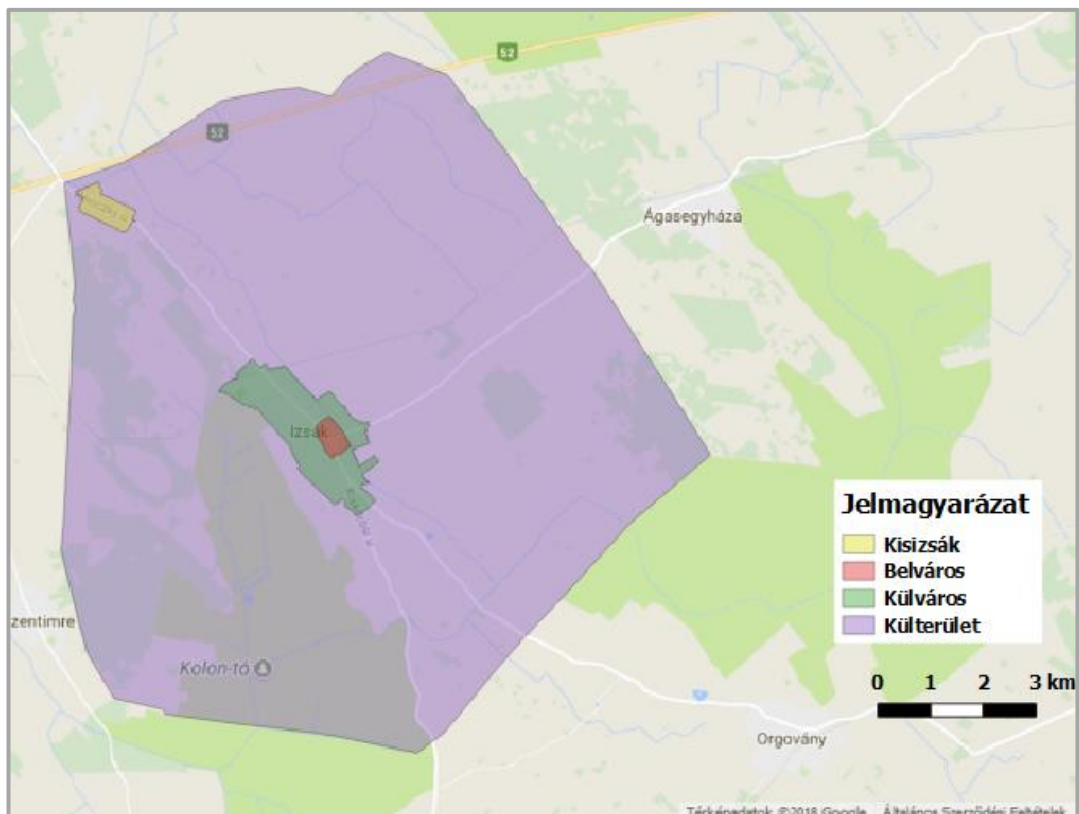
Jövőkép

Társadalmi konfliktusoktól mentes, biztonságos lakókörnyezet, amely a teljes lakossága számára megfelelő életteret biztosít.

4. VÁROSRÉSZ: KÜLTERÜLET

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

58. ábra: Külterület városrész

Forrás: saját szerkesztés

A városrész lehatárolásának indoka

A város közigazgatási területének belterülethez nem tartozó, nagy kiterjedésű, ritkán lakott része. A külterület további bontása nem volt indokolt.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A városrész népessége 458 fő, amely a teljes lakónépesség 8,1%-a. A lakónépészen belül a 0-14 évesek aránya 16,6%, a 15-59 évesek aránya 64%, a 60 év felettieké 19,4%. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népészen belül 45,7%. Az alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 53,3%, amely a városi aránynál (47,7%) magasabb. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 51,2%, amely több mint 10%-kal több a városi aránynál (40,4%). A tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) 20%, amely a városi arány (9,3%)több mint kétszerese.

Lakókörnyezet minősége

A városrész lakásállománya 298 db, melyből az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 54,7%. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 51,3%. Az egyszobás lakások aránya 29,7%.

Jövőkép

Környezeti fenntarthatóság szem előtt tartásával olyan területfelhasználási tevékenység alakul ki, mely elismert, és a külterület mint lakókörnyezet választás, nem pedig szükséglet.

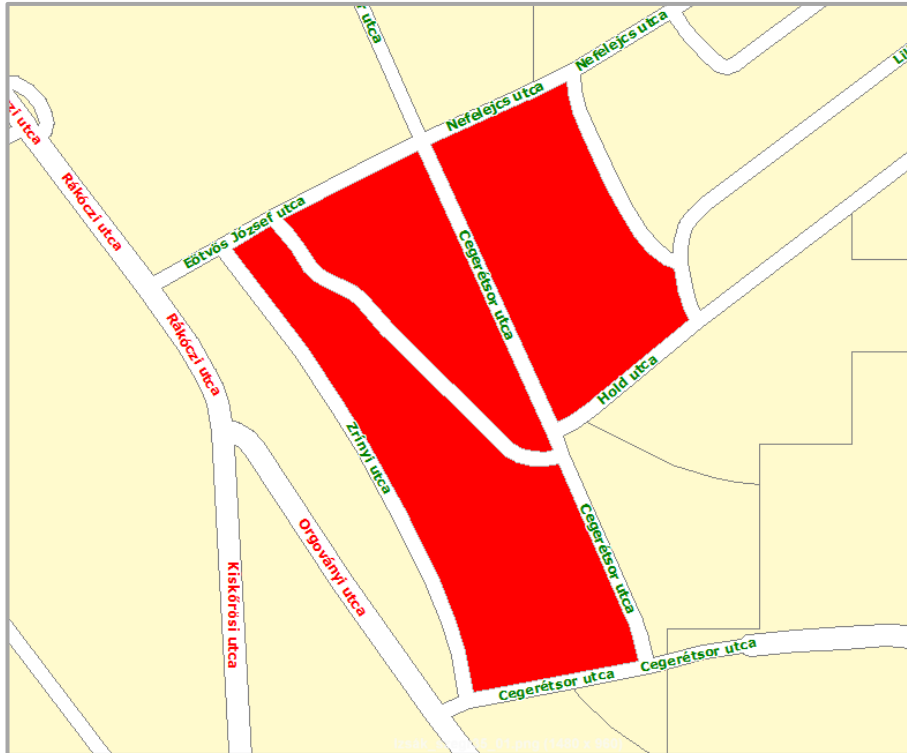
3.3.2. SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE (POTENCIÁLIS AKCIÓTERÜLETEK)

A 1.7.2. Térbeli társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok c. alfejezetben már bemutatásra került, hogy a KSH három szegregátumot határolt le:

- egy belterületi szegregált területet (35% feletti szegregációs mutatóval), mely egy lakótömbbel kiegészítve egyben szegregációval veszélyeztetett terület is;
- egy külterületi szegregált terület;
- és egy szegregációval veszélyeztetett területet (30-35% közötti szegregációs mutatóval).

1. SZEGREGÁLT TERÜLET

59. ábra: 1. szegregált terület

Forrás: KSH

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

A szegregátum a város délkeleti peremén, az Orgoványi út mellett helyezkedik el. Utcahatárai: Eötvös J. u. - Nefelejcs u. - névtelen u. - Hold u. - Cegerérsor u. - Zrínyi u.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a szegregátumban 129 fő él. Kor szerinti megoszlásuk a 14 év alattiak irányába tolódott el: arányuk kétszere a város egészére jellemzőnek. Az előregedés nem jellemző tendencia, az idősek aránya fele az izsáki 27%-nak. A lakosság alulképzett, az aktív korúak kétharmada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Felsőfokú végzettségű lakos nem él a szegregátumban. A lakosságon belül a gazdaságilag nem aktívak aránya 76%, a foglalkoztatottak kétharmaduk alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban. A háztartásoknak szintén 66%-a keresőnélküli. A munkanélküliségi ráta 22,6%, minden munkanélküli legalább 1 éve ebben a státuszban él. A településrész szegregációs mutatója, vagyis a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 46,5%.

A terület lakásállománya

A területen 56 lakóegység található, melynek fele alacsony komfort fokozatú. A lakott lakások 37%-a egyszobás, 43,5%-a komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás.

2. SZEGREGÁLT TERÜLET

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

A szegregátum a településtesttől keletre, külterületen helyezkedik el.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

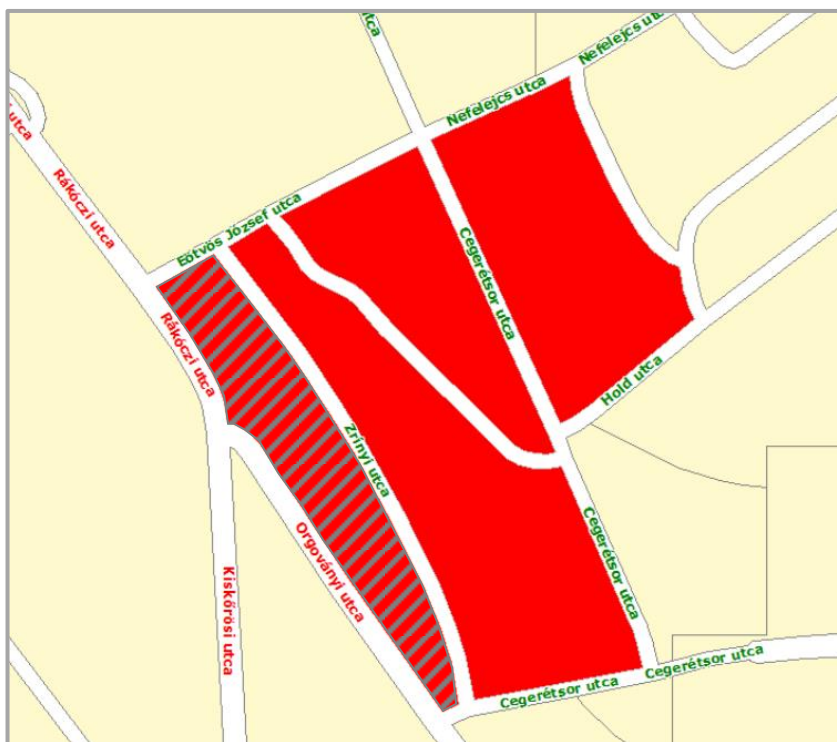
A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a szegregátum 161 fős. Életkor szerinti megoszlásuk kevésbé tér el a települési átlagtól, mint az előző esetben: 4 százalékponttal több a 14 év alatti és 6 százalékponttal kevesebb a 60 év feletti lakos. A népesség legnagyasabb iskolai végzettsége hasonlóképp alakul, a 15-59 év közöttiek közel 60%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, ezzel összefüggésbe hozható, hogy 59,8% nem rendelkezik munkajövedelemmel. A 25 éves és idősebb lakosság körében a felsőfokú végzettségűek aránya mindösszesen 3,6%. A családok életkörülményeit jól jellemzi, hogy a háztartások fele foglalkoztatott nélküli, a foglalkoztatottak aránya a 15-64 évesek között mindösszesen 36,5%, kétharmaduk alacsony presztízű foglalkoztatási csoportban keresi kenyerét. A munkanélküliségi ráta rendkívül magas, 33,9%, a tartós munkanélküliek aránya 22,6%.

A terület lakásállománya

A szegregátumban 70 lakás található, melynek több mint fele alacsony komfortfokozatú. A lakott lakóegységek 27,7%-a egyszobás, és túlnyomó része, 56,9%-a komfort nélküli-, félkomfortos- vagy szükséglakás.

1. SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETT TERÜLET

60. ábra: 1. szegregációval veszélyeztetett terület

Megjegyzés: A térképen sávozott minta jelzi azt a tömböt, amivel az 1. szegregált területet kiegészítve kapjuk az 1. szegregációval veszélyeztetett területet.

Forrás: KSH

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

A szegregátum a város délkeleti peremén, az Orgoványi út mellett helyezkedik el. Utcáhatárai: Eötvös J. u. - Nefelejcs u. - névtelen u. - Hold u. - Cegerétsor u. - Orgoványi u. - Rákóczi u.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

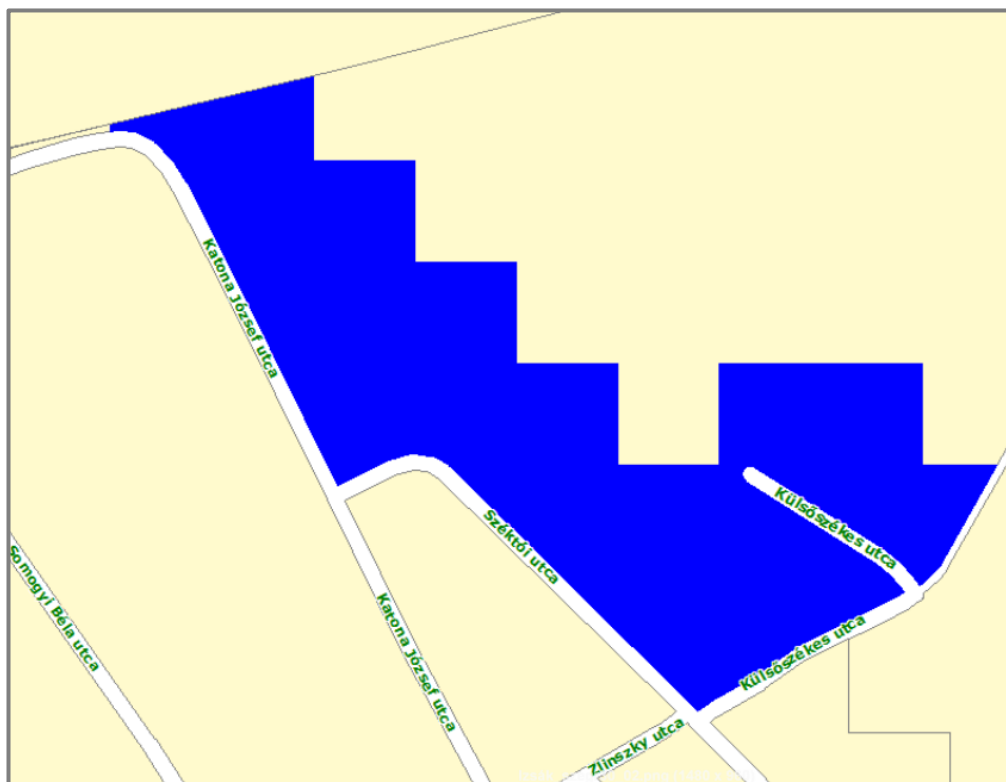
Ezen szegregátum és az 1. szegregált terület között térben nagy átfedés van, az 1. szegregációval veszélyeztetett terület az utóbbi kiegészítése a Zrínyi u. – Eötvös J. u. – Rákóczi u. – Orgoványi u. – Cegerétsor u. tömbbel (a térképen sávozással jelölt terület). A lakosság ezzel a kiegészítéssel együtt 141 fő. Demográfiai folyamatairól és szociális helyzetéről nagyvonalakban ugyanaz mondható el, mint az 1. szegregátum esetén, de itt a jellemzők kevésbé szélsőségesek a városi átlaghoz képest. A terület szegregációs mutatója 45,5%.

A terület lakásállománya

A szegregátumot 66 lakóegység alkotja, az 1. szegregált terület 56 lakása tehát 10 lakóegységgel egészül ki, melyek pozitív irányba mozdítják el a még így is elég elkésztető lakásviszonyokról alkotott képet. A 66 lakóegység 42,4%-a, azaz 28 lakás alacsony komfortfokozatú. A lakott lakások közel harmada egyszobás, 40%-a komfort nélküli-, félkomfortos- vagy szükséglakás.

2. SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETT TERÜLET

61. ábra: 2. szegregációval veszélyeztetett terület

Forrás: KSH

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége

A szegregátum a település északi peremén helyezkedik el. Utcahatárai a következők: (vasút - belterületi határ - Külsőszékes u. - Széktói u. - Katona J. u.). Északról a használaton kívüli vasútvonal határolja, a Széktói utcával párhuzamosan kettészeli a Kiszsáki-összekötőcsatorna.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A szegregátum népességszáma alacsony, mindössze 57 fő a 2011. évi népszámlálási adatok szerint. Kor szerinti megoszlását a 60 év felettek nagy súlya jellemzi, ők adják a lakosság közel felét (a 14 év alattiak aránya mindössze 10%). A lakók 48%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel. Mindössze a 15-64 év közötti népesség 36,8%-a foglalkoztatott, minden második háztartás kereső nélküli, a lakosság kétharmada gazdaságilag nem aktív. A foglalkoztatottak fele tartozik alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportba. A munkanélküliségi ráta 22,2%, a tartósan (legalább 360 napja) munkanélküliek aránya 16,7%.

A terület lakásállománya

A területen mindösszesen 23 lakóegység található, melyek közül az eddigi szegregátumokhoz képest rendkívül alacsony, mindössze 13% az alacsony komfortfokozatúak aránya. A lakott lakások 4,5 %-a egyszobás, és csak 9,1%-a komfort nélküli-, félkomfortos- vagy szükséglakás.

Az 1. Mellékletben szereplő KSH adatszolgáltatásban található még egy szegregációval veszélyeztetett terület, Szajordűlő, amely megnevezésében és az összes szolgáltatott adat tekintetében teljesen megegyezik a 2. szegregált területtel, így bemutatására még egyszer nem kerül sor.

3.3.3. EGYÉB SZEMPONTBÓL BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE (POTENCIÁLIS AKCIÓTERÜLETEK)

Izsák Város Önkormányzata az Integrált Településfejlesztési Stratégiájában Belváros akcióterületként kívánja lehatárolni a TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00005 azonosítószámú, „A Kossuth-tér arculati megújítása, piactér kialakítása” c. pályázatban szereplő akcióterületet, mely területét tekintve teljes egészében megegyezik a „3.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása” c. alfejezetben lehatárolt és bemutatott Belváros városrészszel.

FELHASZNÁLT IRODALOM

KÖNYVEK, TANULMÁNYOK

Tetőzi Lajos (2012): Izsák város története. Izsák Város Önkormányzata, Izsák.

TERÜLETFEJLESZTÉSI- ÉS RENDEZÉSI DOKUMENTUMOK

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

http://www.terport.hu/webfm_send/4204 (Letöltve: 2016.11.02)

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója I. Helyzetelemzés

http://www.bacskiskun2020.hu/Bacs-Kiskun-2020_a23 (Letöltve: 2016.10.30)

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója II. Javaslattevő fázis

[file:///C:/Users/user/Downloads/bkm2020javaslatfazis%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/bkm2020javaslatfazis%20(1).pdf) (Letöltve: 2016.10.30)

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja

[file:///C:/Users/user/Downloads/bkm2020program%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/bkm2020program%20(5).pdf) (Letöltve: 2016.10.30)

Bács-Kiskun Megye Integrált Területi Programja

[file:///C:/Users/user/Downloads/bkm2020itp3%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/bkm2020itp3%20(2).pdf) (Letöltve: 2016.10.30)

Bács-Kiskun Megye Turizmusfejlesztési Terve

Izsák Város 2015- 2019. évi gazdasági programja

Izsák Város Környezetvédelmi Programja

Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013.

Izsák Város Önkormányzatának Sportkonceptiója 2016-2020

Izsák Város Egészségügyi Konceptiója 2015-2020

Izsák Város Bűnmegelőzési- és Ifjúságvédelmi Stratégiája

Izsák Város Belvív-védekezési Terve

Igényfelmérési és Kihasználati Terv „A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása” projekthez, 2016.

Közművagyon-értékelési Szakvélemény

JOGSZABÁLYOK

Izsák Város Képviselő-testületének 11/2016 (VIII.31.) önkormányzati rendelete Izsák Város Önkormányzat 2016. évi költségvetéséről szóló 2/2016.(II.23.) önkormányzati rendelet módosításáról

Izsák Város Képviselő-testületének 7/2016 (V.31.) önkormányzati rendelete Izsák Város Önkormányzat 2015. évi zárszámadásáról és a 2015. évi pénzmaradvány jóváhagyásáról

Izsák Város Képviselő-testületének 8/2015 (V.28.) önkormányzati rendelete Izsák Város Önkormányzat 2014. évi zárszámadásáról és a 2014. évi pénzmaradvány jóváhagyásáról

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2014 (IV.15.) önkormányzati rendelete Izsák Város Önkormányzat 2013. évi zárszámadásáról és a 2013. évi pénzmaradvány jóváhagyásáról

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2013. (VII.12.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról

Izsák Város Képviselő-testületének 9/2014 (XII.4.) önkormányzati rendelete Az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról

32/2014. (04.15.) számú képviselő-testületi határozat az Izsáki Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásáról

Izsák Város Képviselő-testületének 1/2016 (I.27.) önkormányzati rendelete az iparűzési adóról

Izsák Város Képviselő-testületének 15/2015 (IX.2.) önkormányzati rendelete a parkolási rendről

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 92 / 2012. (12.18.) számú határozata Izsák város településszerkezeti tervének jóváhagyásáról

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 90/2015 (XI.10) határozata Izsák településrendezési eszközeinek módosításáról

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2009. (II.04.) Ktr. számú önkormányzati rendelete Izsák Város Rendezési tervéről és Építésügyi Szabályzatáról

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2015.(XI.10.) önkormányzati rendeltette Izsák Város Rendezési Terve és Építésügyi Szabályzatáról szóló 3/2009.(II.4.) ktr. számú rendelet módosításáról

Izsák Város Képviselő-testületének 10/2016 (VII.20.) önkormányzati rendelete Izsák Város Rendezési Terve és Építésügyi Szabályzatáról szóló 4/2009.(II.4.) ktr. számú rendelet módosításáról

Izsák Város Képviselő-testületének 75/2015. (IX.29.) sz. határozata: Beszámoló az izsáki Általános Művelődési Központ 2014/2015. munkájáról

Izsák Város Képviselő-testületének 55/2015. (VI.30.) sz. határozata: Beszámoló a város egészségügyi helyzetéről, a vállalkozásokkal kapcsolatos szerződések felülvizsgálata, a korábbi ÁSZ vizsgálat megállapításainak gyakorlati végrehajtása.

Izsák Város Képviselő-testületének 4/2016. (I.26.) sz. határozata: Izsák Város Gondozási Központ beszámolója

Izsák Város Képviselő-testületének 5/2016. (I.26.) sz. határozata: Izsák Város Gondozási Központ Szervezeti és Működési Szabályzata

Izsák Város Képviselő-testületének 6/2016. (I.26.) sz. határozata: Izsák Város Gondozási Központ Szakmai Programja

Izsák Város Képviselő-testületének 7/2016. (I.26.) sz. határozata: Izsák Város Önkormányzat Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Izsák Város Képviselő-testületének 8/2016. (I.26.) sz. határozata: Izsák Város Önkormányzat Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata

Izsák Város Képviselő-testületének 8/2016. (I.26.) sz. határozata: Izsák Város Önkormányzat Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Szakmai Programja

Izsák Város Képviselő-testületének 26/2016. (IV.5.) sz. határozata: Beszámoló a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat 2015. évi munkájáról

INTERNETES FORRÁSOK

<http://bacskiskun.hu/>

<http://www.bacskiskun2020.hu/>

<http://izsak.hu/>

<http://www.kemenysepres.katasztrofavedelem.hu/>

<http://knp.nemzetipark.gov.hu/>

<http://www.ksh.hu/>

<http://otthonterkep.hu>

<https://www.palyazat.gov.hu/>

<https://teir.hu/>

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra: Izsák elhelyezkedése Magyarországon és a Kiskőrösi járásban	6
2. ábra: Az OFTK célrendszere	9
3. ábra: A Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Koncepció Javaslattevő részének célrendszere .	12
4. ábra OTrT 2. sz. melléklet, 2014	16
5. ábra: BKMTTrT 2. sz. melléklet 2011.....	18
6. ábra: Kivonat az érvényes településszerkezeti tervből	25
7. ábra: A népmozgalmi adatok grafikus ábrája (2001-2015).....	27
8. ábra: A lakónépesség korösszetétele (2001)	28
9. ábra: A lakónépesség korösszetétele (2001)	28
10. ábra: Izsák település nemzetiségeinek aránya (2011)	29
11. ábra: A lakosság iskolai végzettsége (%) (2001, 2011).....	30
12. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma	32
13. ábra: Az álláskeresők végzettség szerinti eloszlása évenként (fő)	33
14. ábra: Az álláskeresők nemek szerinti eloszlása	34
15. ábra: 30 % feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek Izsák belterületén	38
16. ábra: 35 % feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek Izsák belterületén	38
17. ábra: Működő vállalkozások szektorális megoszlása Izsákon (2014)	56
18. ábra: Ipari tevékenységet végző működő vállalkozások számának alakulása Izsákon (db) (2011-2014)	57
19. ábra: A szolgáltató szektorban működő ágazatok százalékos megoszlásának területi összehasonlítása (2014)	59
20. ábra: Működő vállalkozások megoszlása létszám-kategóriánként	60
21. ábra: A 7 éves és idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása 2011-ben (%)	61
22. ábra: Az izsáki lakásállomány szobaszám szerinti megoszlása (2015)	62
23. ábra: Újonnan épített lakások száma Izsákon (2000-2015)	63

24. ábra: Kínálati és értékesítési árak az ingatlanpiacon 2015-ben Bács-Kiskun megyében és a Izsákon (Ft/m ²)	64
25. ábra: Izsák Város Önkormányzata költségvetési főösszegeinek, pénzmaradványainak és vagyonmérlegének alakulása	65
26. ábra: Földtani szelvény a soltszentimrei és izsáki fúrások között.....	78
27. ábra: A Duna egykori ágainak vázlata.....	79
28. ábra: Kolon-tó és környezete.....	80
29. ábra: Részlet Bács-Kiskun megye országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi övezeteinek térképéről	81
30. ábra: Mocsári gólyahír a Kolon-tavon.....	82
31. ábra: Részlet Bács-Kiskun megye országos jelentőségű ökológiai hálózatát bemutató térképéről	83
32. ábra: Bölömbika az Alsó-Matyói töltésen	84
33. ábra: Első Katonai Felmérés (1763-1787).....	86
34. ábra: Második Katonai Felmérés (1806-1869).....	87
35. ábra: Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887).....	88
36. ábra: Izsák mai kiterjedése	89
37. ábra: B. Bognár tanya.....	91
38. ábra: Országosan védett Piéta-szobor.....	92
39. ábra: A település környezetének bemutatása.....	94
40. ábra: Személygépkocsi száma ezer főre vetítve Izsákon 2014-ben	96
41. ábra: A település úthálózata.....	97
42. ábra: Belterületi úthálózat	98
43. ábra: Izsák főbb útjainak napi forgalmi terhelése (egységjámrű/nap adatok alapján)	101
44. ábra: 5203. jelzésű összekötő út forgalmának összetételének változása a 54 + 818 56 + 582 szelvények között 2013-2014-2015 években	102
45. ábra: 5301. jelzésű összekötő út forgalmának összetételének változása a 14 + 800 és 20 + 114 szelvények között	103

46. ábra: 5302. jelzésű összekötő út forgalmának összetételének változása a 0 + 000 és 8 + 000 szelvényei között	104
47. ábra: Belterületi balesetveszélyes csomópont megjelenítése	106
48. ábra: Izsák meglévő kerékpárhálózata.....	108
49. ábra: A térség kerékpárhálózata	109
50. ábra: Közüzemi vízelosztás aránya Izsákon.....	113
51. ábra: A szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma	114
52. ábra: A lakosságtól elszállított hulladék mennyisége az egyes szállítási módokkal	124
53. ábra: Izsák város problématerképe	140
54. ábra: Izsák város értéktérképe	141
55. ábra: A Városközpont városrész.....	143
56. ábra: Kisizsák városrész	144
57. ábra: Egyéb belterület	145
58. ábra: Izsák külterülete.....	146
59. ábra: 1. szegregált terület	148
60. ábra: 1. szegregációval veszélyeztetett terület.....	150
61. ábra: 2. szegregációval veszélyeztetett terület.....	151

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Izsák Város Bűnmegelőzési- és Ifjúságvédelmi Stratégiájának prioritásai és beavatkozási területei	15
2. táblázat: A település térségi területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlása	19
3. táblázat: Izsák közigazgatási területével határos Bács-Kiskun megyei települések településrendezési tervei.....	20
4. táblázat: Izsák népességszám változása (2001,2011,2015)	26
5. táblázat: Népsűrűségi mutatók	26
6. táblázat: Izsák város népmozgalmi adatai (2001-2013)	27
7. táblázat: Eltartott népesség és öregedési index	29
8. táblázat: Izsák népességének megoszlása gazdasági aktivitás szerint (2011)	31
9. táblázat: Egyéni vállalkozók, őstermelők és társas vállalkozások számának alakulása Izsákon. 34	
10. táblázat: Segélyezés esetei Izsákon (2011, 2015)	35
11. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei (2001, 2011)	36
12. táblázat: Izsák város óvodai férőhely kapacitásának alakulása	44
13. táblázat: Izsák város óvodájának személyi adottságai	44
14. táblázat: Általános iskolás gyermekek számának alakulása.....	45
15. táblázat: Izsák háziorvosai által ellátottak száma körzetenként 2015-ben.....	47
16. táblázat: Ellátottak számának alakulása	49
17. táblázat: A Helyi Esélyegyenlőségi Program főbb következtetései	51
18. táblázat: Izsák és más települések gazdasági súlya statisztikai mutatókkal kifejezve (2016)	55
19. táblázat: A tercier szektorban működő izsáki vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági áganként (db)	57
20. táblázat: Izsák elérhetőségi mutatói	61
21. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának felhalmozási célú kiadásai (2015)	65
22. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának uniós projektjei a 2007-2013 programozási időszakban	69

23. táblázat: Járási START munkaprogram Izsákon.....	71
24. táblázat: Önkormányzati tulajdonú ingatlanon működő intézmények Izsákon	72
25. táblázat: Izsák Város Önkormányzata tulajdonát képező forgalomképes ingatlanok.....	89
26. táblázat: Régészeti lelőhelyek Izsák közigazgatási területén	92
27. táblázat: A napi ingázók megoszlása Izsákon 2011-ben.....	95
28. táblázat: Közutak hosszának alakulása az elmúlt 5 évben.....	98
29. táblázat: Az elmúlt 5 évben uniós forrásból megvalósult fejlesztések	100
30. táblázat: Izsákot Kisizsákkal összekötő 5203. jelzésű út forgalma a 54 + 818 56 + 582 szelvények között (2013-2015).....	102
31. táblázat: Ágasegyházát Páhival összekötő 5301. jelzésű út forgalma a 14 + 800 és 20 + 114 szelvények között (2013-2015)	103
32. táblázat: Izsákot Orgovánnyal összekötő 5302. jelzésű út forgalma a 0 + 000 és 8 + 000 szelvényei között (2013-2015)	104
33. táblázat: Izsák közlekedési balesetekre vonatkozó statisztikai adatai (2010-2015).....	105
34. táblázat: Buszmegállók felszereltsége	106
35. táblázat: Kerékpártárolók számának, fejlesztésének bemutatása	110
36. táblázat: Izsák város közüzemi vízszolgáltatása.....	113
37. táblázat: Szennyvíz kibocsátás	115
38. táblázat: A belvízvédekezés eszközei Izsákon.....	127